

**KISKUNHALASI REFORMÁTUS
KOLLÉGIUM
GÓLYAFÉSZEK ÓVODA
OM: 100 440**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Tartalom

KISKUNHALASI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM	1
GÓLYAFÉSZEK ÓVODA	1
OM: 100 440	1
PEDAGÓGIAI PROGRAM	1
.....	1
Törvényi háttér.....	4
Küldetésnyilatkozatunk	5
Óvodánk sajátos arculata	6
Személyi feltételek:	6
Óvodánk dolgozóinak személyisége	7
Tárgyi feltételek:	9
Gyermekképünk	10
Óvodaképünk	11
Óvodai nevelésünk alapelveink	14
Óvodai nevelésünk célja	14
Óvodai nevelésünk feladatai	14
Egészséges életmód kialakítása	15
Érzelmi, erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés.....	26
Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	29
Óvodai keresztyén nevelésünk célja, feladata és tartalma	31
Óvodai nevelésünk rendszere	37
A gyermeki tevékenységek alapelvei az óvodai nevelésünkben.....	38
Tevékenységformák	38
Az óvodai élet megszervezése	71
Speciális feladataink.....	72
A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	74
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, szociális hátrányok csökkentése	80
Az óvoda gyermekvédelmi feladatai:	84
Óvodánk kapcsolatai	90
Az óvoda és a család.....	90
Az óvoda és az egyházi intézmények.....	92
Az óvoda és az iskola	93
Az óvoda és a bölcsőde, valamint a testvéróvodák	94
Az óvoda és közművelődési intézmények	94

Kapcsolatok az egészségügy rendszerével.....	95
A helyi óvodai pedagógiai program ellenőrzési és értékelési rendszere	96
A K. R. K. Gólyafészek Óvoda dokumentációi.	98
Legitimációs záradék	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Törvényi háttér

Pedagógiai programunk törvényi háttere:

Törvények:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény
- 1995. évi I. törvény, a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek:

- 401/2023. (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 20/2012 EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- a református óvodai nevelés keretprogramja
- 5/ 2020.(I.31.) kormány rendelet 7.§ (2) b) 2020.II.08. irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- Nkt 2019./ LXX.tv módosítása
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Nevelőtestületi határozatok
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai
- 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet

- K. R. K. Gólyafészek Óvoda Alapító Okirata

Küldetésnyilatkozatunk

„Engedjétek hozzám a gyermekeket, ne akadályozzátok őket, hisz ilyeneké az Isten országa.” / Márk. 10,14 /

A Szentírásból tudjuk, hogy a gyermek jutalom, Isten ajándéka. A jövőnk ott rejlik a gyermekeinkben. A Szentírásból azt is tudjuk, hogy a legfontosabb a SZERETET. A szeretet egymás és Isten iránt. Szeretni csak az tud igazán, aki maga is szeretetet kap, aki szeretetteljes, nyugodt, békés, harmonikus légkörben él és növekszik. Óvodai nevelésünk célja a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése. A nevelésünk családias, derűs légkörben folyik, figyelembe veszi a gyermekek személyiségjegyeit, életkori és egyéni sajátosságait. További célunk még az iskolai munkához szükséges fejlettség elérése és olyan szociálisan kultúrált, a társadalmi normáknak megfelelő gyermekek nevelése, akikben elvetjük az Istenbe vetett hit magját, és ezt ápolgatjuk, nevelgetjük, védjük az óvoda biztonságot nyújtó fészében. Folytatjuk a család szeretetteljes nevelőmunkáját, amelyet azonban teljesen új módon kiegészítünk, és tovább fejlesztünk. Óvodánkban biztosítjuk a nyitottságot, az óvoda életébe való betekinthezőséget. Pl. nyílt napok, nyitott foglalkozások, tevékenységek ünnepélyek, közös kirándulások, programok, stb. Az óvodánk nevelési feladatai az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció, az értelmi fejlesztés és nevelés és a lelki nevelés komplexen épül be az óvodai életünk mindennapjaiba. Különbőféle, változatos tevékenységeken keresztül /kötött és kötetlen/, tapasztalási lehetőségek biztosításával, de legfőképpen a játékon keresztül igyekszünk a gyermekek ismereteit gyarapítani, a meglévőket kibővíteni, tökéletesíteni, rendszerezni. A gyermekek tudásvágyára és kíváncsiságára építve igyekszünk biztosítani a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

Alapvető feladatunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése

Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében fontosnak tartja:

- a nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációt támogató fejlesztési programokba való bekapcsolódását,
- helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását a kitűzött célok elérése érdekében,
- az óvoda befogadó nevelését erősítését,
- a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

Óvodánk általános alapértékei a keresztyén szellemiség, a gyermekközpontúság, játék kiemelt szerepe, nevelés központúság, családokkal való szoros együttműködés, életkori sajátosságokhoz való igazodás, differenciált fejlesztés. Kiemelt nevelési feladataink közé tartozik, hogy a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítése; keresztyén erkölcsi, etikai normákat beépítsük személyiségükbe; nyitottá tegyük őket a hitre; az életkori sajátosságaikhoz alkalmazkodva megfelelő vallási ismereteket átadjuk. Kiemelt nevelési feladataink közé tartozik, hogy a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását elősegítsük, nyitottá tegyük a hitre, személyiségükbe keresztyén erkölcsi, etikai normákat építsünk be, életkori sajátosságaikhoz alkalmazkodva megfelelő vallási ismereteket adjunk át számukra.

Óvodánk sajátos arculata (óvodai koncepciónk)

Óvodánk neve: Kiskunhalasi Református Kollégium Gólyafészek Óvoda

Óvodánk címe: 6400 Kiskunhalas Apponyi tér 2.

Telefonszám/fax: 77/422-300

E-mail címe: info@golyafeszekovoda.hu

Fenntartója: Kiskunhalasi Református Egyházközség
6400 Kiskunhalas Hősök tere 2.

Telefonszáma: 77/421-123

Gazdasági Hivatal: *Kiskunhalasi Református Egyházközség Intézményfenntartó és Gazdasági Hivatala* (KREIGH)

6400 Kiskunhalas
Kossuth u. 14.

Alapította: A Kiskunhalasi Református Egyházközség 1992. szeptember 01-jén (Alapító Okirat), hogy Kiskunhalas keresztyén lakosságának igénye szerint folytassa a családok nevelő munkáját.

Az óvodaigazgatója: Vasné Horváth Olga

Tagintézmény neve: Kiskunhalasi Református Kollégium Gólyafészek Óvoda Gy. Szabó Béla
Tagóvodája

Címe: 6131, Szank, Béke u. 27.

Telefonszám: 77/495-107

Tagintézmény-igazgató: Kószóné Faddi Katalin

Személyi feltételek:

Személyi feltételeink a törvényben meghatározottaknak megfelelőek.

A gazdasági feladatokat a gazdasági hivatal látja el.

Az óvoda pedagógusai rendszeresen részt vesznek szakirányú továbbképzéseken, konferenciákon. Célul tűztük ki, hogy óvodapedagógusaink minél sokoldalúbb képzésben részesüljenek.

Pedagógusaink az életpálya-modellnek megfelelően részt vesznek a minősítés, tanfelügyelet és az önértékelés folyamataiban.

Szeretnénk, ha óvónőink (lehetőség szerint) szereznének katechéta vagy valláspedagógusi végzettséget, illetve tehetséggondozással kapcsolatos képzettséget.

Tagintézményünk személyi feltételei:

Óvodapedagógusaink közül ketten tanítói végzettséggel is rendelkeznek.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

Humán erőforrás

- pedagógusok száma: 21 fő
- pedagógiai munkát segítők száma: 15 fő

A nevelőtestület képzettségi mutatói

- Óvóképző főiskolát végzett pedagógusok: 21 fő
- Másoddiplomás képzésben részt vett (szakterület, résztvevők száma): 4 fő, tanítói
- Szakvizsgával rendelkezők (szakterületek, résztvevők száma): 5 fő, (közoktatási vezetői, fejlesztő, gyermekvédelmi, mentor, gyógytestnevelő)
- Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága az érdeklődési köröknek, az intézményi elvárásoknak megfelelően alakulnak.
- egyéb segítő munkatársak: 3,5 fő
- szak és egészségügyi szolgálat külső segítő szakemberei: 2 fő

Az intézmény belső továbbképzési rendszere, az óvodai, tagóvoda, munkaközösségek tevékenysége, mint a szakmai szervezetfejlesztés meghatározó bázisaként jelenik meg.

A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán/szervezeti egységeken belül történő átadásának módja, személyes megbeszélések, illetve elektronikus úton történnek meg.

Célunk a színvonalas kisgyermekkorai nevelés biztosítása minden gyermek számára, különösen a hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igényűekkel rendelkező, ezen belül a fogyatékkal élő, valamint a tehetséges gyermekek részére. Ezért az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – kiemelten a pedagógiai programunkban megfogalmazott cél és feladatrendszer határozza meg.

Óvodánk dolgozóinak személyisége

Olyan emberek, akit Isten hívott erre a szolgálatra, ezért tudatában kell lenniük annak, hogy eszközök Isten kezében. A keresztyén óvoda felnőtt közösségének hitelessé kell formálódnia – a Szentlélek Isten segítségével -, amit a gyermek megérez, és ezáltal megtapasztalja Jézus Krisztus szeretetét.

E szolgálatot csak olyan személy végezheti, aki:

- hívó ember
- ismeri a Bibliát és tanítva tanul
- munkájához Istentől kéri bölcsességét: „...az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázva abban hálaadással...” (Kol. 4,2)
- szereti a gyermekeket: „...ne szóval szeressünk, ne is nyelvvvel, hanem cselekedettel és valóságosan...” (1János 3,18)
- bízik a gyermekben, hisz annak fejleszthetőségében, ugyanakkor realista és tud örülni az apró lépésekben megtett útnak
- teljes lényével motivál, példa a gyermek számára
- minden gyermekben felismeri az erősséget és a szunnyadó lehetőségeket
- hagyja próbálkozni a gyermeket, türelmesen kivárja az eredményt, bátorítja és ösztönzi az újrakezdésre: „...mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg...” (1Thessz. 5,21)
- a hibákat bizalomelőleggel az eredmény oldaláról közelíti meg, és segíti azok kijavítását
- aki sohasem felejt el Pál sorait: „ Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja „ (1Kor.3,7)
- a Lélek gyümölcsei jellemezzék viselkedésüket: szeretet, türelem, hűség, jóság, öröm, békesség, szívésség, szelídség, önmegtartóztatás (Galata 5,22)

Milyen ember legyen?

Elvárando, általános személyiségjegyei

- szeretet, megértés, kezdeményezőkézség, szuggesztív erő, nyíltság, őszinteség
- szociális lény legyen, megfelelő szaktudással és közlőképességgel
- empátia, optimizmus, tolerancia, humorérzék, rugalmasság jellemezze
- megfelelő önismerettel, hivatásszeretettel, mintaértékű viselkedéssel rendelkezzen
- munkáját pontosság, rendszeresség, kiszámíthatóság jellemezze

Elvárando, speciális képességei

kommunikációs képesség (verbális és metakommunikációs), kapcsolatteremtő és –alakító képesség

megosztott figyelem

- szervezőképesség
- pedagógiai tapintat, képzelet
- igényesség, szakmai önképzés és tudatos személyiségfejlesztés, önreflektivitás

Gyermekekkel való kapcsolata

- egész személyiségével nevel
- megfelelő, elvárando mintát szolgál, a gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, hangneme, bármely munkaterületen is dolgoznak
- következetes szeretetet és irgalmasságot együttesen gyakorolja
- bölcsességgel formál, irányít, következetes, igazságos
- megbízható, tisztelettudó, családszerető
- kulturált, ápolat, megjelenése mértéktartó

Munkatársaival való kapcsolata

- nyílt, őszinte, szerény
- mindenki szakmai tekintélyét őrzi, emeli
- a kölcsönös segítségnyújtásra és békességre törekszik
- konfliktusok esetén megértő, annak megoldását megbeszéléssel elősegíti
- fontos, hogy az együtt dolgozó óvodapedagógusok szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja

Óvodánkkal való kapcsolata

- gondos gazda hűségével szolgál
- munkatársi közösség kialakítására törekszik, annak aktív tagja
- ismeri óvodánk történetét
- megtartja és megtartatja óvodánk szabályait, előírásait

A szülőkkel, családokkal való kapcsolata

- keresztyén értékrenden alapuló kapcsolatra törekszik
- magatartása őszinte, de nem tolatkodo
- pedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helyállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe
- a gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

Református Egyházunkkal, Egyházközösségünkkel való kapcsolata

- hitben élő, áldozatkész tagja
- a rendszeres istentiszteleti és gyülekezeti alkalmak hűséges látogatója

- más felekezet tagjaként tiszteletben tartja Egyházunk tanításait és szokásait
- ha más felekezet/gyülekezet tagja, az előre megbeszélte református istentiszteleti és gyülekezeti programok résztvevője
- hazaszeretettel, nemzeti elkötelezettséggel, nemzeti hagyományaink ápolásával elől jár

Saját felekezetének

- hitben élő, áldozatkész tagja
 - a gyülekezete alkalmainak rendszeres és hűséges látogatója
- a különböző felekezetű dolgozók közötti kapcsolatot kölcsönös megbecsülés, bizalom és tolerancia jellemezze

Tárgyi feltételek:

Intézményünk a város központjában helyezkedik el. A régi egyházi ingatlant a fenntartó a várossal történt egyeztetés alapján kapta vissza. Az épület korszerűsítésére és felújításra szorult, melyet a fenntartó egyház hat éves működés után tudott elvégezni. Így sikerült kialakítanunk az aulát, melyet étkezőként is használtunk.

2013-ban épületbővítési pályázatot nyert óvodánk, így közel 300 négyzetméterrel megnövekedett az épület, és új csoportszoba, gyermek- és felnőtt mosdók, valamint szertár, raktár és irodahelyiségek, valamint tornaterem létesültek.

Óvodánk udvarának mérete az átépítésekkel, bővítésekkel sem csökkent, hiszen a beépített területeket, a szomszédos ingatlan megvásárlásával, intézményünkhöz való csatolásával kompenzáltuk.

A 2015-2016-os nevelési év során egy újabb csoportszobát, illetve az óvoda melegítőkonyháját újítottuk fel, továbbá egy különálló logopédiai szobát alakítottunk ki.

Az óvoda helyiségei: csoportszobák (6), ebédlő (1), öltöző (6 gyermek, 1 felnőtt), mosdó (6 gyermek, 1 felnőtt), iroda, raktár (2), melegítőkonyha, tornaterem, logopédiai szoba és aula.

Az óvoda rendelkezik a legszükségesebb megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközökkel, az óvodai tanulóhoz szükséges eszközökkel, megfelelő számú és méretű asztallal, székekkel, evőeszközökkel, ágyakkal, gyermek- és szakkönyvekkel, sport- és udvari játékeszközökkel.

Eszköztárunk a gondozási és a nevelő, fejlesztő munka elvégzéséhez adottak, szolgálja a gyermekek kényelmét, biztonságát, megfelel változó testméretüknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Gyermekeink fejlődését igyekszünk eszközeink megválasztásával is elősegíteni. A mindennapokon használt eszközöket igyekszünk pótolni és a speciális nevelési területeken használandó eszközökkel kiegészíteni. (logopédia, fejlesztő pedagógiai munka, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gyógytestnevelés)

Eszköztárunk az esztétika és az egészségvédelem szempontjait tükrözi.

Tagintézményünk tárgyi feltételei:

Berendezési tárgyai, a berendezés módja igazodik helyi programunkhoz, a kötelező eszközjegyzékhez.

A nevelés szintere 4 csoportban valósul meg. A csoportszobák barátságosak, jól felszereltek, új bútorokkal, megfelelő mennyiségű és minőségű szakmai eszközökkel. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel vannak elhelyezve..

Az óvoda helyiségei: csoportszobák (4), bölcsődei csoport (1), öltöző (a folyosókon kialakítva), mosdó (2 folyosón 4-4 gyermekmosdó), bölcsődei fürdőszoba, WC

mozgáskorlátozottak számára, iroda, raktár, kazánház- mosókonyha, melegítőkonyha, teakonyha, tornaterem.

A világítás korszerűsítését 2007-ben végeztette el az Önkormányzat.

2008-ban Európai Unió pályázaton óvodánk felújítása, korszerűsítése megtörtént. Akadálymentesített szép külső és belső környezet fogadja az ide érkezőket.

2010-ben energiaracionalizálási pályázaton a nyílászárók cseréje megtörtént, külső hőszigeteléssel és fűtőkorszerűsítéssel.

Tágas és jól felszerelt tornatermünk, és 2017. évben Ovi- Sport pályázat keretében megnyert udvari sportpálya a gyermekek kedvenc tartózkodási helye, ahol sokféle mozgásfejlesztő eszköz és kellék segíti a szervezett nagymozgást.

2018. januárjától tagintézményünk 5 fős mini bölcsőde csoport működtetünk az óvoda épületén belül. Az ehhez szükséges eszközök és dokumentáció a törvényi előírások szerint rendelkezésre állnak.

Nagy, füves udvarunk kellemes színtere a szabadtéri mozgásnak és játéknak. Számos mozgásfejlesztő játék, és játszóházak teszik vonzóvá.

Arra törekszünk, hogy a szabad területen a gyerekek szabadon játszhassanak. Minél több természetes anyagból készült, mozgásfejlesztő eszköz álljon a gyermek rendelkezésére.

Az udvaron ne legyen olyan, ami a gyermekek egészségét, és biztonságát veszélyeztetné. Legyen homokozásra, nyáron pancsolásra is lehetőség. Legyen a csoport szobáihoz hasonló tevékenységre lehetőség (babaház, babakonyha).

Az udvar a játék igényeinek megfelelően biztosítja a levegőn tartózkodás ideje alatt az ideális játék és mozgás lehetőségét.

Gyermekképünk

"Engedjétek hozzám a gyermekeket, ne akadályozzátok őket, hisz ilyeneké az Isten országa."
/ Márk. 10,14 /

Tudjuk a szentírásból, hogy a gyermek jutalom, Isten ajándéka. Gyermekeinknek szüksége van a fészek melegére, biztonságot nyújtó, családi légkörére. Mindezek feltétele a fenntartás nélküli szeretet. A lelki nevelés és az óvodai nevelés is ebben a szeretetben kell, hogy történjék. Figyelembe kell vennünk, hogy a gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, ezek alapján a gyermek személyiségét, egyéni sajátosságait, öröklött diszpozícióit, fejlődési ütemének jellemzőit. A gyermek óvodai interperszonális kapcsolata során fejlődik, alakul a szűkebb és tágabb környezetében lévő felnőttekkel való kapcsolata. Óvodai nevelésünk célja, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s esetlegesen meglévő hátrányai csökkenjenek, megmutatkozó tehetségcsírái felismerésre, támogatásra kerüljenek.

Napjaink változó világában általában elsikkadnak az olyan képességek, mint: a szeretet, egymás és Isten iránt, a tisztelet, a megbecsülés, a békesség, a bizalom, a megértés. Gyermekeinknek szüksége van egy kis szigetre, ahol béke és nyugalom honol, ahol nincs rohanás, erőszak, idegeskedés. Ennek a szigetnek a családnak kellene lennie, de egyre több az egyszülős, vagy mozaik családból érkező gyermek. Éppen ezért a mi óvodánkban igyekszünk egy ilyen kis szigetet kialakítani, ahol Isten békéje uralkodik. Az együtt töltött idő, a közös élmények lehetővé teszik, hogy együtt éljük meg Isten szeretetét.

Az óvodáskorú gyermek legfőbb életkori sajátossága az utánzásokon alapuló játék, tanulás. Így az óvónő és munkatársai példamutatása - személyes varázsa, meggyőződése, hite - mérvadó a gyermek személyiségének fejlődésében.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink tudjanak:

- feltétel nélkül szeretni,
- cselekedni, amikor mások közömbösek,
- kreatívnak lenni,
- nyitottnak maradni akkor is, ha mások „becsukódnak”,
- különbséget tenni jó és rossz, helyes és helytelen között.

Szeretnénk, ha gyermekeink örülni tudó, társaik és a felnőttek felé tiszteletet és toleranciát mutató és az iskolai tanulásra érett gyerekekké válnának. Szeretnénk, ha kiegyensúlyozottak, kezdeményezők, kreatívak lennének és az óvodában megszerzett ismereteik, tapasztalataik, élményeik meghatározóak lennének további életükben.

Gyermekképünk alapja

- a gyermek alapvető tisztelete,
- a szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is vett egyediségének szem előtt tartása,
- a gyermeki személyiség értéként kezelése,
- a gyermek személyiségformálásába vetett hit,
- és a gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges gondoskodó szeretet

Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 2 és fél, 3. életévétől az iskolába lépésig

Óvodai életünk demokratikus, mely pozitív hatással van nevelő munkánkra.

Óvodánk gyermekközpontú, minden helyzetben a gyermekek érdekeit tartjuk elsődlegesen mérvadónak. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja gyermekeink fejlődésének és nevelésének optimális/ legmegfelelőbb feltételeit. Tisztában vagyunk a gyermekek testi, szellemi, lelki szükségleteivel és minden erőnkkel arra törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában, és mindenki megkapja a lehetőséget a személyiségének, fejlettségi szintjének megfelelő fejlődéséhez, valamint a hátrányok kiegyenlítéséhez. Tekintettel sajátos nevelési igényű gyermekeink életkori sajátosságainak részleges, vagy teljes körű módosulására, valamint képességeik részleges vagy teljes kiesésére, fejletlenségére, eltérő ütemű fejleszthetőségére, biztosítjuk számukra a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását. Minden gyermeket külön személyiségként kezelünk, nagy hangsúlyt fektetünk a differenciált fejlesztésre és törekszünk a gyermekek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a lehetőségek széles skáláját felkínálni. Kiemelt hangsúlyt fektetünk a játékba integrált tanulásra. A gyermek játéka olyan önként vállalt, szabad, örömteli és többnyire különböző vágykielégítő tevékenység, amelynek célja a játékon belüli, a játékban önmagában van. A kisgyermeknek azért elsődleges (meghatározó) tevékenysége, mert nincs semmi olyan egyéb tevékenység ebben az életkorban, amely olyan mértékben volna képes hatni a gyermek szinte valamennyi pszichés, motoros és szociális személyiségkomponensére, mint a játék. Játékkal, játszás közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, s ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait is. Felfedező hajloma, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthez való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot. A játék két formájában - szabad játék és a kezdeményezett, vagy más néven inspirált, pedagógiai játék - az óvodapedagógus szerepe eltérő.

Célunk, hogy kiaknázzuk a játékban rejlő lehetőségeket és ezáltal bővítsük a gyermekek ismereteit az őket körül vevő világról. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit, a

gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Nevelésünkben alkalmazkodunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és a Református Óvodai Nevelés Keretprogramjában, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakhoz, és sajátos módon kiegészítjük azt. Óvodai nevelésünk ötvözi az iskolára való felkészítést és a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, mindezt a keresztyén nevelés keretében.

Mindennapos munkánk egyik legnagyobb és legjobb bázisa a megfelelő szülői háttér.

Gyermekeink a város különböző társadalmi rétegeiből kerülnek hozzánk (értelmiségi, kétkezi munkás, munkanélküli). Törekszünk arra, hogy a hozzánk járó gyermekek minden segítséget megkapjanak esetleges hátrányaik leküzdéséhez.

Gyermekeink túlnyomó többsége ma már nem olyan családból kerül hozzánk, ahol a szülők is aktívan gyakorolják vallásukat. Ezzel együtt a családok szimpatizálnak és elfogadják nevelési módszereinket és céljainkat, és az ezzel járó feladatokat, elvárásokat. A keresztyén szellemű nevelés alapján nemcsak a vallásos szülők gyermekeinek szeretnénk biztosítani a nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus óvodai életet.

Óvodai nevelő munkánk a családdal együtt szolgálja a gyermekek fejlődését. Így készítjük fel őket az iskolára, és egész életükre megpróbáljuk megalapozni hitüket és lelkiségüket. Biztosítjuk ennek alapvető feltételét, a szeretetteljes légkört. Tudjuk, hogy mindennek magva a szeretet, az öröm és a béke, amelyet átszó a reménység, a bizalom és a biztonság, az együttérzés, a segítőkészség és a hála.

„És a magvető mégis vetett. És ez a mégis az evangéliumi nevelés kulcsszava.”

(Dr. Gyökössi Endre)

A családokkal való együttműködésünk formái változatosak, a személyes kapcsolattól a többszemélyes rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg.

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával. Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolatainak erősítésére, tovább építésére, helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések fejlesztésére törekszünk. Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

A pedagógiai programunk részeként egészségfejlesztési program keretében a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítjük az eredményes további tanulmányokra.

Célunk, hogy hagyományainkra, tapasztalatainkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve - kialakítsuk és fejlesszük gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:

- az egyén tiszteletét,
- a humánus gondolkodást,
- a közösség iránti felelősségvállalást,

- az empátiát, a toleranciát és
- mindazokat az alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik. Célunk, hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.
- A nevelőközösség pedagógiáját meghatározó tanulási környezet bemutatása:

Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek. Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

Tagintézményünkben:

A gyermekek eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodai közösségbe. Az óvoda nevelőinek a feltételrendszer alapos ismeretére, elemzésére van szüksége, hogy reális célokat, feladatokat fogalmazzanak meg, melyek segítik az eredményes pedagógiai munkát.

Az óvodánkba járó gyerekek szülei munkahelyből, vállalkozásból, gazdálkodásból élők, munkanélküliek, álláskeresőket illetve a cigány kisebbséghez tartozók. A cigány kisebbséghez, nemzetiséghez tartozó családok (nálunk) nem öröközik át nemzetiségi nyelvüket, hagyományait és nem igénylik kulturális értékeik megőrzését. A nemzetiséghez tartozó gyermekek számára azonban biztosítjuk az önazonosság megőrzésének és integrációnak a lehetőségét. Migráns szülők gyermekei nem járnak óvodánkba.

Családok helyzetére jellemző információ:

Egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli

Egy szülő családban él

Kevés esetben dolgozik mindkét szülő

Magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

Munkánkat befolyásoló tényezők:

- Alkalmi jövedelemből élők száma magas
- A külterületről bejárók száma magas
- Számolnunk kell a cigánygyerekek felzárkóztatásával
- A kiemelkedő jó képességű gyerekek képességeiknek megfelelő tevékenység biztosítása
- sajátos nevelési Igényű gyerekek ellátása
- Különbözőségek következtében szükséges differenciált bánásmód

A családon kívüli kapcsolattartás formái és módszerei alkalmazkodnak feladatainkhoz és szükségleteinkhez. Kialakításában és fenntartásában óvodánk a kezdeményező a jobb működtetés elérése érdekében.

Óvodai nevelésünk alapelvei

Kiegyensúlyozott gyermekeket kívánunk nevelni, úgy, hogy figyelembe vesszük a gyermekeket megillető jogokat, és az eltérő fejlettségű gyermekek eltérő igényeit, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Nevelői munkánkban az állandó megújulásra törekszünk, teret adva a különböző innovatív pedagógiai törekvéseknek, melyet a Szentírás mérlegén megvizsgálunk. Fontosnak tartjuk a gyermekek és a családok megismerését. Valljuk: „csak a megismert gyermek nevelhető”. A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás, különleges védelem, tisztelet és elfogadás, szeretet és megbecsülés illeti meg intézményünkben. Keresztény pedagógiánk súlypontja, a szeretetre való képesség kialakítása, valamint továbbfejlesztése és azok helyes kifejezési formáinak megtanítása:

- értelmes rendre nevelés (Isten rendet teremtett a világban)
- önuralomra nevelés (olyan attitűd, mely során a gyermek tiszteletben tartja a másik ember személyiségét és a környezetét)
- személyes hitre nevelés.

Feladataink:

- megtanítani, hogy Isten milyennek látja az embert
- a gyermekek mozgáskultúráját fejleszteni
- szociálisan, mentálisan, fizikálisan felkészíteni gyermekeinket az iskolai életmódra.

Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, biztosítva a sokféle, változatos tevékenységeket;

A nevelés családias, derűs légkörben folyik, figyelembe véve a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságait;

Szociálisan kulturált, a társadalmi normáknak megfelelő gyermekeket nevelni, akiben elvetjük az Istenbe vetett hit magját, és ezt a magot ápoljuk, nevelgetjük az óvoda biztonságot nyújtó fészében;

Folytatjuk a család szeretetteljes nevelőmunkáját, emellett teljesen új módon kiegészítjük és fejlesztjük azt.

Az együtt elért eredményeink alapozzák meg az iskolai nevelést. Óvodai nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik, miáltal náluk is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

megalapozzuk a gyermek környezettudatos szemléletét és magatartását

biztosítjuk az esélyegyenlőséget a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, a nemzeti, etnikai kisebbség, migráns és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával.

Óvodai nevelésünk feladatai

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermekek fejlődésének biztosítását: a gyermekek fokozatos, de különösen az utolsó évben, a tankötelezettség kezdetében az iskolai nevelés-oktatásra való felkészítését, mindezt a keresztyén nevelés többletével értelmezve:

- az egészséges életmód alakítását

- az érzelmi, erkölcsi és értékotientált közösségi nevelés biztosítását,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását.

Egészséges életmód kialakítása

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire.

Őrző szeretete biztosít arról, hogy minden ránk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető

Céljaink

- Valósuljon meg a gyermekek egészséges életvitelének megalapozása.
- Valósuljon meg a mindennapos mozgásfejlesztés edzéssel, szabad vagy szervezett mozgásos tevékenységekkel, mozgásos játékokkal.
- Legyen biztosítva a gyermekek testi és mentális egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

Az egészségvédelmi program tartalma:

- az egészséges táplálkozás
- a mindennapos mozgás, testmozgás
- a baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészségfejlesztési program

Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van.

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128. §

Célja (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128. §):

- A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a teljes óvodai életet átfogó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok megjelenésével, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulásának lehetőségét biztosítja.
- Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét.

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességeiket és szociális együttműködési készséget kialakítsuk.

A mindennapos működésben kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek:

1. Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
2. Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
3. Szociohigiénés egészségfejlesztés

1. Szomatikus egészségfejlesztés:

1.1. személyi higiénia fejlesztése: A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. A WC-használatát, a WC-papír használatát. Helyes orrfújás elsajátítását. Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiéniját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása. Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, papírtörölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű. A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappanadagolóval, körömkefével. A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC, piszoár, melyekben megoldott a nemek szerinti elválasztás. A mosdóhelyiségekben lehetőség van a bevezetés, beszélés utáni kimosakodásra. A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat, kulacsokat elérhető magasságban helyezünk el. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénés szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörölő, fertőtlenítő/ biztosítjuk.

1.2. környezeti higiénia fejlesztése: Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységekre szoktatás.

A feltételek biztosítása. Feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Taneszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük. A helységekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helységek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk. Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk, biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek pótlását és gondozását. Udvari eszközeink az EU szabványnak megfelelőek. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. Az udvari homokozóban a homokot évente cseréljük, takarófoliával védjük. Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni.

1.3. az egészséges táplálkozás igényének kialakítása: Az óvodában az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait, így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység. További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása: A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit. A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal. Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával heti rendszerességgel zöldség és gyümölcsnapokat tartunk a csoportokban. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhával történő egyeztetésekkel szervezzük meg (tejérzékeny, lisztérzékeny). A gyermekek változatos étrendjét a főzőkonyhakkal történő konzultációkkal igyekszünk biztosítani. Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.

A nevelés év folyamán, januári időszakban óvodai szinten egészséghetet tartunk, melynek keretében megerősítjük a gyermekekben a telített zsírtartalmú ételek fogyasztása csökkentésének szükségességét, a tej és tejtermékek, valamint zöldségek és gyümölcsök fogyasztásának egészségvédő és -erősítő hatását.

1.4. a betegségek megelőzésére nevelés: A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, helyes minta közvetítéssel a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása: A minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni tisztálkodási szereket, elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról pl. fogkefe. A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek megelőzésére az értend mellett fokozottan figyelünk a vitaminban gazdag gyümölcs és zöldség bevitelre. Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkezelőhasználat, fertőtlenítés... stb.) A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyulásakor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be.

1.5. napi rendszeres testmozgás, testedzés: E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai mozgásos foglalkozásokat.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, a rendszeres testedzés, szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A feltételek biztosítása: A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése. A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban szervezzük. Ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével. Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló.

1.6. balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás: Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása: Év elején, az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes viselkedésmódokat a csoportnaplóban rögzítjük. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége! Biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

1.7. környezettudatos magatartás kialakítása: környezethigiéné a természet megvédését a hulladék kezelését, az energiával kapcsolatos takarékoskosságot is jelenti. Magyarországon a Környezetvédelmi Törvény (1995.éviLIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól) 54. 1. cikkelye rögzíti, hogy minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére. A környezeti nevelést meghatározó dokumentumok között, számunkra legfontosabb az Óvodai Nevelés Országos Alaprogramja. A törvény lehetőséget biztosít számunkra, feladatokat ró ránk a környezettudatos magatartás, a fenntartható fejlődés alakítása érdekében.

Feladataink közé tartozik a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára kell nevelni. Takarékoskodás az energiával: víz, gáz, energia, papír.

Cél: a környezet szeretete, az élet szeretete, tisztelete a külső, belső világ összekapcsolása, a természet törvényeivel harmonizáló magatartás alkalmazása, törekvés a mértékletes, önkorlátozó fogyasztásra, a modernizáció és a gazdasági-technikai fejlődés során a természet erőforrásainak önző kihasználása helyett annak kímélete. A gyermekek gondolkodásának, felfogásának megalapozása, rajtuk keresztül a szülők szemléletmódjának alakítása.

Feladatunk: A gondolkodásmód, az életmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetére nevelés, az elődeink általi társadalmi értékek megóvására törekvés és a fenntarthatóság pedagógiájának értékeinek közvetítése, az élet tisztelete-a hagyomány őrzése, átmentése a jövőbe.

2.Pszichohigiénés egészségfejlesztés: A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Csendes percek lehetőségének biztosítása. Az imádság, mint a lélek elcsendesülése.

A gyermekek megszokják, hogy az imádság és a csendes percek alatt elcsendesülünk és önmagunkba nézünk. Nagycsoportos korukra belső igénnyé válik, hogy örömeiket, félelmeiket, gondjaikat Isten elé vigyék. Az Úrral való közösség nem köthető életkorhoz, így az egyéni fejlődés figyelembevétele itt is rendkívül fontos.

Az csendes percek formája: ének; ima; beszélgetés (adott téma vagy aktuális probléma); imádkozás (óvodapedagógus, közös, gyermekek egyenként); közös ének, vagy zenehallgatás, gyakorisága: legalább hetente.

Általános cél, hogy a gyermek önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúly fenntartását tudja megvalósítani. A keresztyén értékek beépítése a folyamatba.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozása, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítása.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

2.1. Egészséges életvezetés:

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása: Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió)

2.2. Stresszelhárítás:

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri, - lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz -hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása: Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sűrűtést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem, önkifejezés.

2.3. Egészségre káros szokások megelőzése:

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Cél, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát. Legjobb a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs élet.

2.4. Érzelmi nevelés:

Az óvodás korú gyermek legjellemzőbb tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása. A keresztény értékrend megismerése, mindennapokba történő beépítése a gyermeki személyiség pozitív irányba történő fejlődését segíti elő.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása: Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja. Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésére. A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet. Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

3. Szociohigiénés egészségfejlesztés: Az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének szabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvétellel nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a nézeteltérések megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

3.1. Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése. Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-6 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a máságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül! Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása: Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés, az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek, hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata. A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk. (EGYMI)

3.2. Egészségpropaganda Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez, valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének az egészségfejlesztésnek a feladata. Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda, valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: egészséges táplálkozás népszerűsítése, Gyermekközösségi nap) Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése. Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

A gyermek életkorának megfelelő életritmus, óvodai életrend kialakítása.

Az óvodai egészségnevelési feladatok két részre oszthatjuk: egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapi mozgás, testmozgás,

- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, (pszichológus közreműködésével, tanító mese napokat (papírszínház) szervezünk rendszeres időközönként)
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi és környezeti higiéné

Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is.

- A külső környezetünk alakítására az udvarunkba faültetést, virágültetést szervezünk, valamint veteményeskertet művelnek a gyerekek a helyi gazdakör együttműködésével.
- A belső környezet alakításában, a csoportszobában a csoportok lehetőségeinek figyelembe vételével élősarkok berendezésére van lehetőségünk.
- A Víz Napja, Föld napja és Madarak és Fák Napja, Állatok Világnapja programokba való bekapcsolódás egész éves tevékenykedtetést jelent a gyermekek számára.
- Az év folyamán többször egészséghetet és – napot szervezünk a gyermekeknek, mely során az egészséges táplálkozást támogatva zöldségekből és gyümölcsökből ételeket készítünk a szülők támogatásával.
- Minden évben aktívan veszünk részt a Kihívás Napján, amikor a délelőttöt mozgással, sportolással töltjük ki
- Szülői támogatással műanyag kupakgyűjtőt helyeztünk el az óvodában, folyamatos a gyűjtés, az ebből befolyt összeggel rászoruló családokat támogatunk.
- Elemgyűjtésre biztosítunk lehetőséget, gyűjtő konténer segítségével.
- Komposztáló tárolót helyeztük el az óvoda udvarán, ahova a szerves hulladékot gyűjtjük, amelyet a gyerekek is nyomon követnek.
- szelektív hulladékgyűjtés lehetőségé biztosítjuk mind a csoportszobában, mind intézményi szinten

Az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése/biztosítása, a fizikai állapot védelme, edzése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermekei testi képességek fejlődésének elősegítése óvodai nevelésünkben kiemelt jelentőséggel bír.

Természetesen nem csak edzeni kell, hanem meg kell tanítani a gyerekeknek a test ápolását, gondozását is egészségük védelmében.

Feladataink megvalósítása érdekében különféle prevenciót végeztetünk a gyerekekkel: lábstatikai, tartásgyakorlatok.

Az egészséges személyiségfejlődéshez hozzátartozik a gyerekek gondozása, egyéni testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, az egészséges életmód, az étkezés (különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás) az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, és egészségmegőrzés szokásainak kialakítása, valamint a környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

Fontosnak tartjuk a gyermekek lelki egészségének megőrzését. Szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve törekszünk arra, hogy az ehhez szükséges módszerekkel megismertessük őket (megnyugtató - megnyugtató; elcsendesedő; feszültségoldó technikák; izmok-ízületek nyújtása, relaxáció) és mindennapjaik részévé tegyük.

Óvodapedagógus feladatai:

- az óvadás korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezi a gondozási tevékenységeket;
- biztosítja a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet;
- megteremti a lehetőségét, hogy a felnőtt és a gyermek kapcsolata a gondozási feladatok végzése közben bensőséges, kölcsönösen egymásra figyelő, érzélem gazdag, örömteli, beszédes legyen, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre;
- a gyermekek szükségletét figyelembe véve, a megfelelő szakemberek bevonásával.

Az óvodapedagógus feladata, hogy ismerje meg a családbeli szokásokat, amennyiben szükségesnek ítéli meg, tapintatosan változtasson a helytelen gyakorlatokon, hívja fel a figyelmet az egészségkárosító hatásokra. A gyermekek számára folyamatosan és elérhető magasságban biztosítunk lehetőséget a víz ivására. Segítjük és megteremtjük az önállósodáshoz vezető utat, gondozási feladatok sorrendiségét türelemmel gyakoroltatjuk, a tevékenységek gyakorlásának pontos menetét a csoportban dolgozó asszisztens és dajka bevonásával végezzük a rögzülés érdekében.

Tisztálkodás:

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Megismerteti a tisztálkodási folyamatot: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. Fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés:

Elegendő időt és a szükség szerinti segítséget biztosít az öltözködésben, sorrendiség és a ruházat elhelyezésében a saját polcokon. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Étkezés:

Biztosítja a kulturált étkezési szokások kialakításához szükséges feltételeket, a nyugodt, esztétikus környezetet. Személyes példájával alakítja a gyermekekben az étkezés során elvárható kulturált viselkedési formát. Az étkezések során figyelembe veszi a gyerekek egyéni igényeit, szükségleteit. Az étkezéssel kapcsolatos tevékenységeket (önkiszolgálás, naposi munka) a gyermekek egyéni fejlődési ütemének megfelelően szervezi. A kulturált étkezési szokások elsajátítása során egyéni fejlődésük figyelembe vételével ismerteti meg a gyerekeket az evőeszköz használatával. Figyelmet fordít a korszerűbb táplálkozási szokások kialakítására, lehetőséget biztosít a gyermekek számára eddig ismeretlen ételfélék megkóstolására és a folyamatos folyadékellátásra. Az egyedi szükségletű gyerekek étkezési szokásait figyelembe veszi.

Mozgás:

Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgásos tevékenységet. Időjárástól függően napi 1-3 órát levegőn való tartózkodást biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi.

Pihenés:

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés légkörének feltételeit biztosítja, gondoskodik a terem szellőztetéséről, az ágyak megfelelő elhelyezéséről. A gyermekek egyéni igényeinek és szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi

feltételeket megteremti (kispárna, megszokott ruhadarab, plüss stb.). A csoport nyugodt pihenési idejének biztosítása mellett figyelembe veszi az egyes gyermekek eltérő alvásigényét.

Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása:

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, környezetéhez történő alkalmazkodást és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai az óvodában:

- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása,
- a normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása

A lelki egészségre nevelés területei az óvodában:

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása,
- a hibás viselkedési módok kezelése (leszerelését),
- a stressz hatások kompenzálása,
- a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása,
- szükség esetén esetmegbeszélés kezdeményezése, pszichológus segítségének kérése

Lelki egészség

Felgyorsult világunkban egyre nagyobb jelentőséggel bír, hogy ne csak fizikális és szellemi jólétüket tartsuk szem előtt, hanem fordítsunk figyelmet lelki egészségük megőrzésére is.

Célja: a lelki egészség a teljes egészség része, amely képessé teszi a gyermekeket arra, hogy megtanulják sikeresen irányítani az életünket.

Feladat:

- a gyermekek és személyiségük elfogadása
- annak tudatosítása, hogy mindannyian, egyenként értékesek vagyunk
- alapvető szükségleteinket elégszük ki
- legyen lehetőségük a maguk szintjén döntések meghozására
- segítsük elő kapcsolataik alakulását
- legyen lehetőségük kifejezni érzéseiket

A baleset megelőzés, a gyermek testi épségének megóvásáról való gondoskodás az óvodában, a Házirendben, valamint a csoportnaplókban megfogalmazottak szerint, az óvodába történő belépéstől, annak elhagyásáig terjed, de vonatkozik az óvodán kívül tartott programokra is.

Feltételrendszer

Biztosítjuk a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges az életkori sajátosságainak megfelelő egészséges és biztonságos környezetet és eszközrendszert.

Fontosnak tartjuk, hogy ebben a mai mozgásszegény világban, a gyermekek mozgásigényét maximálisan kielégítsük (mindennapos testnevelés, testi nevelés, udvari játék).

Egészséges életmód fejlettségi szint az óvodáskor végére

önkiszolgálását teljes biztonsággal végzi

táplálkozás:

- étkezés közben kulturáltan viselkedik, helyesen használja az evőeszközöket, önállóan terít
- nyitottá válnak a korszerű táplálkozási szokások elfogadásában, ismerik különböző táplálékok jótékony hatását (vitaminok)

testápolás:

önállóan mosakszik, törölközik, figyelmeztetés nélkül mos kezét, a körömkefét megfelelően használja

használja a wc-t, és vigyáz annak tisztaságára

a tisztálkodási eszközöket a helyére teszi

helyesen mos fogat, a fogápoló felszerelését tisztán tartja

önállóan fésülködik

a zsebkendőt figyelmeztetés nélkül használja, orrát helyesen fújja

ügyel saját személyi és környezete rendjére és tisztaságára

öltözködés

ruhája ujját fel- és lehajtja, gombolja, kapcsolja

önállóan, megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik

holmijait rendben tartja, ruháit hajtogatja,

az időjáráshoz igazodva választja meg ruházatát

a sarat eltávolítja cipőjéről lábtörlő segítségével

jussanak el az önállósodás folyamán személyes szükségleteik kielégítésére

Érzelmi, erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek alapvető sajátossága: magatartásának érzelmi motiváltsága. Elengedhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, állandó értékrend, derűs szeretetteljes légkör vegye körül.

Céljaink

- Fejlődjön a gyermek szociális érzékenysége, én tudatának alakulása, teret engedve önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- Valósuljon meg, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, olyan szokások, erkölcsi-, akarat-, érzelmi tulajdonságok kialakításával, amelyek segítik a közösségbe való beilleszkedést.

Feladat:

Mindezért szükséges, hogy már az óvodába lépés pillanatában pozitív hatások ériék a gyermeket (beszoktatás rendszere, család és óvoda kapcsolata), Az óvodapedagógus vidám, határozott egyéniségével, feltétel nélküli elfogadásával biztosítja a gyermekek számára az érzelmi állandóságot, ezzel is megalapozva a pozitív attitűd, érzelmi töltés kialakulását az intézmény, és annak dolgozói irányában. „valamint az óvoda alkalmazottai közötti kapcsolatot, melyet pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.” Az óvoda feladata, hogy egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, illetve éntudatának kialakulását. hogy biztosítja, és úgy irányítja a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégülését, hogy az érzelmi

biztonságot nyújtó környezet hatására a különböző érdeklődésű és temperamentumú, különböző családi háttérrel rendelkező gyermekek is képessé válnak megtalálni helyüket a közösségben, válják igényükké a csoporttal való együttműködés. A gyermekeket a különbözőségek elfogadására és tiszteletére neveljük, hangsúlyt fektetünk a gyermekek személyiségfejlődése érdekében a szokás- és normarendszer kialakítására, elfogadjuk a gyermekek érési különbségeit. Fejlesztjük az énkép-önismeret-önértékelés alakulását, a gyermek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményeire adott konkrét és pozitív megerősítéssel. Segítjük és támogatjuk a gyermekek önérvényesítő törekvéseit.

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

A befogadás kapcsán az óvónő feladata:

- családlátogatással személyes kapcsolatfelvétel, környezettanulmány (anamnézis felvétel).
- Szülős befogadás biztosítása fokozatos időcsökkentéssel. (A gyermekek kedvenc játékaikat, tárgyaikat, biztonságukat fokozó eszközeiket magukkal hozhatják).
- A befogadás során segítse elő a csoport szokásainak, berendezéseinek, dolgozóinak megismerését.
- Mutassa be az udvari élet helyszínét, játékaikat.
- Ismertesse az udvari élet szabályait.
- Különösen fontos a testápoláshoz és az étkezéshez szükséges tárgyak és azok használatának bemutatása.

Valamennyi csoportban családi légkör megteremtésével, barátságos fogadtatással segítjük elő a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Ösztönözzük az 5–6 éves gyermekeket, hogy segítsenek a kiscsoportosoknak, vegyék körül őket szeretettel. Igyekszünk minél több közös programot szervezni az óvodai élet során (felnőttek bábjátéka, udvari közös tevékenységek)

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményekre alapuló kapcsolattartás. Ehhez szükség van arra, hogy fejlesszük a gyermek erkölcsi tulajdonságait: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, szokás- és normarendszer megalapozása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekkel való kapcsolatára, annak elfogadására, megértésére nevelve a gyermeket, hogy az emberek különböznek egymástól. Az a célunk, hogy cselekvésünk – az óvoda valamennyi alkalmazottja - normáiban „Krisztus törvényeit” ismerjük fel, amelyeknek Őrá való tekintettel önként, szívesen engedelmessé válunk. Így lesz az iránta és embertársaink iránt való szeretetünk a „törvény betöltése”, így érvényesül a kettős szeretet parancsa. Pedagógia programunk alapvető célja az, hogy a cselekvés normáit úgy tudjuk elfogadtatni, hogy azok a gyermekek saját meggyőződésévé váljanak, interiorizálódnak.

Feltételrendszer

Ennek két feltétele van:

a.) a gyermek alapos ismerete: Programunk arra a meggyőződésre épít, hogy a gyermek egy gondosan kialakított környezetben érdekelt a saját fejlődésében. Garancia erre nyitottsága, érdeklődése, aktivitása. A gyermek ismeretében egyéni célokat kell kitűznünk, az egyéni

erősségek és igények méltánylásával. Ezt azonban csak akkor tudjuk megvalósítani, ha képesek vagyunk:

- a gyermek egyéni megismerésére, képességeik erős és gyenge pontjainak regisztrálására
- a gyermek különböző tevékenységeinek, jelzéseinek megfigyelésére, értékelésére;
- a személyiség mélységéig eljutó beszélgetésekre, melyek főszereplője a gyermek, csak így ismerhetjük meg élményvilágát, érdeklődését, tapasztalatainak körét;
- a gyermek produktumainak (gyermekmunkák, verbális megnyilvánulások, játék, dramatizálás, társalgás stb.) elemzésére.

Csak a gyermekek fejlődésbeli különbségeinek átgondolásával tudunk olyan tevékenységeket ajánlani, kezdeményezni, amelyekben sikerélményekhez jut, s ezen felbuzdulva önként nehezíti önmagának a feladatokat. Sohasem feledkezhetünk meg arról, hogy az eltérő fejlettségű és kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek minden helyzetben joguk van egyéni ütemükben előre haladniuk. Ehhez természetesen az óvodapedagógus kreatív munkájára van szükség, valamint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

b.) a szabályok felállításának, gyakorlásának módja. Amint a gyermek az óvodába lép, számos elvárással találkozik, amelyek teljesítése elengedhetetlen a közösségben való élet és tevékenykedés szempontjából. Meg kell tehát ismerniük, hogy mi a helyes és mi a helytelen, ennek mércéje pedig az Evangélium

Minden szabály és elvárás célja egy és ugyanaz: a gyermek fokozatosan jusson el addig, hogy tudatosan bánjon az önfegyelem eszközeivel:

- a nevelők és a gyermekek előtt legyen egyértelmű, hogy milyen magatartás elfogadott, illetve nem kívánatos;
- ezek betartásában fontos a következetesség, dicsérrettel és pozitív megerősítéssel motiválva;
- a követelmények növekedésével egyidejűleg be kell vonni a gyermekeket a szabályok kialakításába, önmaguk fejlesztésébe;
- a szabályok és a fejlesztés stratégiájába vonjuk be munkatársainkat és a szülőket.

Mindebben segítséget nyújt nekünk az Ige: példázataival, történeteivel. Feldolgozásukban kiemelkedik az erkölcsi mondanivaló, a követésre méltó magatartásforma, amely mérvadó lehet a gyermek keresztyén nevelésében.

A közösségi élet szempontjából fontos az akarat, önfegyelem, önállóság, kitartás, feladat- és szabálytudat fejlesztése. Ezen magatartási formák kialakításában modellértékű az óvónő és az óvoda többi dolgozójának kommunikációja, egymással és a gyermekekkel való bánásmódja, viselkedése, hiszen példájukon keresztül a gyerekek tudatosan és tudat alatt is tanulnak.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek nyitottságára építsünk, és hozzásegítsük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, a nemzeti identitástudat összetevőit, a keresztyén kulturális értékek, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, a teremtett világban és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, nyitottá és motiválttá váljon mindazok megbecsülésére.

Szociális érettség:

fokozott önállóság;

képes legyen alapvető szükségleteit önállóan kielégíteni, arra való felszólítás nélkül, adott rend szerint;

a környezet elvárásaihoz való alkalmazkodás képessége;

képes legyen egy új környezet, új elvárásaihoz, szabályaihoz, normáihoz alkalmazkodni;

képes legyen egy új gyermekközösséggel, ismeretlen felnőttekkel (új tanítók) felvenni és fenntartani a kapcsolatot, zökkenőmentesen beilleszkedni;

szükség esetén segítséget nyújtson társainak és a felnőtteknek

fogadja el a vele foglalkozó felnőtt vezető szerepét;

fegyelmezett és nevelhető legyen, tartsa be a szabályokat és vállalja tettei következményét.

- konfliktusait megpróbálja egyedül megoldani, tud kompromisszumot kötni, szükség esetén felnőtt segítségét kérni
- indulatain, érzelmein korának megfelelően tud uralkodni
- képes társaihoz alkalmazkodni, toleránsan viselkedik, a másikat elfogadja
- egyéni sikereit elismerésére képes, sikerérzése elmélyült
- bátran, megfelelő hangnemben mondja el véleményét
- szívesen vállal a közösségért apróbb megbízatásokat
- szereti szülőföldjét, védi a természetet, tiszteletben tartja a növény- és állatvilágot

Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodáskorú gyermekek természetes kíváncsisága, csodaérzéke, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, valamint már meglévő ismeretei széleskörűek. Ezen ismeretek fejlesztése, rendszerezése az óvoda feladata. Figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési sajátosságait, és kialakítva azokat a képességeket, amelyek alapján örömet jelent a gyermek számára a tanulás, az önfejlesztés.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van, és szorosan összekapcsolódik az értelmi fejlesztés, nevelés területével.

Célunk a gyermeket anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés közben is az Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit érzelmi többletével, s a korosztályának megfelelő ismeretek közvetítésével.

Céljaink

- Valósuljon meg, a mintaadó, beszélő környezet kialakítása, az anyanyelv szeretetére és megbecsülésére való nevelés.
- Legyen hatékony az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése, amelynek eredménye a gyermek életkorának megfelelő kommunikációs képesség.
- Működjön a nyelvi kommunikáció eszközeivel az ismeretszerzés, a gondolkodás és a társas érintkezés megfelelő formája.
- Legyen biztosítva az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.

Feladat:

Programunk a gyermekek egyéni természetes kíváncsiságára, csodaérzékeire, az érzékelésen alapuló tapasztalás élményére, felfedező és kísérletező kedvére, valamint már meglévő ismereteire épít. Sajátos nevelési igényű gyermekek képességeit felméri, majd az elmaradásoknak megfelelő egyéni fejlesztést biztosít. Figyelembe veszi a gyermekek eltérő fejlődési sajátosságait, és kialakítja azokat a képességeket, amelyek alapján örömet jelent számára a tanulás, önfejlesztés. A kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű, tehetséges

gyermeket hozzásegíti olyan tapasztalatokhoz, élményekhez, amelyek segítik az ebből eredő hátrányok leküzdését, valamint tehetségük kibontakoztatását.

Célunk és feladatunk az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése a nyelvi kommunikáció eszközeivel, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés. A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére nevelés. A gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére való odafigyelés. Kommunikáció formáinak differenciált fejlesztése, a magyar nyelv kultúrkincsének színes, élményszerű átadása.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása, valamint a magyar gyermekköltészet, népmesék és népi játékokon keresztül a helyes erkölcsi értékek közvetítése, nyelvi örökségünk ápolása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az anyanyelvi nevelés az óvodapedagógus számára valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, ahol kiemelt jelentőséggel bír személyes példája, helyes mintaadása. Feladata, hogy élménygazdag környezetet teremtsen, ahol olyan anyanyelvi játékokat szervez, amelyben:

- naponta alkalmat teremt az egyéni beszélgetésekre;
- anyanyelvi szabályjátékokkal a magyar beszéd sajátosságait gyakoroltatja; spontán és irányított beszédhelyzetek teremt a gyermek egyéni megnyilvánulásainak ösztönzésére;
- minden nap, élő szóval mesél, előtérbe helyezve magyar népmeséket,
- megteremt a lehetőségét az auditív, vizuális, és taktilis érzékelésre épülő képességek fejlesztésének,
- lehetőséget biztosít a dolgok, jelenségek természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való megfigyelésére, gyakorlására,
- olyan játékos tevékenységeket szervez, melyek az emlékezet, szándékos figyelem terjedelmét növelik,
- minél több valós élmény nyújt, mesével, játékkal fejleszti a gyermekek képzeletét, fantáziáját,
- gondolkodásra készítő helyzetek teremt, ezzel ösztönözve a gyermekeket szellemi aktivitásra,
- lehetőséget teremt a szabad önkifejezésre, mely a gyermeket a problémák változatos megfogalmazására, egyéni válaszadásra ösztönzi,
- nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportléggkört alakít ki, ahol a gyerekek szívesen és bátran beszélnek, kérdeznak a felnőttektől és társaiktól egyaránt.
- figyelembe veszi az egyéni eltéréseket, differenciál

Feltételrendszer:

Mindezt elősegítjük beszélő környezet kialakításával, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel, amely nevelési tevékenységünk egészében jelen van. A spontán helyzetek kihasználása is fontos, mely játékosá teszi a tanulást.

Célunk elősegítése érdekében feltétlen szükséges olyan élmények játékos tevékenységek, tanulási alkalmak megteremtése, amelyben a gyerekek hallással, tapintással, látással is szerezhetnek tapasztalatot, ahol a megélt élmények válnak érzelmmé, ezáltal a tanulás élménnyé, teljes személyiséget átható, aktivizáló, fejlesztő folyamattá, ahol a gyermek az anyanyelvi, értelmi nevelés helyzeteiben is érzi az Istennel való kapcsolatot is.

Ösztönözzük a gyerekeket az egyéni megoldások, ötletek kipróbálására, megvalósítására és a tapasztalatok megbeszélésére, elősegítve ezzel a fantázia és az alkotóképességük fejlődését. Időt és lehetőséget teremtünk az együttműködésre, próbálkozásra, gyakorlásra, tévedésre, és az elhibázott dolgok újrakezdésére!

Célunk elősegítése érdekében feltétlen szükséges olyan élmények játékos tevékenységek, tanulási alkalmak megteremtése, ahol a gyermek az anyanyelvi értelmi nevelés helyzeteiben is érzi az Istennel való kapcsolatot is.

Anyanyelvi, értelmi nevelés, fejlesztés fejlettségi szint óvodáskor végére:

akaratlagosan szabályozza figyelmét akkor is, ha számára nem érdekes ismeretről van szó, legalább 10 percig

- érdeklődő, kíváncsi, megoldást kereső, jól motivált legyen a spontán és irányított tevékenységekben

- önuralommal rendelkezzen
- a figyelem terjedelme egyidőben 2-3 dologra terjedjen ki és legyen tartós
- tudjon megkülönböztetni alakzatokat, elkülöníteni azokat a háttértől
- felismerje a rész-egész viszonyokat
- tudja osztályozni a tárgyakat több kritérium alapján (alak, nagyság, felület, forma, szín)
- tudja megkülönböztetni és megnevezni a színeket, színárnyalatokat
- tudja megnevezni a téri irányokat, és végrehajtani a térben való mozgásra vonatkozó utasításokat
- magabiztosan tájékozódjon a napszakok, évszakok és a hét napjai között
- tudjon szándékosan emlékezni a közeli és régebbi eseményekre is
- képes legyen új ismereteit beilleszteni a már meglévő ismereteinek rendszerébe
- a konkrét műveleti gondolkodás szintjén képes legyen a helyzetnek 2 vagy több szempontját egyidejűleg figyelembe venni
- alakuljanak ki a kognitív sémák
- előtérbe kerül a teljesítménymotiváció, az elismerés szükséglete
- alakuljon ki a kudarcűrő képesség
- rendelkezzen felelősségérzettel, kötelesség- és feladattudattal, feladattartással

Óvodai keresztyén nevelésünk célja, feladata és tartalma

Már az óvodakép című fejezetben említést tettünk arról, hogy óvodánk ökumenikus jellegű, felekezeti megkülönböztetés nélkül fogadja azokat a gyerekeket, akiknek szülei szeretnék, hogy a család keresztyén nevelését az óvoda is folytassa, illetve a hit nélkül élő családok gyermekeit megismertesse keresztyén hitünk alapjaival.

Napjaink rohanó világában könnyen elsikkadnak a legfontosabb emberi tulajdonságok, ezért szükségünk van egy olyan lelki támaszra, közegre, amely még hisz az emberi méltóságban és szeretetben.

Célja:

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése;
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása;
- Az óvodapedagógus és a katechéta személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Isten felé;
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása
- Családias, szeretetteljes légkörben, a családdal közösen egyházi témájú élményekhez juttassuk gyermekeinket
- A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit érzelmi többletével, s a korosztálynak megfelelő ismeretek közvetítésével.

A történetek elmondásának célja ebben az életkorban alapvetően nem az ismeretek elsajátítása, hanem Isten szeretetének, kegyelmének és jóságának megéreztetése. Alakítsunk ki a gyermekekben egy olyan Isten-képet, aki szeret, aki gondoskodik rólunk, aki megőrizz minket és a legnagyobb ajándéka számunkra fia, Jézus Krisztus, aki mindig figyel ránk, meghallgat, mindig velünk van, soha el nem hagy, és aki úgy fogad el minket, ahogy vagyunk.

Feladata:

- Az ember egyéni méltóságának, közösségi beállítódásának kifejlesztése, valamint a gyermekek eljuttatása a "Krisztus mértéke" szerinti nagykorúságra
- Segítse az anyanyelvi nevelést a gyermekek számára ismert fogalmak használatával, a már meglévő tartalmak bővítésével, gazdagításával,
- Vezesse a gyermekeket új távlatokhoz, felismerésekhez a környezet megismerésre nevelésében,
- Járuljon hozzá a képzelet, fantázia, emlékezet fejlődéséhez a bibliai történetek kiválasztásában,
- Erősítse a gyermeki készséget, jártasságok kialakulását a vizuális és manuális tevékenységek során,
- Ének- és zenehallgatási anyagával a gyermekek zenei képességeinek alakításában vállaljon részt,
- Élő kapcsolat kialakulására törekedjen a család, az egyház és az iskola (?) nevelési színterein.
- Isten- és gyermekközpontú világlátásával, előítéletektől mentes, kölcsönösen alkalmazkodó szolgálatával, valamint biblikus látásmódjával tiszta szemlélet hordozója legyen,

A fent felsoroltak termékeny megvalósítása útján az óvodai lelki nevelés nélkülözhetetlen részévé válik, és gazdagíthatja a gyermeknevelés eredményességét.

Feltétel:

A feladatok megvalósításának lehetőségei:

Olyan óvodapedagógus, dolgozó, akinek élő kapcsolata van Istennel, alaposan ismeri a Bibliát

Spontán pedagógiai helyzetek kiaknázása, pl. gyermeki kíváncsiság kielégítése, konfliktushelyzetek megoldása, spontán imádságok.

Olyan módszerek alkalmazása ahol az ismeretek nem egymástól elszigetelten jelennek meg, mivel a gyermek világlátása komplex (Egy katicabogár megtalálásánál együtt lehet megláttatni Isten gondviselését, a természetismeretet, a környezetvédelem szükségességét, a pettyek számolásával a számosságot, színek formák szépségét és a Katalinka szállj el.. kezdetű dal éneklése szinte természetes velejárója az élménynek.)

Istennel való „beszélgetések”: imádságok, áhítatok

Bibliai történetek, illetve egyházi, egyháztörténelmi, vallási, erkölcsi vonatkozású témák;

Időt adni és lehetőséget teremteni az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre, és újrakezdeésre szankciók nélkül;

Olyan attitűdöket, motivációkat és természetes tudást kialakítani, amelyek képessé teszik a gyermekeket váratlan és/vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet lelnék a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban.

Szervezett alkalmak:

a.) aktuális egyházi ünnepek megrendezése. Pl.: Karácsony – betlehemezés, Húsvét, Pünkösd

b.) Testvérintézmények látogatása: templomlátogatás, gyermek-istentisztelet, igeliturgia Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal (elsősorban református óvodákkal) kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Szanki tagintézményünk 2019. májusában testvéróvodai kapcsolatot létesített a székelyudvarhelyi Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium Napsugár Tagóvodájával.

Az óvodapedagógus feladata:

- Ápolja élő kapcsolatát Istennel, és tanulmányozza a Bibliát;
- Teremtsen játékos helyzeteket, tanulási szituációkat, amelyek a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően kötik le a gyermek érdeklődését
- Biztosítson olyan élményszerzési lehetőségeket, amelyben a gyermek látással, tapintással, hallással, érzelmekkel, verbális és nonverbális módon első kézből szerezhet tapasztalatokat. Így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá.
- Alkalmazzon olyan módszereket, ahol az ismeretek nem egymástól elszigetelten jelennek meg, mivel a gyermek világlátása komplex.
- Adjon időt és teremtsen lehetőséget az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre és újrakezdeésre szankciók nélkül;
- Teremtsen nyugodt, biztonságos, szeretetteljes légkört
- személyiségével, beszédének és tetteinek összhangjával hiteles módon képviselje a gyermekek előtt Isten személyválogatás nélküli szeretetét, megbocsátó kegyelmét.

A lelki nevelés tartalma:

Keresztyén nevelésünk szellemisége, mint ahogy az értelem fejlesztése, az óvoda egész napját áthatja. Ez nem oldható meg egy héten egyszer a Bibliából vett történetek elmondásával. A játék szituációban jelentkező helyzeteket, a természeti jelenségek észrevételét, az étkezéshez és a

lefekvéshez kapcsolódó imát, a hiányzó gyermekért való aggodást, a szülők várását éppen úgy át kell, hogy hassa.

- A bibliai történetek helye lelki nevelésünkben:

A bibliai történetek kiválasztása, számszerű alkalmazása az óvónő felelőssége, melyhez segítséget nyújthatnak a három korcsoportra írt programjavaslatok. A kiválasztás szempontjait értelmi, érzelmi, erkölcsi motívumok, a gyerekek életkori és fejlődési sajátosságai befolyásolják. Amikor bibliai történetet ismertetünk meg, igyekszünk kihangsúlyozni a történetmondást és elkülöníteni a mesétől. Törekedni kell arra, hogy a keresztyén erkölcsi értékeket, mint például a feltétel-, személyválogatás nélküli szeretetet, segítőkészséget, türelmet, megbocsátást, önzetlenséget személyiségünkkel hitelesen tudjuk a gyerekek elé hozni, és követendő értéként mutatni. Munkánk során tudatosan tervezzünk és törekedjünk a komplexitásra. A bibliai történetek tartalmi és formai felépítését a 3-6 éves gyerek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás) alakítsuk, valamint figyeljünk, és szükség szerint reagáljunk, módosítsunk az előzetes terveinken a gyerekek érzelmi állapotára a spontán gyermeki érdeklődésre való tekintettel.

A történetek kiválasztása nagyon alapos lelki, érzelmi, értelmi felkészültséget kíván az óvónótól, mert csak így tudja hitelesen átadni Isten igéjét a gyerekeknek. Mivel a Biblia nyelvezete a gyerekek számára nehezen értelmezhető, ezért az is fontos, hogy a történeteket mind tartalmi, mind nyelvezeti szempontból leegyszerűsítsük. Ehhez segítséget nyújtanak a jól megválasztott, szövegében a Szentíráshoz leginkább hű gyermekbibliák és a művészi értékű szemléltető eszközök (könyv, dia, flanel, videó). Minden szemléltető eszköz alkalmazásánál tudatosítani kell a gyerekekben, hogy az ezek képe, formája csak az alkotó képzetének szüleményei, s emellett szükséges az is, hogy szabad utat teremtsünk a fantáziának.

Irodalmi-anyanyelvi nevelésünk bővül a Bibliából vett történetek, aranymondások, imádságok bemutatásával, előadásával. Ki kell hangsúlyoznunk, hogy nem meséljük ezeket a gyerekeknek, hanem történetet mondunk, mert így igeszerű. A bibliai történetek után nem kell tanulást megfogalmazni, amennyiben hitelesek voltunk, úgy megértik az üzenet lényegét. Attól azonban nem zárkozhatunk el, hogy a gyermek spontán kérdéseire, élményeire reagáljunk, s így mód nyílik arra is, hogy (nem direkt módon), hogy a történet kivetítéséről beszéljünk az ő életükben. Természetesen elsősorban a gyermekek beszéljenek, s mi kérdéseinkkel segítsük érzéseik, élményeik felszínre hozását. Amennyiben erre nem kerül sor, nem baj, mivel sokszor később, játékidőben, intimebb helyzetben kezdeményezik a beszélgetést gyermekeink.

Az énekek rendkívül fontos részei a foglalkozásoknak. A dalok kiválasztásánál tekintettel kell lenni a gyermekek hangterjedelmi adottságaira, értelmi fejlettségére, valamint a mozgásigényére is!

Csendes percek

A hitben élő ember számára az imádság a lélek lélegzétvétele, nélküle elerőtlenedik az ember, elhal a szív.

A gyermekek többsége óvodánkban hall először imádságot. Az óvodánkba érkező gyermekek kezdetben kezeink összekulcsolását lesik el, később a szavainkat is. Nem kell tehát erőltetnünk, a gyermekek saját érdeklődésük, kíváncsiságuk által fogják lassanként velünk mondani az étkezésekhez, lefekvéshez kapcsolódó imákat.

A gyermekek lassan megszokják, hogy ilyenkor elcsendesülünk és önmagunkba nézünk. Nagycsoportos korokra belső igénnyé válik, hogy örömeiket, félelmeiket, gondjaikat - az csendes percek alatt is - Isten elé vigyék. Az Úrral való közösség nem köthető életkorhoz, azonban az egyéni fejlődés figyelembevétele itt is rendkívül fontos. Vigyáznunk kell, hogy az csendes percek alatt és után – lehetőleg – ne éljünk a fegyelmezés eszközével.

Az csendes percek formája: ének; ima; beszélgetés (adott téma vagy aktuális probléma); imádkozás (óvodapedagógus, közös, gyermekek egyenként); közös ének, vagy zenehallgatás, gyakorisága: legalább hetente.

Kapcsolat más nevelési területekkel vagy tevékenységi területekkel:

A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, s úgy fogadjuk, ahogyan az Ajándékozó adta. Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, lehetőségeit, korlátait, s ezek birtokában a Biblia tanítása szerint fejleszteni. „Neveld a gyermeket a neki való módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld. 22,6)

Ebben az életkorban a gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik ki a gyermekek ismeretszerzés, tanulás iránti vágya. A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai iránt. Ebben rejlik a keresztyén óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Istenről szóló üzenetre, a teremtéshitre és Jézus segítő, gondoskodó cselekedeteire. Feladatunk csupán az, hogy Isten igéjének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

Verselés, mesélés

A népi, irodalmi művek válogatásánál gondoljunk a heti bibliai történet üzenetére; mondanivalójuk erősítse egymást. Olyan meséket válasszunk, amelyeknek tanulsága, hangulata nem zavarja meg keresztyén szellemű nevelésünket.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zenei nevelésünk szoros kapcsolatban áll az anyanyelvi, irodalmi, testi, vizuális és a környezet megismerésére neveléssel. Zenei nevelésünkbe szervesen kapcsolódik keresztyén nevelésünk zenei anyaga. Keresztyén ünnepeink (Karácsony, Mikulás, Húsvét, Pünkösöd) dalanyaga igen gazdag és közel hozza a gyermekek számára Istent és Jézust. Az ének a hívő ember számára lelki igény, a mi célunk ennek az igénynek az élesztgetése.

Az ének egyúttal imádság is lehet, amely később, felnőtt korban erőt adó forrássá válhat.

Elgépiesedő társadalmunkban sajnos már nem csak az a probléma, hogy mit énekelnek a gyermekek, hanem az, hogy egyáltalán énekelnek-e, éppen ezért fontos az éneklés örömeivel megismertetni őket.

A 3-7 éves korosztály számára különösen jól használhatók azok az énekek, amelyek egy bibliai történetet mondanak el és egyúttal le is vonják a bennük rejlő hitbeli tanulságot is.

A népzenei alapmotívumokat tartalmazó egyházi dalok a gyermekek számára könnyen elsajátíthatók. A dalanyag kiválasztásának kritériumai ezen egyházi dalokra is vonatkoznak, és művészi szinten, a zenei anyanyelvünkön kell megszólalniuk.

Fontos az ökumenikus kitekintés, hiszen, a gyermekek sincsenek felekezet szerint elkülönítve, ugyanígy a dalok sem.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Egyben lehetőségünk van a gyerekek keresztyén lelkiségének formálására, alakítására. A megfelelő élmények biztosítása (templomlátogatás, gyermek-istentisztelet, igeliturgia, közös imádkozás, gyertyagyújtás stb.) jelentős mértékben befolyásolhatja a sokoldalú ismeretszerzést és ezek vizuális megjelenítését.

Külső világ tevékeny megismerése

A teremtéstörténet refrénje és zárómondata: ”és látta Isten, hogy amit alkotott, igen jó” (I. Móz.1,31) tömören megfogalmazza és megadja a legfontosabb célunkat és feladatunkat az

óvodában. Megragadunk minden alkalmat, hogy felhívjuk a gyermekek figyelmét a teremtett világ szépségeire, csodáira.

A környezet megismerésének óvodai feladatai a gyermekek otthoni - óvodán kívüli - tapasztalataira épülnek. Ezért alapvető feladatunknak tartjuk gyermekeink szociális keresztényi családi háttérét, szokásrendszerét megismerni.

Óvodánk mindennapjában be kívánjuk építeni ezeket a tapasztalatokat, egyben segíteni kívánjuk azt is, hogy az általunk értékesnek ítélt keresztényi szokásokat a család otthon is folytassa. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha folyamatosan együttműködünk -igény szerint- a szülőkkel, jó példával járunk elől, lehetőséget biztosítva számukra az óvodai életbe való bepillantásra, aktív közreműködésre.

Keresztyén értékrend beépülésének kritériumai, várható jellemzők óvodáskor végére:

A gyermekek törekedjenek arra, hogy a Lélek gyümölcsei közül megjelenjenek a viselkedésükben: szeretet, türelem, hűség, jóság, öröm, békesség, szívesség, szelídség, önmegtartóztatás (Galata 5,22)

Lelki nevelés területén a fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

figyelem

- a bibliai történet elmondása közben tudjon koncentráltan figyelni

emlékezet

- tudjon bekapcsolódni az óvodában tanult egyházi gyermekénekekbe

beszéd, kommunikáció

- próbáljon önállóan, saját szavaival imádkozzon
- tudja elmondani saját gondolatait a hallott történetekkel kapcsolatban
- az óvodában tanult, kötött imádságokat önállóan tudja alkalmazni tudja elmondani az Úrtól tanult imádságot
- tudjon bekapcsolódni az ismert bibliai történetek bábozásába, dramatizálásába, tudja ábrázolni számára kedves jeleneteket
- tudjon a lelki neveléshez tartalmához kapcsolódó verseket énekeket

A legfontosabb útravaló, amelyet az óvodáskor időszaka alatt elvetünk a gyermeki szívekbe:

- Értékes és szerethető vagyok
- Közösséghez tartozni jó
- Itt elfogadtak
- Önmagamért szeretnek
- Szabad hibázni
- Istennel (nél) biztonságban vagyok
- Képes vagyok rá, meg tudom csinálni
- Jó, hogy vagyok
- Van helyem a világban

Óvodai nevelésünk rendszere

Óvodai nevelésünk szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységek rendszere, melyek magukba foglalják a keresztyén szellemiséget is.

Szeretetteljes légkört, okos szeretetet, együttérzést, segítőkészséget, toleráns és bátorító magatartást, a kreatív kezdeményezések támogatását várja el az óvoda dolgozóitól. Mindez azonban nem zárja ki a pontos egyértelmű követelményeket, az együttélés szükséges szabályainak betartását, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének működését.

Nevelésünk alapelvei:

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat;
A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése;
- A gyermeki szabadság biztosítása olyan kevés szabállyal, amely elősegíti a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását;
- A gyermek tevékenységére épülő tanulás;
- A családokkal való együttműködés és szükség szerint segítség, gondozás.

A nevelés alapvető elemei:

gondozás,
egészséges életmódra nevelés,
közösségi nevelés,
egyéni bánásmód érvényesülése.

A gyermekek tevékenységei fontossági sorrendben:

játék,
munka jellegű tevékenységek,
tevékenységben megvalósuló tanulás.

E tevékenységi formák óvodai nevelésünk eszközei. A nevelési területek meghatározzák a gyermeki tevékenység tartalmát.

anyanyelvi nevelés (migráns gyermekek nincsenek óvodánkban; kisebbséghez tartozó gyermekeink anyanyelvi szinten beszélnek a magyar nyelvet)
verselés, mesélés
ének, zene, énekes játék, gyermektánc
rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
külső világ tevékeny megismerésére
mozgás
lelki nevelés

Nevelési színtereink:

a család,
egyházi intézmények,

közművelődési intézmények,
iskola.

E nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen óvodánk nevelési céljainak elérésében.

A gyermeki tevékenységek alapelvei az óvodai nevelésünkben.

- **Folyamatosság:** óvodánk mindennapjaiban a folyamatosság elve a felesleges várakozási idő kiküszöbölését jelenti. Napirendünk, heti rendünk, féléves, illetve éves ütemtervünkben is oly módon építjük egymásra a tevékenységeket, hogy azok teljesen kiszűrjék a felesleges várakozást. E mellett a tevékenységek közötti rangsor, illetve egymás követése bizonyos türelmet kíván meg a gyermektől. Vagyis meg kell tanulnia a cselekvése motívumainak egymás alá rendelését, vágyai késleltetését, frusztrált helyzetének türelemmel kezelését.
- **A tanulási folyamat:** A különböző tevékenységek végzése közben a gyermekek az óvodában tanulnak is. Mindazt a tevékenységet, amely a gyermek személyiségében maradandó nyomot hagy, tanulási tevékenységnek tekintjük. A tanulás folyamatában is érvényesül a folyamatosság elve, hiszen a gyermek folyamatosan tanul meg egymásra épülő dolgokat, mint pl. beszélni, viselkedni, szokásokat elsajátítani, képességeket kialakítani, tapasztalatokat, ismereteket elsajátítani. A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve nagy hangsúly fektetünk az utánzásra alapuló tanulásnak, amely legtöbbször spontán, játékos tapasztalatszerzés, modellkövetéses magatartás- alakítás, kérdésekre-válaszokra alapuló ismeretszerzés, megfigyelés, feladatmegoldás. Emellett megjelenik a tanulás irányított, céltudatos formája is. Ez leginkább a nagy csoportos korosztály iskola előkészítési folyamatában tölt be jelentős szerepet.
- **Segítségnyújtás, kudarckezelés:** Istentől kért bölcsességgel minden gyermeket egyszeri, egyedi, önálló individuumként kezelünk és mindenkit önmagához mérten értékelünk. Igyekszünk időt és lehetőséget biztosítani az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre és újrakezdetre szankciók nélkül. Célunk, hogy önállóan gondolkodó, problémáját megoldani tudó, legalábbis megoldani próbáló gyermekeket neveljünk, akik képesek elviselni a kudarcot is és önmaga kutatóként szerezzék meg azokat az ismereteket, amelyek a fejlődésükhöz vezetnek.
- **Komplexitás:** Óvodai életünkben igyekszünk mindent komplexen kezelni és ez jellemzi egész tevékenységünket.

Tevékenységformák

Játék

A játék szabad cselekvések sorozata, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melyben a gyerekek szabad akaratából minden kényszermentesen alakulhat ki. A szabad választás a tevékenységben, tartalmában, társban, eszközben, időtartamban nyilvánul meg. A játék a valóságot tükrözi: a gyermek az őt körülvevő, az őt ért élményeket, hatásokat jeleníti meg játékában, mely a gyermek számára örömforrást jelent. Mindezek mellett a gyermekek különbséget tudnak tenni a valóság és a játék illúziója között. A játékra nem érvényesek a

valóság idő- és térbeli korlátai. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja.

A gyermekek játéka tükrözi a szocializációt és az értelmi fejlődésüket. A játék fejleszti a gyermekek mozgását, gondolkodását, kommunikációs képességét. A játék a gyermekek személyiségfejlesztésének alapvető eszköze. A játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység, így a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A kisgyermek első, valódi játszótársa a családban, és az óvodában is a felnőtt- a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Célja: maga a játszás, melyet a gyermek fogalmaz meg, s amely az örömszerzés által motivált, hogy felfedezze, megismerje környezetét, önmaga lehetőségeit és korlátait.

Cél:

- Segítse elő a gyermek szabad képzettségének, vágyainak, ötleteinek kibontakoztatását, érzelmeinek megélését és feldolgozását.
- Biztosítson nagyfokú örömmélményt a tapasztalatok, élmények többszöri átélésével.

Feladat:

Mindezeket figyelembe véve a gyermek eme szükségletének mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Ehhez az óvodapedagógusnak biztosítani kell élményszerzési lehetőségeket, megfelelő mennyiségű, minőségű játékeszközt, a többfajta játékhoz megfelelő helyet, kuckók, sarkok kialakításával, valamint elegendő összefüggő játékidőt.

A játékfajták nem különíthetők el egymástól, hiszen át- és átszövik egymást láthatatlanul. Az egyszerű gyakorló, majd utánzó játékból vezet az út a szimbolikus játékokon keresztül a szerep- és szabályjátékok, konstruáló játékok világába. Természetesen az óvodai élet során komplex, helyzetekkel találkozunk. A megváltozott családi, társadalmi állapotok miatt, a gyerekek játéktevékenysége, annak tartalma, minősége, mélysége, nagy eltéréseket mutat. Az együtt játszás során, a szociális tanulás alkalmával, lehetőséget teremthetünk, ezen tevékenység fejlesztésére, az egyéni élmények, új közös játékká való alakulásával. Az egyre többször tapasztalt agresszió feszültségoldására, a negatív élmények feldolgozása, szintén ez a tevékenység a legalkalmasabb, de ebben az esetben kellő odafigyelés és tapintat szükséges, engedni kell ezek kijátszását, de úgy, hogy a többi gyermeknek védelmet nyújtunk. A játéktevékenységek gazdagítására szervezzünk óvodán kívüli és belüli élményszerző programokat, mely kapcsán az átélt élmények, tapasztalatok megjelenhetnek, gazdagíthatják a későbbi játékot.

- Pozitív megerősítés alkalmazása, az óvoda által preferált viselkedési normák kialakítása érdekében.
- Az utánzásra, azonosulásra, modellkövetésre alkalmas viselkedési minták nyújtása.
- a gyermek szabad játékválasztásának, önkéntességének tiszteletben tartása
- biztosítsa a gyermeki fantázia, alkotás, kreativitás kiélését

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata az, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő eszközöket, anyagokat, játékszereket és

élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz és a szabad játék feltételeit megteremtse.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek óvodai tevékenységét úgy szervezi, hogy azt a gyermek minden óvodai napon élvezetes játékként éljen meg
- élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz
- minden nap biztosítsa a gyermekek számára a gyakorló, mozgásos, szerep, építő, konstruáló, szabályjáték és bábozás, dramatizálás lehetőségét
- biztosítsa óvodásai számára a gyermeki szabadság és önkifejezés lehetőségét, mely lehetőséget nyújt, hogy önfeledten, kreatívan tudjon játszani egyedül és társaival -a játék a gyermek természetes örömforrása legyen
- a napirendet úgy szervezze, hogy a legtöbb időt biztosítsa a szabad, zavartalan, egybefüggő játéktevékenységekre
- egyszerű, könnyen átalakítható helyet biztosítson a játéktémákhoz és a gyermekek igényeihez
- a játék eszközeit tegye könnyen hozzáférhetővé a gyermekek számára
- alakítsa ki a játéktevékenységekhez fűződő szokásrendszert, s az ezzel kapcsolatos szabályokat következetesen tartassa be;
- biztosítson nyugodt, derűs, változatos, élményeket adó csoportléggkört, mely megalapozza a helyes viselkedéskultúra kialakulását,
- a játék során indirekt módon irányítsa a gyerekek tevékenységét, adjon követhető mintát. Segítse a gyermekeket a közös játékban, az alkalmazkodásban, a szerepek elosztásában, a konfliktusok megoldásában. Ennek érdekében önérvényesítő, konfliktuskezelő megoldási mintákat mutasson számukra.
- biztosítson lehetőséget a kezdeményezések során alkalmazott eszközök felhasználására a szabad játék során.
- a játékokat időnként cserélje
- szükség szerint kapcsolódjon be a játékba, segítsen a szabályok megismerésében (pl. társasjátékok)
- segítsen abban, hogy a gyerekek megvalósítsák a saját elgondolásaikat
- Biztosítson megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket a különböző játékformákhoz.
- Kísérje figyelemmel a gyermekek tevékenységét a játékidő alatt is, igény szerint segítse a gyermekek természetes próbálkozásait.
- Legyen minta a gyermekek számára játékukba bekapcsolódva.
- Amikor már nem igénylik közvetlen jelenlétét a játékban, mint egy facilitátorként figyelje őket, esetleges elakadásukat ötleteivel tovább lendítve.

Feltétel:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

A gyerekek komfortérzetét befolyásolja cselekvéseikre való odafigyelésünk eredményessége, a gyerekek sikerélményhez juttatása. Fontos szerep jut a minta és modellkövetésnek.

A szabad játék kiemelt jelentősége óvodánk napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik; éppen ezért biztosítunk a gyermekek számára minél több egybefüggő időt és lehetőséget a személyiségfejlődésük szempontjából oly fontos játék tevékenységre. a szabad játékra A szabad játék a gyermekek szabad képzettársításaira épül, s benne csak a spontán tanulási forma érvényesülésének van egyedül létjogosultsága.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére

Figyelem:

- képes legyen elmélyült játéktevékenységre

Emlékezet:

- képes legyen egyéni motiváltság és beállítottság alapján mesék dramatizálására, szerepvállalásra, szereposztásra, szerepről való lemondásra

Beszéd, kommunikáció:

- képes legyen társaival és a felnőttekkel kommunikációra
- képes legyen szóban kifejezni vágyait, elképzeléseit, érzéseit

Gondolkodás:

- játékában domináns a szerep-és szabályjáték
- képes legyen szabályok betartására, módosításra, új szabályok kitalálására
- játékában megjelenik a felfedezés, kísérletezés, kreativitás
- egyéni képességek alapján képes legyen a játékhoz szükséges eszközök kitalálására, elkészítésére, alkalmazására
- képes legyen szabadon választani eszközt, helyet, társat

Szociális, akarat:

- domináns játékmódjuk életkoruknak megfelelő
- a gyakorló játék többnyire már a konstrukciós és szerepjáték elemeként jelenik meg
- képes legyen egyéni beállítottság alapján játékezdeményezésre, vezetésre
- kialakult az együtt játszás igénye
- képes legyen társaikhoz alkalmazkodni, együttműködni, segíteni
- képes legyen a játékban adódó konfliktus és-problémahelyzeteket önállóan megoldani
- egészséges versenyszellem jellemezze
- képes vágyai késleltetésére egy adott játék, eszköz, vagy társ kedvéért
- növekedjen kudarctűrőképessége

Mozgás:

- játéktevékenységét harmonikus, összerendezett, kontrolált mozgás jellemezze

Munka jellegű tevékenység

Az óvodában végzett munka jellegű tevékenység a gyermekek számára ugyanolyan örömteli cselekvés, mint a játék, és a személyiségfejlesztés hatékony eszköze, melynek lényege a jól összehangolt közös cselekvés.

Célja:

Az önállóság, kitartás, céltudatosság, együttműködés, kudarctűrés fejlesztése. Fejlődjön belső motivációjuk. Vegyék észre, hogy vannak olyan feladatok, amit ők is el tudnak végezni.

- Olyan készségek, tulajdonságok, szokások, attitűdök kialakítása cselekvő tapasztalással melyek pozitívan befolyásolják a gyermek környezetéhez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését.
- A munka iránti tisztelet, a munka eredményének megbecsülése, a munka fontosságának megéreztetése.

Feladat:

Az óvodai munka jellegű tevékenység célra irányuló tevékenység, amely többnyire az óvónő irányításával folyik. A személyiségfejlesztés fontos eszköze, mely szorosan összefonódik a játékkal és a cselekvő tapasztalással; a közvetlen környezetünk megismerésének, a munkavégzéshez szüksége attitűdök, képességek és tulajdonságok (kitartás, céltudatosság, felelősség, fegyelem, önállóság) alakításának fontos eszköze, valamint a közösségi kapcsolat kialakításának és fejlesztésének eszköze is, a saját és a mások elismerésére nevelés egyik formája.

Az óvodai nevelésünk célja munka jellegű tevékenységekkel a munkavégzéshez szükséges ismeretek, jártasságok, készségek kialakítása, a munka megszerettetése, megbecsülése, a feladattudat, és a társas kapcsolatok alakítása.

Feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink óvodai munka jellegű tevékenysége örömmel és szívesen végzett tevékenység legyen (önkiszolgálás, naposi tevékenység, segítségnyújtás felnőtteknek, csoporttársakkal együtt, értük végzett alkalmi megbízások, növény és állatgondozások), belső szükségletből fakadjon, környezetük rendben tartása igényükké váljon (teremrendezés, étkezési szokások, tisztálkodás). Mindez csak akkor alakul ki, ha az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi munkatársa a lehető legnagyobb önállóságot biztosítva ösztönzi a gyermekeket arra, hogy felfedezzék a munka szükségességét és örömmel el is végezzék azt

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítja a nyugodt, örömmel, jó hangulatban végezhető munka jellegű tevékenységek feltételeit
- a gyerekek ne kényszernek érezzék a munkát, hanem pozitív élményeken keresztül értsék meg, hogy Istentől mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat
- megfelelő méretű, anyagú, célszerűségű munkaeszközöket biztosít a gyerekek munkavégzéséhez. Megtanítja azok rendeltetésszerű használatát, rendben tartását, ezeket a gyerekek számára hozzáférhető helyen tartja

- elegendő időt és munkalehetőséget, valamint elegendő alkalmat teremt ahhoz, hogy a munkavégzés közben begyakorlódhassanak, pontosabbá válhassanak munkakészségek
- a tevékenységek megszervezésekor figyelembe veszi a csoport összetételét, az egyes gyerekek fejlettségi szintjét és figyel arra, hogy a feladat kizárólag a gyerek saját örömteli, önként vállalt tevékenysége legyen;
- megtapasztaltatja a gyerekekkel, hogy a munka jellegű tevékenységek által az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti a környezetét. Kialakítja bennük a rend, a rendezett körülmények iránti igényt
- együtt örül a gyerekekkel a sikeresen elvégzett feladatoknak. Folyamatosan értékeli, pozitív értékelésével motiválja őket a további munkavégzésre;
- érezteti a gyerekekkel, az általuk végzett munka fontosságát, ezzel is erősítve a munkához való pozitív viszonyukat
- a munka jellegű tevékenységek által fejleszti akarati tulajdonságaikat: önállóság, kitartás, felelősségvállalás, probléma-megoldó képesség, döntési képesség, stb...
- tudatosítja bennük a közösségért végzett munka jelentőségét, a mások által végzett munka fontosságát, a munka szeretetére, tiszteletére neveli őket.
- belső szükségletből fakadjon, pl. környezetük rendben tartása igényükké váljon (teremrendezés, étkezési szokások, tisztálkodás).
- megismerteti a gyerekekkel az egyes munkafajtákat:
 - A saját személyükkel kapcsolatos teendőket: testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, a környezet rendjének megőrzése (ez már a közösségért végzett munka)
 - Az alkalmiszzerű munkát, egyéni megbízásokat(pl: teremrendezés, üzenet átadás, eszköz előkészítés)
 - A közösségi munkákat: a naposi munkát, az esetleges felelősi feladatokat (pl: kisebbek segítése, növény és állatgondozás).

Munka jellegű tevékenységek lehetősége az óvodánkban:

- Önkiszolgálás: testápolás (egészségvédelem) , étkezés (kulturált), öltözködés (rendezett külső megjelenés)
- Környezet rendjének megőrzése: teremrendezés, terem felsőprése mosdóhasználat, öltöző rendjének megőrzése, az udvar rendje (járdák, utak tisztítása, seprése), játéktisztítás
- Alkalmiszzerű munkák: kisebb megbízások teljesítése, ajándékkészítés, információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ünnepek előkészítése
- Naposi munka: étkezéshez szükséges teendők elvégzése tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítése az asztal környékének rendbetétele (morzsák felsőprése)
- Növény- és állatgondozás: a csoportszobában lévő növények, virágok ápolása óvodánk kertjének gondozásában való segédkezés az udvarunk fáinak, bokrainak védelme télen a madarak etetése, a madáretetők folyamatos élelemmel való feltöltése, élőszarkok gondozása

Feltétel:

A munka jellegű tevékenység a pedagógus részéről tudatos szervezést, gyerekekkel való együttműködést és konkrét, tudatos, reális, differenciált, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést; a gyerekektől felelősségtudatot, fegyelmet, kötelezettség-vállalást, önállóságot, céltudatosságot és kitartást igényel. Ezáltal a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek alakításának fontos lehetősége.

Általa alakulnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:

- Kognitív: értsék meg mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök használatát, alakuljon az összpontosítási és munkaszervezési képességük.
- Érzelmi, akarat: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális társas: alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk

Az óvodapedagógus feladata:

- a munka jellegű tevékenységek pedagógiai szervezése
- a tevékenységek bemutatása, az eszközök, munkafogások megismertetése, begyakoroltatása
- folyamatos pozitív visszajelzéssel erősítse a gyerekekben tevékenységük fontosságát

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Figyelem:

- Az életkorának és képességeinek megfelelő felelősséggel és örömmel végzi a vállalt munkát.
- önállóan, felszólítás nélkül vegye észre, hol és ki szorul segítségre

Emlékezet:

- tudja önállóan megszervezni a munka folyamatát, helyes sorrendiségben
- tudja célszerűen használni az eszközöket

Beszéd, kommunikáció:

- képes legyen szóban is kifejezni szükségleteit és megfelelő módon kérjen segítséget társaitól, felnőttektől

Gondolkodás:

- Az eszközöket rendeltetésszerűen használja.
- Becsüli meg egymás munkáját
- Értsék meg a munka hasznosságát és alakuljon ki a környezetében dolgozó felnőttek munkája iránti tisztelet

Szociális, akarat:

- A gyermek szeret társaival közösen dolgozni.
- Örül, ha kötelességét teljesíti.
- Önállóan, igényesen végzi a változatos munkákat.

- Szívesen vállalkozik egyéni megbízások elvégzésére, közreműködik a növények- és állatok gondozásában.
- Szívesen segít az óvónőnek, társainak, szüleinek.
- A gyermekek képesek legyenek elvégezni az önmagukkal és a csoporttal kapcsolatos munkákat, önkiszolgáló teendőket.

Mozgás:

- munkatevékenysége során harmonikus, összerendezett, kontrollált mozgás jellemezze

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, s úgy fogadjuk, ahogyan az Ajándékozó adta. Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, lehetőségeit, korlátait, s ezek birtokában a Biblia tanítása szerint fejleszteni. „Neveld a gyermeket a neki való módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld. 22,6)

A tanulás az egyén viselkedésében és személyiségében bekövetkezett tartós változás, ami magában foglalja az új ismeretek és készségek elsajátítását, valamint a meglévő képességek további fejlődését. A tanulás minden mozzanatát át kell, hogy hassa a játék, játékosság. Minél inkább belefeledkezik a gyermek a játékba, annál inkább megindulnak benne a tanulást előidéző folyamatok. Minél többféle játékban vesz részt a gyermek, annál többféle tanulási hatások érik.

Célja:

Az óvodás gyermek kompetenciájának, a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése; ehhez szükséges a tanulást támogató környezet kialakítása, melynek során a pedagógus épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

- A gyermeki kíváncsiság és tevékenységi vágy kielégítése.
- A gyermek tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, gyarapítása, rendszerezése, képességeinek, kreativitásának fejlesztése.
- A felfedező, cselekvéses, játékos tanulás megvalósítása, komplex tevékenységekbe ágyazva.
- Olyan kompetenciák kialakítása, melyek képessé teszik a gyermeket az iskolai életre.

Cél:

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, következménye pedig a gyermekek kreativitásának megerősödése.

A tevékenységek során személyre szabott konkrét és pozitív értékeléssel segíti a reális énkép, önértékelés kialakulását, ezért törekedni kell a differenciált értékelésre. A jutalmazások alkalmával érzelmi jutalmazást részesítsük előnybe, a tárgyi jutalom helyet. Mellőzzük a büntetést, hogy a tanuláshoz való pozitív viszonyulás kialakulhasson.

A gyermek egész személyiségének, értelmi képességeinek, mozgásos megnyilvánulásainak, nyelvi, kommunikációs képességeinek, érzelmi-szociális magatartásának megalapozása, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése. Az óvodás gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés. A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulás utáni vágy felkeltése

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzós, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás az egész nap folyamán adódó spontán helyzetekben, és a pedagógus által kezdeményezett tevékenységekben valósul meg. Lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása);
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás; a minden érzékszervre ható „sajátélményű” tanulás biztosítása
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés; biztosítja a problémahelyzetek sokoldalú megközelítését és támogatja az újszerű megoldásokat, sikerélményhez való jutást, az újrakezdés lehetőségét
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; kísérletezéssel, tevékenykedtetéssel, mozgással, párhuzamos tevékenységek szervezésével lehetővé teszi az egyidejű tapasztalatszerzést
- gyakorlati problémamegoldás.

A gyermekjáték során szerzett sokrétű ismeretei és tapasztalatai összeadódnak, és ezekben tükröződik a megismerés, ami a fejlődés során áttevődik a képszerű, szemléletes, konkrét fogalmi gondolkodás, szóbeli kifejezés szintjére.

A tanulási folyamat során adjunk minél több lehetőséget a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdésre, a hibák kijavítására minden szankció nélkül. Így olyan attitűdöket, motivációkat alakítunk, amelyek képessé teszik a gyermekeket arra, hogy váratlan és komplex élethelyzetekkel megbirkózzanak, és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban. A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A gyerekek keresztyén világgépének kialakulásában is fontos szerepe van a tanulás során szerzett ismereteknek, tapasztalatoknak, illetve a keresztyén világgép biztos alapot nyújt a megszerzett ismeretek rendszerezéséhez, komplex értelmezéséhez.

A tanulás útján szerzett tudásnak nem a mennyiségyszerű felhalmozására törekszünk, hanem a sokoldalú, rugalmas gyermeki képességek kialakulását tartjuk fontosnak.

A szervezett tanulás formáinak, időkereteinek kialakítása

Szervezett tanulási területek:

Verselés, mesélés

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

A külső világ tevékeny megismerése

Mozgás Lelki nevelés

Feladat:

- A szűkebb, tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása.
- A szervezett tanulás formáinak, időkereteinek kialakítása.

Időkeretek

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (kiscsoport: 5-15, középső csoport: 15-25, nagycsoport: 25-35 perces) egyéni, mikrocsoportos, csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Szervezeti forma:

A szervezeti forma függ a gyermekek fejlettségi szintjétől, a tartalomtól, tevékenységtől, a kitűzött céltól (csoportos, mikro csoportos, egyéni). Jellemezze változatosság, rugalmasság. Törekedjünk a különböző területekben megjelenő tartalmak komplex feldolgozására. A komplexitás abban rejlik, hogy többféle fejlesztési terület, tevékenység, tevékenységi forma, műveltség-tartalom kapcsolódik egymás után össze, tartalmi kapcsolatuk alapján, miközben mindegyikük megőrzi sajátos, önmagára jellemző struktúráját.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyerekek részére az érzelem gazdag, biztonságot nyújtó, kölcsönös bizalmon nyugvó légkör biztosítása, melyben a tapasztalataikra, kíváncsiságukra, utánzási vágyukra, élményeikre építve teremtheti meg a tanuláshoz szükséges optimális feltételeket.
- Minél több alkalom teremtése számukra a cselekvő aktivitásra, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, a felfedezésre, a kísérletezésre, a problémamegoldásra, megvalósítva a tanulási folyamatban a rendszerességet, a fokozatosságot, a folyamatosságot.
- A gyerekek megismerési- és tevékenységi vágyára, érzelmi beállítódására, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítja az ismeret és tapasztalatszerzés folyamatát.
- Problémahelyzetek teremtésével ösztönzi őket szellemi aktivitásra, nagy hangsúlyt fektetve a problémafeltárás, problémamegoldás fejlesztésére, a fogalmi gondolkodás kialakítására, egyéni bánásmód alkalmazásával. A tervezett, szervezett iskolaelőkészítő tevékenységek során hangsúlyozott szerepet szánva az élmények újraélésére, az ismeretek mélyítésére, rendszerezésére.
- A gyermeki kompetenciák fejlesztésébe beépíti a tapasztalati-tevékenységek külső helyszínen történő feldolgozását, élménypedagógiai eszközök alkalmazását

- Differenciált feladatadással segíti a gyermekek egyéni fejlődését, mindig az egyes gyerekek egyéni érési tempójához igazítva az elvárásait, életkoruknak megfelelő ismereteket közvetít.
- A foglalkozások szabad légkörének megteremtésével ad teret a gyermeki megnyilatkozásoknak, a gyermekek önállóságának.
- A tanulási folyamatok szervezése során elegendő számú, minőségű, mennyiségű, méretű eszközt biztosít a gyerekek számára, életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelően valósítja meg az időkeretet, helyet, módszereket
- A foglalkoztatási formáknál előnyben részesíti az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatást, a kooperatív technikákat, párhuzamos tevékenységek szervezésével, melyet a két óvodapedagógus párhuzamosan végez..
- Értékelése a tanulási folyamat irányítása során mindig személyre szabott, pozitív, konkrét, a gyermek számára ösztönző jellegű.
- A sajátos nevelési igényű gyerek esetében a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb, tudatos fejlesztésével bővíti a kompenzációs lehetőségeket.

Feltétel:

a tanulást támogató környezet megteremtése, melynek során a pedagógus épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A fejlődés várható eredménye

Figyelem:

- rendelkezzen szándékos, koncentrált figyelemmel
- képes figyelemösszpontosításra

Emlékezet:

- törekedjen a látott és hallott információkat összekapcsolni és visszaadni

Gondolkodás:

- képes problémamegoldó, kreatív gondolkodásra
- legyenek nyitottak, kíváncsiságuk belső motivációvá alakuljon
- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre, következtetésre, ítéletalkotásra, összehasonlításra
- ismert feladathelyzetben képes legyen az önálló feladatmegoldásra és törekedjen az önellenőrzésre
- rendelkezzen pontos és differenciált alakészleléssel, alak-háttér diszkriminációval, forma észleléssel, színelismeréssel, tudja megkülönböztetni a színek árnyalatait
- a tehetséges gyermekek találják meg a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet

Beszéd és kommunikáció:

- ismerjen fel különböző hangokat, tudja azokat megkülönböztetni, kiemelni, sorrendbe rakni
- szókincese, beszéde legyen változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva legyen képes közölni.

Szociális, akarat:

- képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársakkal

Mozgás:

- ismerjen fel tapintással különböző anyagokat, tudja azokat különböző szempontok alapján szétválogatni
- rendelkezzen megfelelő szem-kéz, szem-láb, kéz-láb koordinációval, finommozgással
- tudjon téri irányokat leképezni, tájékozódni és mozogni a térben

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Célja:

- a kapcsolatfelvételre alkalmas, közlékeny, önmagukat kifejezni tudó és másokat megértő gyermekek nevelése.
- a szociális kapcsolatok és az emberek közötti kommunikáció elősegítése, feltételeinek megteremtése a nevelési folyamatban.

Feladata:

- A gyerekek beszédfejlődésének elősegítése, szókincsük bővítése, kommunikációs készségük növelése a mindennapi tevékenységeken keresztül.
- Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

Feltétel:

Tevékenységek

Gondozás közben folytatott beszélgetésekkel segítjük a gyerek óvodapedagógussal való érzelmi kapcsolatának kialakulását, elmélyülését. Fokozzuk a gyermek jó óvodai közérzetét, és nyitottságát a kapcsolatteremtésre.

Közösségi élet: Változatos formákban fogalmazzuk meg a határozott, de udvarias utasításokat, példát adva a gyermekeknek arra, hogyan lehet javaslatot tenni, mi a kérés, mi a mások indítványának elfogadó vagy tapintatosan elutasító nyelvi formája.

Játék: A szerepjátékban kimeríthetetlen gyakorlási lehetőségek biztosítottak: utánzásra, modellkövetésre, szóban, hanglejtésben, mimikában, gesztusokban, és különböző beszédhelyzetekbe illeszkedő beszédmódokban, nyelvi eszközök használatában.

Munka: A beszédfejlődést segíthetjük szabályokkal, eszközhasználattal és az eljárás módjának közlésével, az utasítás megértésével. Ezáltal biztosítjuk a beszédkapcsolaton alapuló együttműködést.

Tanulás: Az anyanyelvi nevelés feladatait tudatosan beépítjük a különböző foglalkozások anyagába. Az anyanyelvi játékokat is felhasználjuk a gyermekek beszédfejlesztéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos, mintadásra alkalmas.
- A gyermekek anyanyelvi fejlődését folyamatosan kísérje figyelemmel.
- A beszédöröm biztosítása jellemezze munkáját, arra nevelje a gyerekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Támogassa a gyerekek önkifejezését, kreativitását az anyanyelvi játékokban is.
- Tegye képessé a gyerekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben ösztönözze a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvét.
- Fordítson figyelmet a gyermekek meghallgatására.
- Fontos feladata a beszédmegértés fejlesztése, a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
- Használjon ki minden alkalmat a beszédkézség és metakommunikáció fejlődése érdekében.
- Kísérje figyelemmel a gyerekek kialakulóban lévő egyéni beszéd-sajátosságait
- Tudatosan és folyamatosan figyelje milyen a gyermekek beszéd-szintje, a fejlesztés meghatározásának érdekében
- Figyelje meg a hiányosságokat, ismerje fel a beszédhibákat.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, táj- és rétegnyelvi jellemzőit, a köznyelvtől való eltérések okait.
- Hívja fel a szülők figyelmét a beszélgetések és a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek az értelmi és érzelmi fejlődést serkentő gyermek-szülő kapcsolaterősítő hatására.

Fejlődés jellemzői 5-6 éves korban

- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- Udvariassági kifejezéseket használ.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését.
- Beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Tud történeteket kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni.

- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
- A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szóincüket.
- Beszédfigyelmük többnyire életkoruknak megfelelő.
- Érzelmi állapotuknak megfelelő gesztusokkal, arcjátékkal rendelkeznek. Ki tudják fejezni pillanatnyi érzéseiket.

Módszertani alapelvek

Fokozott figyelemmel segítsük a beszédhelyzeteket.

Az óvónőnek váljon igényévé a hangsúlyos, szép beszéd,

A gyermek életkorának és érdeklődési körének megfelelő párbeszéd kezdeményezése.

A gyermek önbizalmának fokozása árnyaltabb, sokrétűbb dicsérettel.

Verselés, mesélés

A mese-vers műfajilag közel áll a gyermeki lélekekhez. Az óvodáskor kezdetétől a höcöggetőkkel, lovagoltatókkal, ujj-játékokkal, később mesékkel, történetekkel, versekkel ismertetjük meg a gyermekeket. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. A korai gyermekkorban szerzett irodalmi élmények meghatározóak a későbbiekben is, és hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez.

A korai gyermekkorban szerzett irodalmi élmények meghatározóak a későbbiekben is, és hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi fejlődéséhez.

A mese az a beszédmód, amelyre az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságai miatt tartósan kényszerítő erő nélkül figyelni tud.

A mese-vers óvodánkban éppen olyan fontos szerepet tölt be, mint a játék, hiszen ugyanolyan örömforrást jelent, és hiányzik belőle a közvetlen oktató szándék.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Az irodalmi nevelés, a mese-vers szorosan kapcsolódik az anyanyelvi neveléshez, hiszen anyanyelvünk sajátos eredeti ritmusa, dallama, hangzóvilága a mesékben gyökerezik.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének formálására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, egyben feloldást és megoldást kínál. A képzelőerőt, belső képteremtést, ezek kialakulását jellemzően befolyásolja a mesék ritmusa, képi ereje, folyamatossága, hangulata, csodálatos világa és az előadó, mesélő személyes varázsa, az, hogy hogyan fordítja le szavakra a mesék belső képsorát.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A mese vers a szó mélyebb értelmében tanulságos, erkölcsi tartalommal bír. Ezek az irodalmi művek – népi, klasszikus, és a kortárs alkotások - emberi kapcsolatokra, szocializációra, az emberi együttélés törvényeire tanítják a gyermeket.

A mesék tudatos választásával, például más nemzetek meséivel, lehetőséget biztosíthatunk az érték közvetítésre, az emberi értékek közvetítésére. Az erkölcsi érzelmek átélésének lehetőségével, a másság bemutatásával a nemzeti értékek és azok tiszteletére nevelhetjük az óvodásokat.

Helyes, követésre méltó etikai, erkölcsi normákat közvetítenek (pl. a vándort be kell fogadni, az éhezőnek enni adni, adott szót megtartani, igazat mondani, segíteni a jót, stb.).

A mesék erkölcsi rendszerében mindig a jó győz a gonosz felett, ezáltal gyógyító hatással lehet a gyerek lelkére, hiszen oldja a feszültséget, szorongást, frusztrált helyzetekből való kilábalásra ad lehetőséget.

Célja:

- A mese befogadása és újra alkotása közben gazdagodjanak gyermekeink erkölcsi, érzelmi, értelmi és esztétikai mondanivalókkal.
- Alapozódjanak meg pozitív személyiségjegyeik a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.
- Jöjjön létre a mesélő és a hallgató között érzelmi biztonság, ami hozzájárul a mesei hangulat megteremtéséhez.
- A mesével, verssel az irodalom, a kultúra iránt fogékony gyermekek nevelése, a könyvek megszerettetésével az olvasóvá nevelés megalapozása.
- Irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi fejlődésének, fantáziájának, kreativitásának, gondolatvilágának alakítása, gazdagítása.
- A népi, klasszikus gyermek és kortárs irodalmi alkotások által a magyar irodalom megszerettetése, nemzeti tudatuk, pozitív szemléletmódjuk, világképük alakítása.
- Az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- Az általunk nyújtott irodalmi élmények járuljanak hozzá a gyermekek szemléletmódjának és világképének a kialakulásához.
- A mondókák, mesék, történetek, mondák és népi ritmusokon keresztül ápoljuk a néphagyományokat.

Feladata:

- A mindennapos mesélés, irodalmi élmény nyújtása.
- A gyermekek életkorának megfelelő mesék és versek biztosítása.
- A gyermekek beszédkedvének felkeltése, ösztönzése.
- A gyermekek kifejezőképességének gazdagítása.
- Szókincsbővítés, sajátos nyelvi formák elsajátíttatása.
- A hallási észlelés, hangzási analízis és verbális memória képességének fejlesztése.
- Fantázia fejlesztése.
- Figyelem, türelem fejlesztése.
- Önálló vers és mesemondás által az önkifejezés elősegítése
- Erkölcsi-akarati-szociális tulajdonságok kialakítása, ezáltal világképük formálása
- Kommunikációs-kooperációs képességfejlesztés

Az óvodapedagógus feladata:

- Az irodalmi művek kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermekek fejlettségét, érdeklődését, csoportprofilhoz igazodva, érzelmi állapotát, eljuttatja őket az egyszerű láncmesétől, az állatmeséken keresztül a tündérmesékig
- A mese élményszerű befogadásához szükséges nyugodt feltételeket biztosítja
- Tapintatosan, indirekt módon irányít, fokozatosan szoktatja rá a gyerekeket a mese figyelmes végig hallgatására. A mese – képi és konkrét formában- esetlegesen a bábozás

és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- A mesélést, verselést, mondókázást komplex módon alkalmazza, összeköti azt anyanyelvi neveléssel, énekkel, zenével, mozgással;
- Gesztusaival, megfelelő hangsúlyozásával, ritmikus beszédével motiválja a gyerekeket az utánzásra (ezért ügyel a szavak pontos, tiszta ejtésére), felkelti ismétlési kedvüket;
- Az irodalmi nevelés anyagát úgy választja ki, hogy az kapcsolódjon az óvodai élet többi területéhez, a gyerekek élményeihez, a párhuzamosan folyó egyéb tevékenységekhez; és a 3–6 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz. Tartalmát tekintve a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, valamint a klasszikus és a kortárs irodalmi művek.
- Lehetőséget teremt a mindennapos mese és vers tevékenységekre;
- A gyermekek erkölcsi fejlesztése során a mesék példaértékű cselekményeit is alkalmazza
- Munkája során ügyel arra, hogy minél több lehetőséget, alkalmat, időt, helyet teremtsen valamint megfelelő minőségű és mennyiségű eszközt biztosítson a meseélmény feldolgozására, a belső képalkotásra, a mesék, versek, mondókák ismételtetésére, bábozásra, dramatizálásra, ábrázoló tevékenységekre, énekekre, zenére.
- Minden lehetőséget megragadva az irodalom szeretetére nevelje a gyerekeket
- Fejlessze az erkölcsi érzelmeket a mesén, versen keresztül.
- Az élmények feldolgozásához, megfelelő eszközök készítéséhez nyújtson segítséget.
- Hangolja össze a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintáját, kommunikációját.

Az óvodapedagógusnak észre kell venni minden apró lehetőséget arra, hogy meséljen, verseljen, tekintettel a gyermek életkori sajátosságaira, igényére, spontán helyzetekre; hiszen ez által színesedik, gazdagodik a gyermek személyisége, lelke. A lehetőségek tárháza végtelen, csak meg kell ragadni az alkalmat, hogy gyermekeinket az irodalom szeretetére neveljük.

A szülőket is arra indítjuk, hogy az esti mese személyes elmondására törekedjenek, mert ez a bensőséges, intim állapot érzelmi biztonságot nyújt, és a gyermek lelki higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A gyermek saját mese-vers alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja, ezért tartjuk nagyon fontosnak, hogy a gyerekek mindennap hallgassanak mesét, verset. A mese-, vershallgatáshoz csend, nyugodt és meghitt körülmények szükségesek, de ezt sohasem erőszakos módszerekkel igyekszünk elérni, hanem személyes varázsunk segítségével. Mesesarok, meseszőnyeg, mesetarisznya alkalmazásával lépünk át a mese, a képzelet birodalmába.

A gyerek életkori, fejlettségi sajátosságai mellett a helyi, családi tényezők is befolyásolják témaválasztásunkat.

Mind a mesék, mind a versek és történetek számszerű alkalmazásában "a keveset, de azt jól" elvét valljuk.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A 5-6/7 éves korosztály:

figyelem

- képesek legyenek figyelmes mesehallgatásra
- szívesen, hallgassanak mesét, báb és gyermekelőadást
- hosszabb mesék, történetek meghallgatására is nyitottak legyenek

emlékezet

- kedvelt meséiket, azok főbb szereplőit, fontosabb eseményeit, szófordulatait képesek legyenek felidézni
- képesek legyenek emlékezetből 6-10 mondókát, verset felidézni
- rövid történetek visszaadására képesek legyenek

beszéd, kommunikáció

- tudjanak véleményt, érzelmi reakciót adni az őket ért irodalmi alkotásokról
- szívesen, egyéni indíttatás, motiváltság szerint dramatizáljanak, bábozzanak
- egyéni képességek figyelembevételével tisztán, jól artikulálva, megfelelő nyelvtani egyeztetéssel tudják kifejezni gondolataikat, közléseiket
- ismerjenek metakommunikációs jelzéseket, eszközöket és ezeket használják kommunikációjuk során

gondolkodás

- szívesen mondjanak általuk kitalált történeteket, képesek legyenek meseszövegre, történet kitalálására, elkezdett történetet fantáziájuk segítségével képesek legyenek folytatni
- képesek legyenek ok – okozati összefüggések meglátására
- térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják
- ismerjenek verseket és meséket, történeteket a nemzeti kultúrkincsből

szociális, akarati tényezők

- alakuljon ki bennük a könyv iránti szeretet, megbecsülés
- egyéni motiváltság alapján önálló verselésre, mesemondásra vállalkozzanak

mozgás

- mesék mozgásos, vizuális kifejezésére törekedjenek, próbálkozzanak

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

"Az éneklés a fegyelmezés egyik gyengéd és kedves formája" (Luther)

Célja: Az óvodai nevelés célja a gyerekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása, elősegítése, és erre az ének-zene kitűnően alkalmas. A zenei nevelésünk egyik legfontosabb alapelve a zene, az ének iránti érdeklődés felkeltése, megszerettetése, a magyar hagyományok megismertetése.

A gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a magyar népdalok, dalos játékok, egyházi énekek, mondókák megszerettetésén keresztül a magyar hagyományok megismertetése. Az ének, a zene, amely jelen van egész életünkben, a nap bármely szakában adott a lehetőség a gyerekeknek és az óvónőknek is az egyéni és közös éneklésre. Az ének-zene olyan élményekhez juttatja a gyermekeket, amely formálja zenei ízlésüket, érdeklődésüket, esztétikai fogékonyságukat, értelmi és érzelmi fejlődésüket. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából kitüntetett helyet kap.

Zenei nevelésünk szoros kapcsolatban áll az anyanyelvi, irodalmi, testi, vizuális és a környezet megismerésére neveléssel. Zenei nevelésünkbe szervesen kapcsolódik keresztyén nevelésünk zenei anyaga. Keresztyén ünnepeink (Karácsony, Mikulás, Húsvét, Pünkösöd) dalanyaga igen gazdag és közel hozza a gyermekek számára Istent és Jézust. Az ének a hívő ember számára lelki igény, a mi célunk ennek az igénynek az élesztgetése.

Célja

- Érezzék meg a közös éneklés, közös játék örömét, és ezen keresztül alakuljon zenei ízlésük, esztétikai érzékük.
- A zenei élményeken keresztül alapozódjon meg zenei anyanyelvük.
- Fejlődjenek zenei képességeik / ritmus, hallásfejlesztés / és zenei kreativitásuk.
- Ismerjék meg a népzene, a népdalt, az énekes népi gyermekjátékdalokat, a népi hangszereket és a népszokások ápolásával alakuljon ki az identitástudatuk, becsüljék meg népművészeti értékeinket.
- A néptánc alaplépéseivel való ismerkedés közben harmonikus, szép mozgásuk fejlődjön.
- Váljanak zeneértő és zenekedvelő emberekké.

A gyermekek zenei anyanyelvének a magyar népdal- gyermekdal-kincs általi megalapozása, továbbfejlesztése. A gyermeki kíváncsiságra, alkotókedvre és képességre, tanulni vágyásra, nyitottságra építve állítottuk össze zenei anyagunkat, amelynél figyelembe vettük a gyerekek életkori és fejlődési sajátosságait, továbbá a helyi adottságokból eredő lehetőségeket.

Figyelembe vesszük a zenehallgatási anyag megválasztásánál a gyermekek nemzetiségi, hovatartozását is.

A városi Zeneiskolával közösen szervezett szolgáltatás a zeneóvoda. Cél a gyerekek zenei képességének, készségének csiszolása, az óvodai zenei nevelésen túl a zenei anyanyelv tökéletesítése. A zeneóvoda elsősorban a közös éneklés, játék öröme, élményére épít, és a zenei anyanyelv segítségével gazdagítja a gyerekek lelki világát. A zeneóvoda legfontosabb célkitűzése a magyar népzene megismertetése a gyerekekkel, valamint hangszerekkel való ismerkedés. Ezt a szolgáltatást nem kötöttük életkorhoz, a részvételnél a gyerekek kíváncsisága, érdeklődése, tanulni vágyása a döntő.

Zenei nevelésünk szervesen épül be nevelési rendszerünkbe, és komplexen kapcsolódik más nevelési területekhez, ahol lehetősége van az óvónőnek az átfedésre, visszahozásra, a bevált módszerek alkalmazására, újak kipróbálására és a fejlesztő zenei nevelés megvalósítására.

Feladat:

Ritmusfejlesztés:

- egyenletes lüktetés megéreztetése (különösen fontos)
- dalok, mondókák ritmusának megfigyeltetése
- tempóérzék fejlesztése és az ettől eltérő különbségek felismerése
- ütemérzék fejlesztése különféle mozgások összekapcsolásával
- táncos lépésekkel ismerkedés.

Hallásfejlesztés:

- hangmagasság iránti érzék

- hangszínérzék
- dinamikai érzék
- éneklési készség
- tonális érzék
- hangápolás, hangképzés fejlesztése.

Komplex képességfejlesztés:

- formaérzék (motívumok hosszának megéreztetése)
- emlékezőképesség, dalfelismeréssel, visszhangjátékkal
- improvizációs készség, kreativitás (ritmikai, dallami játékok)
- belső hallásfejlesztés

Az óvodapedagógus feladatai:

- A zenei élmények befogadásához szükséges nyugodt, oldott légkört biztosít
- A népi, énekes játékokat gyakran játssza a gyermekekkel, akár a szabad játék folyamán is.
- A zene sokszínű megismertetésével, bemutatásával, gyakorlásával alakítja a gyerekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat
- Biztatja a gyermekeit az önálló, kreatív ritmus és dallam alakításra.
- Az élményt nyújtó közös éneklés, ének-zenei tevékenységek során fedeztetni a gyermekekkel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklésével, a gyermeki néptáncal, és a népi gyermekjátékok sokszínűségével a hagyományok megismertetése.
- Elősegíti és formálja a gyermekek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását.
- Az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeit.
- Az évszakokhoz, néphagyományokhoz és ünnepekhez kapcsolódó anyagot választ.
- Fejleszti a gyermekek ütem- és ritmusérzékét: egyenletesség, lüktetés, kettős lüktetés, ritmus, belső hallását: hangok viszonya, dallam követése. tiszta éneklés stb .
- Zenei relációk gyakorlása beszédben, énekben, hangszeres játékokban: mély-magas, gyors-lassú, halk-hangos stb.
- Igényesen válogatott kortárs művészeti, zenei alkotásokat is szerepeltet az anyagban;
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.
- A zenei képességfejlesztés (hallás, ritmus, éneklés, mozgás, egyenletes lüktetés, zenei kreativitás)
- A gyermekek zenei ízlésének formálása.
- Az örömteli zene és játék, a közös éneklés váljon örömforrássá, nyújtson sikerélményt.
- Énekes, dalos játékok segítségével a szociális képességek fejlesztése.
- Az ünnepekhez, népszokásokhoz kapcsolódó zenék, dalok megismertetése az adott életkornak megfelelően.
- Zenei alkotókedvük, önkifejezésük növelése, zenei műveltségük fejlesztése.
- A csoportszobában, az udvaron a megfelelő idő, hely, eszközök (fejdíszek, bábok, kellékek, hangszeres, saját készítésű eszközök) biztosítása.
- Biztosítson lehetőséget a néptánc alaplépéseinek megismeréséhez.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

emlékezet

- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni egyéni képességei szerint

gondolkodás

- Tud dallam vagy ritmus motívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni
- képesek biztonsággal használni hangszereket az egyenletes lüktetés érzékeltetésére
- Tud élvezettel irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot, egyéni képességei szerint. Felismeri a halk-hangost és tud halkán, hangosan énekelni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni.

szociális, akarati tényezők

- szívesen hallgat zenét

mozgás

- Különböző mozgásformákat és táncmozdulatokat társaival képes együtt végezni

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az óvodai vizuális nevelés igen sokszínű, sok lehetőséget magában rejtő nevelési terület. Ábrázolásnak nevezzük a valóság és a képzelet jelenségeinek közvetlen megjelenítését, ehhez kapcsolódó gondolatainkat, érzelmeinket a szín, tér, forma segítségével juttathatjuk kifejezésre. Az óvodás korú gyermekek vizuális tevékenysége magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, barkácsolást, kézimunkát, képalakítást és környezetalakítást és a népművészeti elemekkel való ismerkedést. Mindezen tevékenységek jelentős mértékben alakítják a gyerek személyiségét, hiszen a hozott, öröklött diszpozíciókon kívül az óvodáskorban szerzett tapasztalatok, ismeretek pozitívan hatnak a későbbiekben a gyermek vizuális beállítottságára.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képi világ gazdagságából táplálkozik. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A vizuális tevékenységet a mindennapi szabad játékban biztosítjuk. A gyermekek addig alkothatnak, amíg kedvük tartja, és bármilyen ábrázoló tevékenységbe kezdhetnek.

Célja: A környezetünk szépségeinek megismertetése a művészet eszközein keresztül, a művészeti ágakkal, technikákkal való ismerkedés, valamint az önkifejezés elősegítése, ízlésformálás.

- Ismerkedjenek meg az ábrázolás változatos technikáival, anyagaival, eszközeivel és formáival.

- Fejlődjön finommotorikus képességük, kezűgyességük az ábrázoló tevékenységek által.
- Alakuljon ízlésük, alkotó- befogadó képességük, fantáziájuk és bontakozzon ki kreativitásuk.
- Gazdagodjon tér-, forma-, és színérzékük.
- Alakuljon szép iránti nyitottságuk, igényességük, esztétikai érzékenységük.
- A belső képeik gazdagodjanak, vizuális észlelésük, emlékezetük, képzeletük, gondolkodásuk fejlődjön.

A gyermek tér-, forma és színeképzeiteinek gazdagítása, képi gondolkodásának fejlesztése, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének kialakítása.

Feladat:

Oldott, szeretetteljes légkör kialakítása ezeknél a tevékenységeknél is, mert csak így lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni. A tevékenységben a folyamatra, az ötletességre, eredetiségre és az önállóságra helyezzük a hangsúlyt, és nem a végterméket minősítjük.

Minden gyermek - egyéni fejlődési szintjét figyelembe véve - téri, formai és színeképzetét alakítsuk, formáljuk, gazdagítsuk. Komponáló, térbeli tájékozódó képességét fejlesszük, képi, plasztikai kifejezőképességét alakítsuk.

Esztétikai értékek létrehozása, a gyerekek esztétikai érzékének alakítása a szép, a művészi alkotás iránti fogékonyság és igény kialakítása.

Az alkotó képzelet, a gyerek racionális, gondolkodó és fantáziát is megmozgató vizuális tevékenységének biztosítása. Ezek feltétele a megfelelő hely, idő, eszköz, élmény és motiváció biztosítása.

Egyéni különbségek tolerálása, differenciálás fontossága, hiszen minden gyerek más, és az egyéni bánásmód alkalmazása nagyon fontos a fejlődés, továbblépés szempontjából.

Gyermekeink sokoldalú ismereteket szereznek, ezért igyekszünk velük minél több fajta anyagot megismertetni (pl. agyag, fonal, gyékény, rafia, háncs, csuhé, vessző, termések stb.)

Környezetünk formálása is a vizuális nevelési területhez tartozik, és fontos érzékeltetnünk a gyerekekkel, hogy munkáik, alkotásaik alakítják, formálják a csoportszoba, óvoda képét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nap bármely szakában biztosítja a tevékenységekhez szükséges feltételeket, időt, helyet, megfelelő mennyiségű és minőségű eszközöket, anyagokat, az alkotást motiváló élményeket.
- Alapozza meg a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, vizuális fantázia pontosabbá, könnyebbé tételét.
- Megismerteti a gyerekekkel a különböző anyagokat, technikai alapelemeket, a szükséges eszközök balesetmentes használatát, karbantartásának szabályait, a munkafolyamatok sorrendiségét. Támogatja az anyagok és eszközök újszerű, gyermeki képzelet által kitalált felhasználását.
- Fejleszti a gyerekek tér- forma- színeképzetét, szem-kéz koordinációját, képi gondolkodás módját, finom-motorikáját, esztétikai érzékenységét.
- Megtapasztaltatja velük a térbeli világ síkban történő megjelenítését.
- Összekapcsolja az óvodai vizuális nevelést a nevelés egyéb területeivel (pl.: irodalmi nevelés, zenei nevelés, külső világ megismerése, stb...)
- Szem előtt tartja az egyes gyerekek egyéni fejlődési ütemét, érzelmi beállítódását, személyes élményeit, megteremti számukra az önálló választás lehetőségét egy-egy téma megjelenítése során mind a téma, mind az eszköz, mind a technika esetében.

- Legfontosabb feladata a gyerekek sikerélményhez juttatása, a szabad alkotás örömeinek megtapasztaltatása.
- Élvezettel vesz részt a gyerekekkel az alkotófolyamatban, és velük együtt örül az elkészült alkotásoknak
- Az esztétikai nevelés feltételeinek megteremtése.
- Az ábrázolás különböző fajtáinak bemutatása, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés.
- Az ábrázoló tevékenységekhez szükséges megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- Tudatosan és tervszerűen fejlesztjük manipulációjukat, finom motorikájukat, szem-kéz koordinációjukat, kitartásukat, téri és síkbeli tájékozódásukat, monotónia tűrő képességüket.
- Az érzelmi nevelés fontos eszközeként a gyermekek önkifejezését erősítjük, lehetőséget adunk, hogy minél több élményt átélve valósíthassák meg elképzeléseiket.
- Megismertetjük a gyermekeket a népi kultúra, hagyományaink, gyökereink ápolásával,
- Az alkotó munka során fejlesztjük a gyermekek gondolkodását (analizál, szintetizál, különbséget tesz, ítéletet alkot, következtet).
- Új megoldások keresésére, biztonságos, takarékos, kreatív megoldásra, gondolkodásra biztatjuk őket (környezettudatosság, újrahasznosítás). –
- Folyamatosan gyűjtünk felhasználható, újrahasznosítható anyagokat, a családok bevonásával.
- Tapasztalat-, élménygyűjtés lehetőségeinek megszervezése.
- Technikai alapelemek és eljárások elsajátíttatása.
- A tevékenység ízlésformáló hatásának kihasználása: modellnyújtás, a szép iránti fogékonyság kialakítása.
- A vizuális befogadóképesség fejlesztése.
- olyan tevékenységek megszervezése, amelyek felébresztik és kielégítik a gyermek érdeklődését, spontán módon motiválják a cselekvésre, táplálják alkotó kedvét, fantáziáját, kreativitását.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, a tehetségek bátorítására
- Az ábrázolási tevékenység feltételeinek biztosítása
- Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását, ehhez biztosítson minél több választási lehetőséget a különféle témák, technikák közül.
- A művészeti tevékenységek során ügyeljen a gyerekekkel való szoros érzelmi kapcsolat és a meghitt légkör kialakítására, hogy a gyerekek minél változatosabb formában ismerkedhessenek meg a művészeti alkotásokkal, a magyar népművészet elemeivel.
- Tegye lehetővé az elkészült munkák kiállítását, bemutatását.

A vizuális tevékenység lehetőséget nyújt minden gyerekeknek az önmegvalósításra, önmaguk kipróbálására, a megszokottól eltérő dolgok alkotására, fantáziájuk, elképzeléseik megvalósítására. Nagyon fontos dolog, hogy ezen tevékenységek közben a gyerek rengeteg ismeretet, tapasztalatot szerez az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről.

A vizuális tevékenység spontán lehetőség, amely során gyermekeink játszanak, tanulnak és dolgoznak is egyben, s mindezt örömmel felszabadultan, szívesen teszik.

Feltétel:

Óvodánkban a gyermekeknek a vizuális tevékenységekre napi szinten teret biztosítunk, kedvükre alkothatnak a rendelkezésükre álló időben és eszközök (gyurma, ceruza, olló, zsírkréta, papír, színező) segítségével.

Maga a tevékenység – s ennek az öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A vizuális nevelés szoros kapcsolatban áll a többi nevelési területtel is, hiszen ez az a tevékenysége a gyerekeknek, amelyben kifejezhetik önmagukat a dolgokról, jelenségekről, szerzett ismereteiket, véleményüket, gondolataikat, és további lehetőséget nyújt az ismeretek gazdagítására, elmélyítésére.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

figyelem

- Emberábrázolásában megjelennek a részformák és megfigyelései alapján a legegyszerűbb mozgások jelzései.
- Tud egyszerű formákat mintázni elképzelés és a megfigyelés felhasználásával.

emlékezet

- Alkotásaiban képes kifejezni gondolatait, élményeit.

beszéd, kommunikáció

- képes az alkotási folyamatát a csoportnak megfelelő nyugodt, csendes légkört megtartani, társai megzavarása nélkül

gondolkodás

- Tudjon bátran, kreatívan építeni. Tudja a teret megfelelően alakítani használni.
- Képes a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére.
- Képes élményei, a világról szerzett tapasztalatai, ismeretei és érzelmei kifejezésére az ábrázolás különféle technikáinak alkalmazásával - egyéni képességei alapján.
- Ismerjen fel színeket, színárnyalatokat, tudja azokat megnevezni.
- Formaábrázolása változatos, képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Önállóan is tud alkalmazni különböző technikákat pl: hajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás stb...,
- Tudjon önállóan díszíteni különböző formákat síkban és térben.
- Tudja saját és társai munkáit értékelni.
- Tudja saját alkotását – szükség – esetén javítani.

szocialitás, akarati tényezők

- Örömmel és szívesen végzi az ábrázolás minden formáját saját kezdeményezésre.
- képes önállóan anyagot, témát és eszközt választani.
- Igénye alakul ki az alkotásra, önkifejezésre.

mozgás

- Alkalmazza a képi kifejezés változatos eszközeit, képalakítása legyen egyéni.
- Finommotorikája fejlett, a helyes eszközfogást pl. ceruza, olló, ecset stb..., készségszinten alkalmazza.
- Gyakorolja a vonalvezetést, mintakövetést, másolást, körberajzolást, vonalnyomatékokot.

Mozgás

A mozgás jelentős szerepet tölt be a mindennapi életünkben. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely- és helyzetváltató, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez. A mozgásos játékok, tevékenységek rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják az gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.

Mindezekhez természetesen biztosítjuk az optimális környezetet (udvar, megfelelő játéktér, friss levegő...), így elősegítjük a gyermekek harmonikus testi és lelki fejlődését.

A fokozott mozgásigényű gyerekekkel speciálisan is foglalkozunk.

Cél:

Rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben és az óvodapedagógus által tudatosan szervezett tevékenységek során a gyermekek egyéni szintjéhez igazodva a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése. A gyerekek fokozott mozgásigényére alapozva egész személyiségük, mozgáskultúrájuk, mozgáskészségük (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kis mozgás) fejlesztése, testi-lelki harmóniájuk kialakítása, egészségük megóvása, természetes mozgáskedvük megőrzése, a mozgás megszerettetése. Rendszeres mozgásos tevékenységek által edzettségük, fizikai állóképességük, erőnlétük fejlesztése, hogy alkalmassá váljanak az egészséges életvitelre.

- Alakuljon ki rendszeres mozgással egészséges életvitel, mozgáskészség, fejlődjön a mozgásműveltség.
- Valósuljon meg a mozgás megszerettetése a természetes mozgáskedv megőrzése mellett, a mozgásigény kielégítése, mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskultúra fejlesztése
- Legyen jellemző a gyermekek harmonikus mozgásának, testi képességeinek szabad kibontakoztatása játékos formában, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában.

- Legyen biztosítva a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése

Feladataink

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Elősegíteni az egészséges testi fejlődés kibontakoztatását, a motoros képességek komplex fejlődését úgy, hogy közben figyelembe vesszük a fejlődés érzékeny, szenzitív szakaszainak jellemzőit. A kiscsoportos kor a nagymozgások fejlesztésének legideálisabb szakasza. Ebben a korban tökéletesedik ki a járás, finomodik a futás, persze ez a fejlesztés után sem áll le, csak a speciálisabb agyi funkciók figyelemmel kísérésére tolódik a hangsúly.
- A gyerekek természetes mozgásainak a csiszolása, finomítása úgy, hogy lehetőséget adunk és teremtünk a sok és sokféle gyakorlási lehetőségre biztatva, dicsérve juttatunk el minden gyermeket a sikerélményhez.
- Kiaknázni a játékok adta lehetőségeket. (változatos mozgás kombinációk, tapasztalatszerzés, sikerélmény...)
- Fontosnak tartjuk azt, hogy az óvodások örömmel vegyenek részt különböző mozgástevékenységekben, miközben ügyelnek saját és társaik testi épségére is.
- Fontos, hogy a gyerekeken át a szülőkkel is megismertessük az egészséges életmód kritériumait, valamint, hogy a szülőkkel is megszerettessük a mozgást. Így talán a szülő is még több mozgáslehetőséget biztosít gyermekének. (közös úszás, kirándulás, kerékpározás...)

Az óvodapedagógus feladatai:

- sikerélmény biztosítása
- helyes önkép kialakítása
- gyermek önbecsülésének megőrzése
- segítse abban, hogy jobban uralja saját indulatait, érzelmeit
- a mozgásformák sokoldalú, változatos alkalmazásával a testi fejlődés biztosítása
- motoros képességek javítása, kondicionálás, koordinációs képességek fejlesztése
- a testneveléssel kapcsolatos verbális képességek fejlesztése
- pozitív énkép, önértékelés kialakítása, erősítése
- a mozgás megszerettetése, egészséges versenyszellem kialakítása, közösségi érzés alakítása
- az együttmozgás során a gyermek saját határainak megéreztetése, a társak észlelése, a térben való tájékozódás fejlesztése
- a mindennapos mozgás során változatos feladatok, mozgásformák gyakorlása, biztosítása
- a gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembevétele, különös gonddal azokra, akik nehezebben szocializálódnak (sajátos nevelést, különleges bánásmódot igénylő gyermekek) – differenciált feladatok biztosítása • mozgáskedv felkeltése még a kevésbé ügyes gyermekeknél is, differenciálás biztosítása • a szülők bátorítása a mozgásra, sportolásra
- minden nap lehetőséget teremt a gyerekek mozgásos tapasztalatainak bővítésére, elegendő gyakorlásra, a mozgáskészségeik fejlesztésére.
- a napi mozgástevékenységek megszervezésével – törekedve a szabad levegőn való minél hosszabb ideig történő tartózkodásra biztosítja a gyerekek mozgás-igényének kielégítését,

- biztosítja a megfelelő eszközöket, mind a szabad játék, mind a testnevelés foglalkozások alatt a mozgásfejlesztéshez.
- rendszeresen alkalmat teremt minden gyermek számára, hogy megtalálhassa a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásformát.
- differenciált feladatadással segíti a gyerekeket abban, hogy képességeiknek megfelelően sikeresen oldhassák meg a feladatokat, ezzel is megőrizve mozgás kedvüket.
- a mozgásos tevékenységek megtervezésével és megszervezésével biztosítja minden gyermek számára a mozgásfejlesztés különböző feladatainak (fizikai állóképesség, erőnlét, koordináció, nagy- és finom-mozgások, testséma, téri tájékozódás, egyensúly, laterális dominancia) megvalósulását.
- minél több alkalmat teremt a mozgásos játékok és gyakorlatok során az értelmi fejlesztésre (pl: téri tájékozódás, téri irányok, viszonyok, alak, forma, szín, méret megismerése, keresztcsatornák fejlesztése, vizuális időrendiség, ritmus, stb...), az anyanyelvi fejlesztésre (tárgyak, testrészek, téri irányok, viszonyok, méret, hasonlóság, különbözőség megnevezése stb...).
- a sikeres feladatmegoldások által biztosítja a gyerekek reális „énképének”, önbizalmának, önértékelésének kialakítását, a szociális és érzelmi képességeik fejlődését (fegyelem, kitartás, kudarc tűrőképesség, önuralom, szabálytudat, együttműködés, stb...).
- a gyerekekkel együtt örömmel vesz részt a mozgásos játékokban, buzdítja, lelkesíti, személyes példájával motiválja őket a sikeres feladatmegoldásra.
- a mozgásos feladatok összeállításánál figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztésének, rehabilitálásának, rehabilitálásának lehetőségeit.
- A mozgásos tevékenységekhez szükséges feltételek biztosítása, (hely, idő, eszköz, módszer) A kéz finommozgásának, valamint a nagymozgások, egyensúlyérzék fejlesztése (egyensúlyfejlesztése, szem-kéz- láb koordináció, ritmikus tevékenységgel, ritmusérzék fejlesztése)
- Testséma fejlesztése. (Testrészek ismerete, test koordinációjának alakítása, testfogalom kialakítása, a lateralitás fejlesztése, a dominancia erősítése)
- A mozgáson keresztül a szociális képességek fejlesztése (társakhoz való alkalmazkodás, szabály és feladattudat alakítása, együttműködő és tolerancia képességük fejlesztése.
- A fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, illetve a sikeres mozgásos feladatok elvégzésével önbizalom, és önértékelés növelése.
- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekek minél hosszabb időn keresztül a szabad levegőn való tartózkodására.
- A gyermekek mozgásigényét a lehetőségekhez képest maximálisan elégítse ki!
- Adjon ötleteket a gyermekeknek olyan mozgásos játékokhoz, amelyeket önállóan is képesek játszani.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet, jelentsen a gyermekek számára.
- A fokozatosság, a rendszeresség elvének betartása.
- A tematikához kapcsolódó mozgás tevékenység összehangolása keretbe foglalása.
- A gyermek egészséges fejlődése érdekében teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló, alkalmazkodó képességét.
- Biztosítson sokrétű, változatos tapasztalatszerzési lehetőségeket.
- Adjon lehetőséget az eszközök használatának megismerésére, kísérje figyelemmel azok biztonságos használatát.

- Vegye figyelembe a gyerekek eltérő egyéni teherbíró képességét.

A mozgás mindhárom korcsoportban, vagyis minden korosztály számára kötelező. A foglalkozások a legkisebbeknél 15-20 perc, míg a legnagyobbaknál 30 perc is lehet. A heti egy, illetve a nagycsoportban a heti kétfő foglalkozás feladatát és célját az óvónő választja ki, tervezi meg, szem előtt tartva az adott korcsoport mozgásszerveinek fejlettségét, a gyerekek mozgásigényét, a mozgás minőségét, a mozgás minőségét, valamint a tárgyi feltételeket. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív örömteli mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Mindennapi mozgás megszervezésekor elsősorban azt kell figyelembe venni, hogy a foglalkozások elsődleges feladata a gyermeki szervezet felfrissítése. Időtartama általában 5-10 perc, szerkezeti felépítése hasonló a mozgás foglalkozás felépítésével, de a hangsúly elsősorban a játékon, a fogó-, futó-, versenyjátékokon a fogó-, futó-, versenyjátékokon van. A mindennapos mozgás célja, hogy a gyermekben kialakuljon a rendszeres mozgás igénye.

Mindezekon kívül különösen fontosnak tartjuk a prevenciót, a megelőzést, ugyanis egyre több az olyan gyerek, akinél a beszűkülő mozgástér, a kevesebb mozgásinger hatására az egészséges testi fejlődéstől eltérő folyamatok észlelhetők. Hogy ezeket a nemkívánatos jelenségeket kivédjük, vagy visszaszorítsuk különböző prevenciók gyakorlatsorokat állítottunk össze. Pl. lábboltozat-süllyedés elleni gyakorlatsor, gerinctorna, a hátizom erősítésére szolgáló gyakorlatok.

Természetesen ezen gyakorlatok végeztetésekor is figyelembe vesszük az adott gyermek egyéni fejlettségi szintjét, életkori sajátosságait, fizikai állapotát, terhelhetőségének határait, a fokozatosság elvének betartása mellett.

Feltétel:

Óvodánk épületében tornaterem található, mely nagy előrelépést jelen a gyermekek mozgásigényének kielégítésében.

A tornaterem felszereltsége is jelentősen javult, különböző – akár speciális – eszközök állnak rendelkezésünkre a különböző mozgásos feladatok végrehajtásában.

Óvodánk udvara is nőtt, és gumiburkolata, valamint műfüves foci pályája lehetővé teszi mozgásos tevékenységek szervezését.

Mivel óvodánk a helyi református intézményrendszer részeként működik, a kollégiumi jelleg számos többletlehetőséget biztosít számunkra. Nagy adottságunk a helyi református intézményrendszer, mert lehetőséget biztosít kiteljesedtetebb megoldásokra. Egyeztetés alapján lehetőségünk van arra, hogy mind a Központi Református Általános Iskola tornatermét, mind a Szilády Áron Gimnázium műfüves pályáját is használhassuk.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

gondolkodás

- rendelkezzen téri- és időbeli tájékozódó képességgel
- tudja versenyek, játékok szabályait betartani

- ismerje a vezényszavakat, legyen képes megfelelően azokat végrehajtani

szociális, akarati tényezők

- mozgásában legyen kitartó
- csapatjáték esetén értékeljék a közösségi szellemet, annak függvényében játszanak

mozgás

- mozgása legyen összerendezett (kéz – láb – szem koordinációja)
- sajátítsa el a természetes mozgás elemeit /járás, futás, kúszás, mászás
- tudjon egyensúlyozva jární különböző eszközökön
- bátran tudjon tetszőleges akadályt átugrani, a kézi szereket biztonságosan használni
- finommotorikájuk alakuljon ki

A külső világ tevékeny megismerése

A teremtéstörténet refrénje és zárómondata: ”és látta Isten, hogy amit alkotott, igen jó” (I. Móz.1,31) tömören megfogalmazza és megadja a legfontosabb célunkat és feladatunkat az óvodában.

Az óvodáskorú gyermek az őt körülvevő világba tágra nyílt szemekkel néz. Minden érdeklő, aktív módon kapcsolatot keres minden dologgal. Aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek természetében rejlik ez a nyitottság, mely fogékonyá teszi őt a teremtés csodái iránt. Ez az alap, amire építhetünk.

A környezettel való ismerkedés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Segítségével a gyermekek mind a közvetlen, szűkebb, mind a tágabb környezetről fontos benyomásokat, információkat, tapasztalatokat szereznek. Ezek a tapasztalatok nélkülözhetetlenek az életkoruknak megfelelő biztonságos tájékozódáshoz, eligazodáshoz. Segíti az irányított és spontán tapasztalatszerzést. Fejleszti megfigyelőképességüket, képzeletüket, gondolkodásukat, emlékezetüket.

A külső világ tevékeny megismerése segíti a teremtett világ óvását, védelését, a társakhoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását. Megismerik a helyi hagyományokat, néphagyományokat, szokásokat, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeit, és megtanulják ezek szeretetét, védelmét is. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Kiemelt célunk a gyermekek környezet-tudatoságra nevelése, figyelmet fordítva a környezetükben előforduló ártalmas környezeti hatások kompenzálására.

A gyermek a környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, gyakorolja, tevékenységeiben alkalmazza. A nevelési terület tartalma, a gyermek környezetéből származó élményre, tapasztalatra, ismeretre terjed ki.

Az új programunk szellemében környezetünk megismerésére szervezett tevékenység keretében meglátogathatjuk az Isten házát, megismerkedhetnek a város templomaival, helyi környezeti kincseinkkel, amelyek egyedül állóak, mint pl. a Csetényi park, vízi bölények, stb. ezzel is Isten nagyságát emelve, minden amit alkotott jó. Így és ehhez hasonlóan az élet legkülönbözőbb szituációit felhasználjuk erre a „többletadásra”, léleképítésre. Megmutathatjuk, hogy milyen csodálatos Isten világa!

Cél:

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakuljon ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek őrzését.

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi-tárgyi világ értékei, hagyományai iránt. A környezeti valóságnak mennyiségi, térbeli viszonyainak, formáinak napi szituációkban való megfigyelése.

- Valósuljon meg a természetszerető, környezetüket megismerni vágyó gyermekek nevelése.
- Érvényesüljön a gyermekek természet és környezettudatos magatartásának kialakítása.
- Alakuljon ki a természeti és társadalmi környezethez való pozitív viszony, az értékek megőrzésével, ápolásával.
- Alapozódjon meg az ökológiai szemléletmód és a szűkebb és tágabb környezetükben jól tájékozódó, azt védő, lakhelyükhöz kötődő gyermekek nevelése.
- Fedezzék fel környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseit tevékenységeken keresztül és szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat.

Feladat:

Spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzéssel, átéléssel a szülőföld, az ott élő emberek, helyi hagyományok, néphagyományok, a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra értékeinek megismerése és védelme, a közösséghez való tartozás élményének átélése. A gyermek önálló véleményalkotási és döntési képességeinek fejlesztése, a környezettudatos magatartásforma alapozása, alakítása.

Programunkban a külső világ megismerése elsődleges módszereként kívánjuk alkalmazni a tapasztalatszerzést, hiszen ezen tevékenység szorosan kapcsolódik a környező valósághoz. A matematikai tartalmú tapasztalatszerzés folyamatosan jelen van óvodai nevelésünkben, minden korcsoportban. Mikro- és makro környezetünk különböző formáival és mennyiségi viszonyainak megismerésével a gyermek pontosabb tapasztalatokra tesz szert. A matematikai megismerő és problémamegoldó tevékenység olyan élményt jelent a gyermek számára, amely hatására késztetést érez arra, hogy az adódó matematikai problémákat megoldja, az összefüggéseket felismerje, és azokat tevékenységeiben alkalmazza. A környezetében tapasztalt érdekességek megértetik velük, hogy a világunk sokszínű, sokféle (kisebb-nagyobb, magasabb-alacsonyabb, rövidebb-hosszabb, szélesebb - keskenyebb, stb.) a dolgok egymással kapcsolatban állnak, egymáshoz így vagy úgy viszonyulnak. Megfelelő motiváció hatására a gyermekek örömmel szívesen vesznek részt a tevékenységekben.

Lehetőséget kívánunk adni a természetes környezetben való élményszerzésre, az eredeti feltárásával a gyermeket tevékenykedtetve. Ezért fontosnak tartjuk a társadalmi és természeti környezet megismerését. Társadalmi környezetünknek a gyermekekhez legközelebb álló egysége a család.

A környezet védelmére való odafigyelést fontosnak tartjuk már egészen kis korban is, hiszen „A Földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.” Globálisan gondolkodni – lokálisan cselekedni! – ez az alapelv érvényesüljön munkánkban, ahol a saját környezetünk iránt kell pozitív érzelmeket kiváltanunk. Magatartásunkban a környezetre figyelésnek mindennaposá kell válnia. Ennek a szokásnak a kialakítását már kicsi korban el lehet kezdeni, pl.: hulladékok szétválogatását kupak gyűjtését (szülők segítségével), lemerült elemek gyűjtését stb.

Alapvető feladatunk az, hogy a nevelési terület bármely kérdéséről legyen is szó, az óvodai élet folyamatában csak komplex módon valósítható meg. Az ismeretbővítés folyamatában meghatározó szempont a pozitív minta megerősítésével a környezetünkhöz való alkalmazkodás a helyes viselkedésnorma kialakítása, melyet mi magunk alakítunk ki sok-sok dicsérettel, buzdítással.

A külső világ tevékeny megismerésének az évszakok folyamatos változásához történő kapcsolása úgy, hogy szerezzenek a gyermekek ismereteket: az évszakokról, azok változásairól, az időjárásról, az öltözködésről, a növényekről, az állatokról, a közlekedésről, a családról a testünk részeiről, az érzékszerveinkről, az egészségről, a betegségről, a víz, a föld, a levegő tulajdonságairól.

A gyermekek spontán tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismeretek nyújtása, segítség a meglévők elmélyítésében, rendezésében.

Folyamatos és alkalmi megfigyelésekkel a változó világ megtapasztalása.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.
- Lehetőség szerint minél több mozgásos és érzékszervi tapasztalatot biztosít a gyerekek számára az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet megismeréséhez.
- Változatos alkalmakat teremt a sokoldalú, minél több érzékszervvel való tapasztaláshoz.
- Új ismeretek nyújtásakor támaszkodik a gyerekek már meglévő tapasztalataira, élményeire.
- Teret hagy a felfedezések során a gyerekek spontán megnyilvánulásainak, kreatív ötleteinek.
- Segíti a gyermeket abban, hogy szeresse, tisztelje a környezetét, bátran alakítsa, de úgy, hogy abban ne okozzon kárt.
- Ügyel rá, hogy elegendő alkalmat, időt, helyet és megfelelő mennyiségű és minőségű eszközt biztosítson a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzéshez.
- Biztosítja, hogy a gyerekek megismerkedhessenek mind az élő, mind az őket körülvevő élettelen természettel, biztonságos életvitel szokásaival.
- Lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek az ismereteit valós természeti környezetben szerezzze meg.
- Rendszeresen teremt gondolkodásra ösztönző helyzeteket.
- Rendszeresen végez kísérleteket a világ megismeréséről a gyerekekkel.

- Együtt csodálkozik rá a gyerekekkel a közösen tett felfedezésekre, a világ gyönyörűségére.
- Segíti a gyerekek önálló véleményalkotását, döntési képességük fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- Kihhasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Lehetővé teszi a gyerekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.
- Segíti a gyerekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.
- Viselkedésével, tetteivel példát mutat a környezettudatos életmód szokásainak elsajátításához.
- Példamutatással segíti, hogy a gyermekekben kialakuljon a természet szeretete, a természet szépségének, tisztaságának, védelmének tisztelete.
- Megteremti a lehetőségét és biztosítja, hogy a gyerekeknek legyenek ismereteik
- Kihhasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- a természeti környezet területén:
 - o a közlekedési eszközökről, szabályokról
 - o az évszakokról és jellemzőikről
 - o a napszakokról
 - o a növényekről
 - o az állatokról
 - o színekről
 - o az testről, a testrészekről, az érzékszervekről
- a társadalmi környezet területén:
 - o a családjukról, otthonukról, szüleik és más emberek foglalkozásáról
 - o lakóhelyükről, annak nevezetességeiről, környezetük néhány intézményéről a környezetvédelméről:
- a növény- és állatfajok védelméről
- a víz-, a talaj-, a levegővédelem fontosságáról
- a szelektív hulladékgyűjtésről, a hulladékfeldolgozásról
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Helyezzen hangsúlyt a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Építsen a gyerekek előzetes tudására, tapasztalataira, ismereteire, élményeire.
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek minél több érzékszervükkel szerezzenek matematikai tapasztalatot, és ezek az ismeretek beépüljenek ismereteik közé.
- alapozza meg a gyermekek környezettudatos magatartását.

A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

Az óvodából kikerülő gyerekek testileg, lelkileg, szociálisan érettek lesznek és készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyerektársaikkal.

Hat éves korra megváltoznak testarányaik, megkezdődik fogváltásuk. Testarányosan fejlettek, teherbíróak.

Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációjuk és a finommotorikájuk. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan tudják irányítani.

A lelkileg egészséges gyerekek az óvodáskor végére nyitottak, érdeklődők lesznek. A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek. Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik. (Külön jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának).

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a figyelem megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi gondolkodás is kialakulóban van. A gyermekek képessé válnak az elemi okozati összefüggések felismerésére, megértésére.

Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek. Minden szófajt használnak. Különböző mondatszerkezeteket alkotnak. Végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről. Felismerik az öltözködés és időjárás összefüggéseit. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait. Elemi mennyiségi ismereteik vannak. Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni. Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, tartásában egyre eredményesebben nyilvánul meg. Kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmük kialakul.

Óvodánkból egyaránt mehetnek gyermekeink az egyházi és önkormányzati iskolákba, a szülő igénye, választása szerint.

Környezet megismerésére nevelés:

Gondolkodás-émlékezet

- Ismerik lakásuk címét, óvodájuk nevét, szüleik nevét és foglalkozását.
- Az elemi közlekedési szabályokat ismerik, és azokat betartják.
- Környezetük színeit, azok árnyalatait felismerik és megnevezik.
- Környezetükben lévő jelenségek ok-okozati összefüggéseit, azonosságait, különbségeit észre veszik.
- A számos növényt, állatot felismernek, azokat halmazokba sorolják. (pl.: háziállat - vadállat, emlős - madár - rovar, zöldség - gyümölcs)
- Környezetükkel kapcsolatos fogalmakat ismerik és használják.

Szociális, akarati tényező:

- Az őket körülvevő természetre, környezetre vigyáznak, a fenntarthatóság szemlélete megjelenik gondolkodásukban.

Matematikai tapasztalatok szerzése:

Gondolkodás-émlékezet

- Helyesen tájékozódnak síkban, térben, időben.
- Képesek az analízis-szintézis gondolkodási műveletre.
- Számképük stabil, megbízható.

- Tudnak tízig számolni, összehasonlítani, halmazokat képezni.
- Logikai gondolkodásuk megfelelő.
- Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között, stb.).

Az óvodai élet megszervezése

SZERVEZETI KERET –NAPIREND, HETIREND

Csoportjaink általánosan megjelenő napirendje:
(a korosztályok egyedi eltérését figyelmen kívül hagyva)

Tevékenység	Gólyafészek Óvoda	Gy. Szabó Béla Óvoda
gyülekező, ügyelet	6.30-7.00	6.00-7.00
játék, reggeli, csendes percek, kezdeményezés, tevékenység, fejlesztés, testápolás, gyümölcs-zöldségezés	7.00-10.30	7.00-10.30
udvari játék, levegőzés, testápolási teendők ellátása	10.30-12.00	10.30-12.00
ebéd, tisztálkodás, fogmosás	12.00-12.30.	12.00-12.30
mindennapi mese, pihenés, testápolási teendők	12.30-15.00	12.30-15.00
uzsonna	15.00-15.30.	15.00-15.30
játék, udvari játék, tervezett tevékenységek	15.30-16.30	15.30-16.30
folyamatos hazabocsátás	16.30-17.00	16.30-ig

Az óvodapedagógus feladata a napirend összeállításánál:

Vegye figyelembe csoportja összetételét, a gyermekek életkori megoszlását, a játéktevékenység elsődlegességét. Téli időszakban -10 celsius fokig minden nap – rövidített időtartamban - történjen levegőztetés, nyári időszakban 11.00 és 15.00 óra között kerüljék az UV sugárzást.

Korcsoport	Tervezetten szervezett, kötött tevékenység	Kezdeményezett és kötetlen tevékenység
Kiscsoport	- Mozgás - Lelki nevelés (10- 20 perc)	- Játékos fejlesztés - Ének, zene, énekes játék - verselés, mesélés, mondókázás, anyanyelvi nevelés - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
Középső csoport	- Mozgás - Lelki nevelés	- Játékos fejlesztés - Rajzolás, festés, mintázás,

	(15 – 25 perc)	kézimunka - Külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - Verselés, mesélés, mondókázás, anyanyelvi nevelés
Nagycsoport	- Mozgás - Lelki nevelés (30– 35 perc)	- Játékos fejlesztés - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - Külső világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok - Verselés, mesélés, mondókázás, anyanyelvi nevelés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A heti-rend kialakításának elvei:

- a tevékenység szervezésének formája témától függően változhat, mely az óvodapedagógus döntése
- nagycsoportban a gyermekek számára félév után napi egy tevékenység evidencia

A heti-rendet befolyásoló tényezők:

- a tornaterem használatának időbeosztása;
- logopédiai és egyéb EGYMI-s fejlesztő tevékenységek időpontja.

Speciális feladataink

A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,

- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,

- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülésspecifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgásrendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés:

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A

mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység:

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés:

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés:

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:

Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb

ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi fogyatékoság – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

A látási fogyatékos (látássérült) gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegsége.

a) Az óvodai nevelésben részesülő vak gyermekeknél (vízus: 0) is kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére. Mozgásnevelésükben kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése. A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.

Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél. A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg. Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása. A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt. A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai tevékenységek során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, -olvasásrendszer megtanulását készíti elő.

b) Az aliglátó gyermekek (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők) nevelési programja a tapintó-halló életmódra felkészítést célozza [2.2. a) pont], de nem hanyagolható el a látásteljesítményük megőrzése, intenzív fejlesztése sem.

Az aliglátó gyermekek közül a látásukat praktikusán jól használók számára olyan fejlesztő programot kell biztosítani, mely a látó-halló (tapintó) életmódra felkészítést tűzi ki célul.

A fejlesztés fő területei ez esetben megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel [2.2. c) pont].

c) A gyengénlátó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában:

A gyengénlátó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése. Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

d) A halmozottan fogyatékos látássérült gyermekek esetében a látás hiányán vagy különböző mértékű csökkenésén kívül még más, testi, érzékszervi vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztés lehetőségét, amely döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik. Az eredményességet a döntően egyéni vagy kiscsoportos szervezés biztosítja. Ez gyógypedagógiai óvodai ellátásban valósulhat meg. Abban az esetben, amikor az enyhébb látási sérülésekhez enyhébb fogyatékoságok csatlakoznak, akkor az integrált óvodai nevelés is lehet eredményes.

A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt.

Bár a hallássérült szülő hallássérült gyermekére az adott intézmény pedagógiai programjában előírt kommunikációs forma (beszéd, gesztus) vonatkozik, kívánatos, hogy a (gyógy)pedagógus oly mértékben legyen jártas a jelnyelv használatában, hogy azt szükség esetén fel tudja használni a gyermekekkel való kommunikációban és a hallássérült szülőkkel való érintkezésben.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

a) A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek (a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció.

Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzon a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.

Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókinccset, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

b) A nagyothalló – gyermekeknél a beszédterületben mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, közepes súlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókinccsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

c) A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától. a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

d) A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kicscsoportos formában lehet megvalósítani.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, szociális hátrányok csökkentése

Inkluzív pedagógia - Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbségekhez való alkalmazkodással célokkal, feladatokkal.

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
- A hátrányos helyzet leggyakoribb okai (környezeti, anyagi, egészségügyi, a gyermek személyiségében rejlő okok)
- Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében
- Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére
- Szülőknek felajánlott segítség

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, az óvodai programunk jellemzője, a gyermekközpontúság és családorientált szemlélet. Ösztönözzük az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Szervezési feladatok:

- Integrációt elősegítő csoportalakítás
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- A szülők munkába állását, járását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása
- Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)
-

Pedagógiai munka kiemelt területei:

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos tevékenység

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása)

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)

Védőnői hálózat (korai képességfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadás)

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készlet, monotonia túrés, figyelemlkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)

Tanügyigazgatást támogató munka

Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)

A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel

A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon. (Nyílt nap a csoportban, óvodában)

Egyéni beszélgetések (fogadóóra), gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása

Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése

Intézményi önértékelés készítése

Várható hatások, eredmények:

- A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben.
- A szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében.
- Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melyhez folyamatosan megszerzi a megfelelő képzettséget.

Célunk a tanulási zavarokat megelőző (preventív) támogató, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos javítása, az oktatási egyenlőtlenségek csökkentéséhez valamint – a hátránycsökkentő óvodai fejlesztő programok kidolgozásával és (tovább) fejlesztésével, családközpontú jó gyakorlatok összegyűjtésével és elterjesztésével, valamint a szakemberek fejlesztésével – az Óvodai nevelés országos alapprogramban rögzített hátránycsökkentő szerep eredményes megvalósítása.

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése

- a szociális hátrányok kompenzálása

Célok, feladatok megfogalmazása:

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A gyermekek önbecsülésének, önértékelésének, én hatékonyság érzésének fejlesztése. A társas kompetenciák esetében a tolerancia a szolidaritás és az együtt működési képességek fejlesztése
Feladatok: a gyermekek megfigyelése, felmérése, a bevonódás elősegítése, finommotorika, vonalbiztonság, íráskészség kialakításának játékos fejlesztése, a figyelemlkoncentráció fejlesztése alkotásközpontú módszerrel, gondolkodási képességek fejlesztése és az együttműködési képességek fejlesztése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésének sikere érdekében kapcsolatot alakítunk ki és működtetünk a Polgármesteri Hivatal Népjóléti Osztályával és a

város gyermekjóléti, családsegítő intézményeivel, valamint a védőnői szolgálattal. Képzéseiken részt veszünk, tanácsaikat hasznosítjuk a gyermekek hátránykompenzációja érdekében. Egyenlő hozzáférést biztosítunk számukra az óvodai élet minden területén. Biztosítjuk számukra a nagyobb fokú egyéni odafigyelést, személyes törődést.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése, oktatása: a kórházpedagógussal felvesszük a kapcsolatot, és együttműködést alakítunk ki.

Összegzés

Egyházi óvoda lévén szeretnénk a ránk bízott gyermekek képességeivel jól sáfárkodni, és célunk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket is – lehetőségeinkhez és az ő lehetőségeikhez mérten- jól felkészítsük az iskolára. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető. Ehhez szükségünk lesz majd specifikus továbbképzések elvégzésére (addig városi szakemberek, illetve az EGYMI szakembereinek megbízásával végezzük feladatainkat). Munkánkat segítik azok a részben speciális eszközök, melyeket a tavalyi év folyamán sikerült beszerezni. Ezek az eszközök, játékok pedagógusainknak nagy segítséget nyújtanak a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésében. Elsősorban mozgásfejlesztő, - javító hinták, csúszdák, falak, valamint kommunikációt, kapcsolatteremtést, manualitást fejlesztő, segítő eszközök kerültek beszerzésre, így a mindennapokban lehetőséget biztosítanak a nevelés elvégzéséhez.

A GYERMEK TANKÖTELEZETTSÉGÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK:

A tankötelezettség megkezdésével (a továbbiakban: iskolakezdés) kapcsolatos eljárásra az alábbi jogszabályok 2020. január 1-jétől kezdődően hatályos rendelkezései irányadók:

- 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről szóló
- 2016. évi CL. Törvény az általános köznevelési rendtartásról
- az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. Rendelet
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

A tanköteles korú gyermek további egy nevelési évig óvodában történő részvétele kérdésében 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő a kérelméhez bármilyen, általa fontosnak tartott iratot, dokumentumot mellékelhet, mint a gyermek fejlődését nyomon követő nyomtatványt, mellyel így módon a kérelemmel foglalkozó szakemberek közvetve az óvoda véleményét is figyelembe vehetik. A fejlődést nyomon követő nyomtatvány csatolása ugyanakkor nem kötelező. A kérelem vonatkozásában a törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére a fent említett jogszabályokban, rendeletekben megfogalmazott eljárásrend, eljáró hatóság és jogorvoslat az irányadók.

Az óvoda gyermekvédelmi feladatai:

„Mikor belépsz a kicsik otthonába,
Legyen arcodon Jézus nyájassága.
Szólítsd köréd a kisgyermeket,
És simogasd meg fejecskéjüket.

S ha látsz köztük rútat, rongyosat
Gyermeki arccal búbanatosat
Ismerd meg benne a korán szenvedőt,
S öleld magadhoz, csókold meg őt.”

(Gárdonyi Géza)

-

A gyermekvédelmi munka, törvényi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. Évi CXCV törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendeletében az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- 2008. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCIV. törvény,

Napjaink világa változó. A társadalmi értékek fellazulása, a társadalmi normák nem egységesek voltak, értékei és normarendszere bizonytalan. Mindezekre az embereknek különbözőek a reakcióik.

Vannak, akik félnek a létbizonytalanságtól, sokan pedig fásultan, közömbösen szemlélik a körülöttük zajló eseményeket. A megváltozott életkörülmények a sikeres embereket felépítik, a leépült embereket lesüllyesztik.

Esélyegyenlőség biztosítása

A társadalmi helyzet átalakulásával átrendeződnek a családmodellek. Az életvezetési problémák a családokban válsághoz vezethetnek, és megjelennek a gyermek szocializációs magatartásában, viselkedésformájában is. Az értékváltozások következménye, hogy a családi funkciót az intézményes nevelés pótolja, kiegészíti. A gyermek viselkedési formája a környezetéből fakad. Ezért feladatunk, hogy a különböző környezetből érkező gyermekek számára azonos lehetőségeket, egyenlő hozzáférést biztosítsunk az óvoda által tervezett és szervezett programokhoz a fejlődés érdekében. A gyerekek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történik. Ha ezt valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az óvodapedagógusnak ezt a helyzetet felismerni és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat keresni kell. Ebben a folyamatban az óvodapedagógusok szerepe meghatározó.

A szocializációs hiány pótlásában a gyermekvédelmi felelős segítheti az óvodapedagógus munkáját. Az óvodapedagógus a gyermek érzelmein keresztül hathat, és tudja kiegészíteni a nevelés hiányosságait, ha arra szükség van.

Célja:

- A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása, a károsító tényezők megszüntetésében való segítségnyújtás a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával.

-
Sajátos nevelési problémák az óvodás korú gyermekek szülői köréből.

Okai:

- a megtört szülő munkanélküli,
- karriert építő vagy karrierista szülő,
- a szülők éretlensége, felkészületlensége a szülői szerepre,
- szakirodalomból készül fel gyermeke nevelésére,
- csalódott gyermekében,
- nem ismeri el, vagy nem képes szembenézni azzal, hogy gyermeke beteg, vagy problémás,
- túlzott kényeztetés,
- nem következetes nevelés,
- kettős nevelés.

-
Következményei a gyermek viselkedésében:

- depresszió,
- fejlődési visszamaradás,
- visszahúzódó vagy agresszív lesz,
- nem lesz egészséges énképe,
- nem tud alkalmazkodni, egoista lesz,
- feltűnősködik, öntörvényűvé válik,
- peremhelyzetű lesz.

Hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll.

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermekét egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult, vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ - (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
- A gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll. Halmazottan hátrányos helyzetű

továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett gyermek: A veszélyeztetettség az 1997.évi XXXI. tv. /A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról /5.§ értelmében súlyosabb, halmozottabb állapot. Nem a tünetek jellemzik, többnyire károsodottak valamilyen szinten – a pedagógiában ennek korrekciója szükséges.

Veszélyeztetett helyzet:

- Alacsonyfokú veszélyeztető magatartás.
- Mérsékelt súlyos veszélyeztető magatartás.
- Nagyon súlyos veszélyeztető magatartás.
- Életveszélyes veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai:

- Környezeti ok: család, család szerkezet, nevelési hiányosságok, erkölcsi fejlődést veszélyeztető környezet, lakásviszonyok
- Gyermek személyiségében mutatkozó ok
- Anyagi ok
- Egészségügyi ok
- Egyéb ok
- Gyermekvédelmi gondoskodást igénylő körülmények

Az óvoda feladata:

- egészségi, szellemi, erkölcsi veszélyeztetettség megelőzése
- veszélyeztető okok feltárása és felszámolása
- a gyermek egészséges fejlődéséhez a szükséges feltételek biztosítása

- a lehetőségekhez képest segítsen a gyermek anyagi helyzetén

Feltétel:

Segíteni tartós, szakemberek által nyújtott támogatással lehet, hogy életesélyeik, fejlődési lehetőségeik javuljanak.

Az óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatai:

- biztosítani a gyerekek jogok érvényesülését
- az újonnan érkező kisgyermek befogadása, beilleszkedésben való segítése
- családok megismerése, velük való bizalomteljes kapcsolat kialakítása (családlátogatás, fogadóóra)
- rendszeres kapcsolattartás és folyamatos tájékozódás a változásokról, problémákról, eredményekről
- rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, igazolatlan hiányzás esetén az intézmény gyermekvédelmi felelősének jelzés
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelőssel

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének összehangolása, munkájuk segítése, tájékoztatás
- a megelőzés, prevenció; a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való együttműködés, segítségnyújtás.
- a nevelési év elején gyermekvédelmi munkaprogram, terv készítése
- jelzések, intézkedések nyilvántartása
- szükség esetén, indokolt esetben a csoportos óvodapedagógussal családlátogatás
- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel
- éves gyermekvédelmi beszámoló elkészítése
- szükség esetén esetkonferenciákon való részvétel
- gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése
- együttműködés, kapcsolattartás a helyi gyermekjóléti-családsegítő szolgálattal
- jelzőrendszeri tagként az intézmény ezen munkájának koordinálása, segítése
- problémák, tünetek felismerése, segítségnyújtás lehetőségeinek megkeresése
- szükség esetén óvoda pszichológus bevonása a segítő folyamatba
- rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése
- Az óvodai gyermekvédelmi felelős segítséget nyújt a szülőknek a nehezen nevelhető gyermekek nevelési tanácsadóban való foglalkoztatásához.
- Felveszi a kapcsolatot a fejlesztő pedagógussal, logopédussal a gyermekek foglalkoztatásának időpontjának megbeszélésére.
- A gyermekvédelmi felelős és a gyermekekkel foglalkozó felnőttek kölcsönös tájékoztatással segítik egymás munkáját. A gyermekvédelmi felelős ismerteti az intézmény alkalmazottaival a gyermekek egészségügyi és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat.
- Felhívja a figyelmet a foglalkozásokkal, a játékokkal, a kirándulásokkal együtt járó veszélyforrásokra.
- tájékoztatási kötelezettség az óvodavezető felé

Helyi sajátosságaink helyzetképe

Az átalakuló társadalomban az értékek és értékrendszerek állandóan változnak. A társadalomban most értékválság van, amely a mi környezetünkre is mély hatással van.

Leginkább veszélyeztető tényezők:

- A munkanélküliség arányának növekedése.
- Alacsony jövedelmi, fogyasztási szint.
- Rossz lakáskörülmények. lakhatási bizonytalanság.
- A szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje.
- Elhanyagoló nevelés.
- Családokban előforduló devianciák.(alkohol, brutalitás, bűncselekmények)
- Romló egészségügyi állapot
- Adósságot felhalmozók számának növekedése

Városunk közép-magyarországi 30.000 főt számláló mezőgazdasági város. Járás területfejlesztési szempontból az un. felzárkózó térségek közé tartozik. Társadalmi, gazdasági szempontból hátrányos helyzetűnek minősített. (A vonatkozó kormányrendelet szerinti meghatározott kistérségek besorolása alapján.) A település számos tanyai, külterületi lakott

helyel rendelkezik, ahol a lakosság nagy része szegénységben él. A várost 10km-es körzetben homokbuckás tanyavilág veszi körül. A lakosság korosztályos megoszlás tekintetében az aktív korú, valóban munkajövedelemmel bíró lakosság aránya csökkenő tendenciát mutat. A városban sok a szociálisan vagy egyéb szempontból hátrányos helyzetű család. (Forrás: Család- és gyermekjóléti központ és szolgálat szakmai programja)

A megváltozott körülmények között szervezett életet élnek legtöbb esetben látszat harmóniában.

A nevelési attitűdök, melyek a gyermekekre hárulnak a túlzott védelem, kényeztetés, következetlenség, elutasítások hatására a gyermekben állandó jelenséggé válik a versenyhelyzet kialakulása, mely újabb stresszhelyzetet szül.

Gyakran fordul elő alvászavar, étvágytalanság. Öröm nélküliek a gyerekek, tartósan szomorúak, türelmetlenek, agresszívek, vagy teljesen lelassulnak.

Ennek a helyzetnek a kezelése, orvoslása nagy feladat a pedagógus és a gyermekvédelmi felelős számára, melyben együtt kell munkálkodniuk.

Környezetünk gyermekek védelmében működő rendszere:

Az óvodai gyermekvédelem első és legfontosabb funkciója a jelzőrendszer, amely kiszűri a gyermek hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetét. Az óvodában minden gyermekről többoldalú információhoz lehet jutni, a tudásbeli hiányok, nem megfelelő viselkedés, elhanyagoltság, ruházati és higiéniai tünetek alapján.

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és életvezetési problémák körülmények hatásai a gyermekben csapód(hat)nak le. Fontos jelzés lehet az óvoda, az óvodapedagógus, illetve a gyermekvédelmi felelős számára a gyermek veszélyeztetettségéről az éhség, a kék foltok, az agresszivitás, a szorongás stb.”

Az óvodai gyermekvédelem első legfontosabb feladata a gyermekek körülményeinek, helyzetének megismerése; kapcsolattartás a családokkal, a problémák felismerése, segítségnyújtás a megoldásukra.

Az óvoda óvó-védő funkciót tölt be. A gyermekvédelmi munka elvégzése érdekében az intézményekben szükség van gyermek- és ifjúságvédelmi felelősökre. Szemléletformálásukra továbbképzéseket szerveznek, amelyek csoportmunkákra, tréningekre, gyermekvédelmi esetmegbeszélésre, gyakorlatokra helyezi a hangsúlyt.

A nevelő-oktató intézmények gyermekvédelmi feladatait alapvetően a köznevelési törvény szabályozza. A gyermekvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési-oktatói intézmények pedagógiai tevékenységéhez. Ezért az óvodában olyan légkört kell kialakítani, amely kizárja a lehetőségét annak, hogy bármelyik gyerek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges

- feltételeket; (körülmények, napirend, gondozás)
- lehetőségeket; (nyelvtanulás, külön torna, iskolaválasztás)

hogy szükség esetén A GYERMEK leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi vagyoni helyzeténél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak. (egyéni bánásmód)

Az óvodai gyermekvédelmi tevékenység magában foglalja

- a családdal való kapcsolattartást, családlátogatást, szülői értekezleteket, nyílt napokat;
- a gyermekek és szülők személyi jogainak tiszteletben tartását, gyakorlását, lehetőségének biztosítását;

- azt a tájékoztatást és segítségnyújtást, mely által a megfelelő fórumoknál (pl.: népjóléti osztály) pénzübeli támogatást kaphatnak, a család anyagi helyzetétől függően kérelmére kedvezményes étkeztetésben, vagy rászorultság esetén rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülhet.

Az óvoda kapcsolatrendszere

A család- óvoda kapcsolata - Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége

Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése. Az ehhez szükséges kölcsönös bizalom elvét minden esetben betartjuk. Fontos ehhez a kapcsolat megfelelő kiépítése és kölcsönös ápolása. A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket.

Célunk az együttműködés terén:

- a gyermekek fejlődésében a folytonosság biztosítása
- a gyermekek személyiségének megismerése,
- a családok megismerése a gyermek fejlesztéséhez
- a gyermekneveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása
- a kölcsönös bizalom megteremtése szülők aktív közreműködésére történő inspirálás saját gyermekeik óvodai nevelése terén:
- az óvodai és a szülői nevelés kölcsönös megismerése.
- folyamatos kétoldalú kommunikáció, melyet számos módon elősegít az intézmény
- a feladatok egységes értelmezése
- együttműködés és az ismeretek, információk rendszeres cseréje
- az együttműködés szabályainak betartása
- a közös célok megvalósítása a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.
- a tanulási tevékenységek és tanulási lehetőségek kialakítása és fenntartására az otthoni és a szabadidős környezetben is
- a családok elköteleződésének támogatása
- kapcsolattartás a segítő szakma képviselőivel
- megérteni és elfogadni a gyerekek fejlődésének megfelelő nevelési programot/nevelési tervet/szakmai programot;
- megfelelő nevelési stratégiákat alkalmazni;
- hosszú távú együttműködések építeni az intézményekkel;
- támogató kapcsolatokat létrehozni a többi szülővel
- A nevelési - oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kialakítása és azok ápolása
- Az intézmény fenntartójával való együttműködés

A szülőket a szorgalmi idő kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, és hogy mikor és hol kereshető fel.

Az óvoda szervezeti és működési szabályzatában és a házirendben meg kell határozni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekbalesetek megelőzése érdekében be kell tartaniuk az óvoda alkalmazottainak és maguknak, a gyermekeknek is.

Az óvodai gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart a különböző egyházakkal.

Óvodánk kapcsolatai

Óvodánk kapcsolatrendszere igen szerteágazó. Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyekkel az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolatok kiépítése, ápolása, továbbfejlesztése óvodánk előrehaladását jelenti.

Az óvoda és a család

A gyerekek elsősorban a családban nevelődnek, de ma már oly sok időt töltenek az óvodában, hogy a szülők és a pedagógusok a nevelőmunkát csak közösen tudják igazán hatékonyra tenni. Így tehát az óvoda sajátos helyzeténél fogva a családi nevelést folytatja, kiegészíti és erősíti is egyben.

Mindezekből is kitűnik, hogy milyen fontos hangsúlyt tulajdonítunk a családdal való jó kapcsolat kialakítására, a kölcsönös együttműködésre és a bizalom kiépítésére. Az együttműködési formák igen sokrétűek.

- **Családlátogatások**

Rendkívül fontos meghatározó szerepük van, hiszen a gyerek ekkor találkozhat az óvónővel az óvodán kívül is.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyerekekkel még az óvodába lépés előtt, az otthon melegében találkozzunk, így a gyermekkel és a szülőkkel is egy közelebbi bizalmasabb kapcsolat alakítható ki.

A családlátogatásokon ismereteket, információt szerezhetünk a gyermek családi háttéréről, családban elfoglalt helyéről, betöltött szerepéről. Ezek a háttér információk segítenek bennünket a gyermek jobb megismerésében, egyéni különbségek megértésében, támpontot nyújtanak a differenciálás lehetőségéhez.

A családlátogatás természetesen szükség esetén a későbbiekben is folytatódik.

- **Beilleszkedés, beszoktatás**

Az óvodába újonnan érkező gyerek számára a családlátogatás mellett biztosítjuk azt a lehetőséget, hogy szüleikkel együtt ismerkedjenek meg az óvodával. Ezáltal talán könnyebbé válik a beilleszkedés és zökkenőmentesebb, folyamatosabb lesz az óvodai életre való áttérés. Az óvodába való beszoktatásunk fokozatos és folyamatos. Az első szülői értekezleten és a családlátogatások alkalmával személyesen egyeztetünk a gyermek óvodakezdéséről, a beszoktatás folyamatáról, hogyanjáról. Ez csoportonként eltérő lehet.

- **Személyes kapcsolattartás**

Alapvető fontosságú a kölcsönös bizalom, tisztelet, alkalmazkodás kialakítása. Az óvónőnek észre kell vennie a legapróbb jeleket is, amelyek a kapcsolatfelvételt segíthetik. Éreztetnie kell a szülőkkel, hogy bárminemű problémájukkal, bizalommal fordulhatnak az óvónőhöz.

A napi találkozások alkalmával történő beszélgetések nem elegendőek az elmélyült, bizalmas beszélgetésre, emellett az óvónő ilyenkor már a gyerekekkel foglalkozik. Ezért a szülővel előre megbeszélte időpontban fogadóórát jelölünk meg, amikor lehetőség van a problémák megbeszélésére, kérdések feltevésére, javaslatételre.

- Ünnepségek és egyéb rendezvények

Vannak olyan ünnepeink, ünnepeink, amelyeket a szülők bevonásával rendezünk meg. Ezáltal a már kialakult kapcsolat elmélyítésére is lehetőség van. A közös ünnepségek olyan élményekhez juttatják a gyerekeket, amelyek fontosak az egészséges lelki-szellemi fejlődésükhöz.

Ünnepeink:

- Teremtés hete (intézményi és/vagy csoportszinten)
- állatok világnapja (intézményszinten)
- zene világnapja
- népmese napja
- idősek világnapja (nagy csoportosok közreműködésével – gyülekezetben, idősek otthonában)
- Mikulás várása (csoportonként)
- adventi készülődés (mézeskalácssütés, lelki elcsendesedések, nagy csoportosok közreműködésével az Idősek otthonában és a városi rendezvényen adott műsor)
- karácsonyi ünnepség (nagy csoportosok közreműködésével intézményszinten, majd csoportszinten)
- farsang (intézményi és csoportszinten)
- Mese- és versmondónap
- Rajztalálkozó
- március 15-e (csoportszinten)
- Húsvét (csoportszinten)
- fenntarthatóság hete (intézményi és csoportszinten)
- jeles napokhoz kapcsolódó események pl. víz világnapja, madarak-és fák napja (intézményi és csoportszinten)
- egészség hét
- kihívás napja (intézményi és csoportszinten)
- városi szüreti rendezvényeken való aktív részvétel (futóverseny, felvonulás)
- anyák napja (kis és középső csoportban összevonható az évzáró ünnepséggel)
- Pünkösd (csoportszinten)
- évzáró ünnepségek (csoportszinten)
- gyermekközösségi nap (intézményi szinten)

Ismétlődő közös tevékenységek megszervezése

Az óvodában igyekszünk minden alkalmat célszerűen megragadni a közös ünnepek és hagyományok kialakítására. A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődés, tervezgetés távlatot jelenthet a gyermek számára.

A közösségi nevelés szempontjából kiemelt jelentőségűek.

A népi hagyományokra épülő ünnepi szokások megismerése, megőrzése, valamint szűkebb és tágabb környezetünkhöz való pozitív viszony kialakítása által erősödik a társakhoz fűződő viszony, a szülőkhöz, felnőttekhez, az ismert környezethez, tájhoz, természethez való érzelmi kötődés, a hazaszeretet. Erősödik identitástudatuk, pozitív irányba terelődik az erkölcsi tulajdonságok alakulása. Az ünnepek kapcsán a közösen feldíszített csoportszobák, az ünneplőbe öltözött gyermekek, felnőttek látványa, a közös verselés, mozgás mind-mind az esztétikai érzelmek és a közösségi élet alakításának eszközei. Változatos tevékenységekkel, és gazdag eszköztárral segítjük a hagyományok ápolását (karácsonyi, húsvéti, anyák-napi csoportszoba díszek, a dramatizálás eszközei)

Szervezünk egyéb, elsősorban szülők számára szervezett rendezvényeket is, amelyeken elsősorban a szülők aktivitására, pozitív hozzáállására építünk. Már hagyományossá vált a Szülők-Nevelők Bálja rendezvényünk.

Ezen kívül sok közös programot is szervezünk. Például: gyermeknap, közös kirándulás, játszóház, családi nap stb.

A szülő-pedagógusok, szülők-szülők közötti jó kapcsolat eredményeként csoportonként jól szervezeten működő szülői közösség van.

- Nyílt napok

A beiratkozás előtti héten az érdeklődő családok számára nyújtjuk ezt a lehetőséget, ahol megismerhetik intézményünk belső életét, szokásainkat, nevelési céljainkat. A szanki tagintézményünkben az óvoda igény szerint nyitott a szülők fogadására.

- Szülői értekezletek

Ezen alkalmak elsősorban tájékoztató jellegűek, melyeken a tervekről, célokról, megvalósítási lehetőségekről és az elért eredményekről tájékoztatjuk a szülőket.

Fontos szerepe van a szocializáció tekintetében is, hiszen nem csak a gyerekeknek, hanem a szülőknek is egy csapatot kell alkotniuk.

A szülői értekezletet igyekszünk baráti légkörben "teadélután" jellegűen megoldani, ami a feszültséget oldja, mindenki bátran kinyilatkoztathatja véleményét, tapasztalatát, javaslatát. Tapasztalatunk, hogy így sokkal hatékonyabbá válhat az együttműködés.

Család-óvoda újszerű partneri kapcsolatokat támogató szülői értekezletek

A jó gyakorlat általános célkitűzései közé tartozik a szülői érdeklődés felkeltése, aktivitás fokozása és az óvoda közvetett partnereivel történő kölcsönös együttműködés kialakítása. A gyakorlat újszerűségét, újdonságát abban látjuk és tapasztaljuk, hogy közvetlenebbé, nyitottabbá, átláthatóbbá teszi a szülői értekezletek menetét. A játékosság megjelenése az első szülői értekezleten, illetve az azt követőkön, olyan kapcsolat kialakulását eredményezi, ahol kialakul a bizalomteljes légkör, ezáltal könnyebb lesz a problémahelyzetek, konfliktusok kezelése, megoldása, illetve egy sokkal hatékonyabban működő szülői közösség kialakítására van lehetőség, mert éreztetjük velük, hogy egyenrangú partnereink és mindannyiunk legfontosabb célja a gyermekek harmonikus nevelése. Emellett a partnerekkel való aktív találkozás, segít eligazodni a szülőknek az óvoda világában és reális képet nyújt az általuk végzett tevékenységről.

Az óvoda és az egyházi intézmények

A gyülekezet, a közösségben élő hívők összessége, ahol a gyermekeknek is helyük van.

Óvodánk mind a református, mind a katolikus egyházzal szoros kapcsolatot tart fenn.

Keresztény lelki nevelésünk alapvető eleme, hogy gyermekeink ismerjék a templomot kívülről és belülről is. Ezért gyakran szervezünk templomlátogatást, sőt betérünk a lelkészi hivatalba, illetve a plébániára is. Nagycsoportos évzáró ünnepségeink - kiemelten a ballagási, búcsúzó alkalmak – a református imaházban kerülnek megrendezésre. Szanki tagintézményünkben 3 alkalommal veszünk részt családi istentiszteleten a helyi református templomban (évnyitó, karácsony, anyák napja)

A kapcsolattartásnak más fajtái is megjelennek. Gyermek-istentiszteletek, igeliturgiák, más egyházi rendezvények keretében, amelyeken szeretettel várnak bennünket "óvodásokat" is. Személyes támogatást is kapunk, hiszen gyakran meglátogatnak bennünket lelkészek, papok és szívesen játszanak gyerekekkel, válaszolnak kérdéseikre, sőt néha mesélnek is a gyerekeknek. Hetente egyszer lelkészünk gitáros éneklést tart a gyermekeknek. Úgy gondoljuk, hogy ezek a személyes találkozások meghatározóak lehetnek a gyermekek lelki fejlődésében.

Közös ünnepeink is vannak, amelyek az egyházi ünnepekhez kapcsolódnak. Advent idején, Virágvasárnapon, és anyák napján is köszöntjük a gyülekezetet.

Évente kétszer, októberben és májusban látogatást teszünk és műsort adunk a református Nőszövetség tagjainak.

Emellett szociális intézmények (pl. idősek otthona) számára is szervezünk előadásokat (pl. Karácsonykor Betlehemezés). Kapcsolatot alakítunk ki a református szociális intézményekkel is (gyerekház, lakóotthon)

Az óvoda és az iskola

A keresztyén nevelés egyik sarkalatos pontja a nevelési szinterek folytonosságának biztosítása. Városunkban ez a lehetőség adott, hiszen az óvoda befejezése után a gyerekeknek lehetősége van, a református általános iskolában, majd a református gimnáziumban folytatni tanulmányaikat. Éppen ezért mindkét intézménnyel szoros kapcsolatot tartunk fenn.

Ezen kívül más általános iskolák felé is nyitottak vagyunk, hiszen a célunk közös, különbségek csak a megvalósításában vannak. Ma már a legtöbb iskola biztosítja a gyermekek lelki nevelését, ha meghatározott időkeretek közé szorítva is.

A kapcsolattartás azért is fontos, hiszen legfontosabb feladataink közé tartozik, hogy gyermekeinket felkészítsük az iskolára, ezért ismernünk kell ezek ismérveit, követelményeit.

Az iskolával való kapcsolattartás leginkább nagycsoportra jellemző, mikor már kötelező az óvodába járás, éppen azért, hogy az iskolai életre való áttérés folyamatos és minél zavartalanabb legyen. Gyakran megyünk iskolalátogatásra, bemutatókra, ahol a gyerekek találkozhatnak a korábbi óvodás társaikkal. Igyekszünk a meglévő kapcsolatainkat elmélyíteni és új kapcsolatokat kialakítására is törekszünk.

Óvoda-iskolai átmenet támogatásának célja:

- az intézmény partnerkapcsolatainak bővítése, az együttműködési formák erősítése,
- intézményi és intézményközi műhelyek működtetése,
- intézményi átmenetet segítő programok kidolgozása és működtetése

Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat. Az óvoda és az iskola vezetőinek kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozat” szervezünk (KRK Gólyafészek Óvoda és a KRK Központi Általános Iskola között), amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába, emellett alkalom kínálkozik a tanító személyének megismerésére is.

Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- tanítói hospitálások az óvodában;
- óvodapedagógusok látogatása az iskolában;
- tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken;
- októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése (az óvónők és a tanítók körében), feladatok meghatározása,

- munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával;

Az átmenetet közvetlenül meghatározó további fontosnak ítélt alapelveink melyet az iskolai tanítókkal éves munkaterv alapján együttműködve kívánunk megvalósítani

- az elfogadó légkör, a kellemes, esztétikus környezet megteremtése;
- a gyermek szükségleteire figyelő szokásrend kialakítása
- az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembevétele a követelmények támasztásában, a tanulás tervezésében és irányításában;
- a beilleszkedés segítése, egyéni átvezetés;
- a biztonságot nyújtó személyhez kötődés elősegítése;
- nyugodt tanulási feltételek és haladási tempó kialakítása;
- odafigyelés az egészséges terhelésre;
- folyamatos ellenőrzés, fejlesztő értékelés, önértékelés;
- segítségnyújtás a lemaradások, hátrányok kompenzálásához;
- partneri együttműködés a szülőkkel;
- az érdekes, élményszerű tanítás (fokozatosságra, egyéni bánásmódra épülő, egyéni képességeket figyelembe vevő differenciálás);
- az önálló munkavégzés algoritmusának elsajátíttatása;
- a taneszközök mértéktartó és gondos kiválasztása.

Az óvoda és a bölcsőde, valamint a testvéróvodák

Fontosnak tartjuk a bölcsődével, a tagintézmény óvodánkkal, és más óvodákkal való kapcsolat kialakítását, legyen az önkormányzati, egyházi, vagy alapítványi. A kapcsolat mind a gyerekek mind a pedagógusok számára gyümölcsöző. A gyerekek életképe bővül, betekintést kapunk más óvodák életébe, új kapcsolatok kialakítására van lehetőségünk. Az óvónők tapasztalatot cserélhetnek, ötleteket meríthetnek egymás munkájából.

Fontos számunkra az évenként megrendezett Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozója, ahol úgy szakmailag, mint hitben épülhetünk.

Az óvoda és közművelődési intézmények

Állandó kapcsolatban állunk a város Programszervező Irodájával, akik rendszeresen tájékoztatnak bennünket az aktuális programokról. Rendszeresen járunk báb-előadásokra, zenés mesejátékokra, hiszen ezek fontos örömforrásai a gyermeki léleknek. Gazdagítják a gyerekek élménytárát, ismereteket nyújtanak és elősegítik a nevelési feladatok sokoldalú megvalósítását. Emellett lényeges tényező, hogy a gyerekek elsajátítanak egyfajta magatartásformát, amit a színház megkövetel.

Meg kell említenünk az óvodapedagógus felelősségét, hiszen az ő feladata a szelektálás a felajánlott programlehetőségek között.

Ezen kívül megismertetjük a gyermekekkel a város nevezetességeit. Például: Petőfi-szobor, Csipkeház, Thorma János Múzeum stb. Gyermekeinket rendszeresen elvisszük a Városi Könyvtárba, amelynek tagjai is lehetnek.

A közművelődési intézményekkel való kapcsolat fenntartása igen fontos, hiszen a kulturális nevelési lehetőségek mellett jelentős a kultúrával való találkozás szocializációs szerepe.

A városban igen sokszor rendeznek óvodapedagógusok számára speciális, illetve általános továbbképzéseket, előadásokat. Ezeken az alkalmakon rendszeresen részt veszünk, hiszen a mai világ a sokoldalúság, a szerteágazó ismeretek világa, amely univerzális embert kíván. Szanki tagintézményünk a helyi közművelődési intézményekkel működik együtt

Kapcsolatok az egészségügy rendszerével

A védőnők folyamatosan végeznek egészségügyi vizsgálatokat óvodánkban. Az óvodások számára igényes, a gyermekek számára érhető ismeretterjesztő meséket, előadásokat tartanak. Megtanítják a gyermekeket a helyes fogmosás műveletére. Valamint a helyes táplálkozásról is kiselőadást tartanak.

A helyi óvodai pedagógiai program ellenőrzési és értékelési rendszere

Belső ellenőrzés:

Végzi az óvodavezető, a vezető-helyettes és a munkaközösség-vezetők – folyamatosan a látogatások, a jeles napok/ünnepek alkalmával, valamint az értékelés évente júniusban a szorgalmi időszak zárásával, éves beszámolók formájában történik (csoport, munkaközösség és óvoda szinten).

Véleményezi:

Végzi a vezető és a nevelő testület tagjai, a fenntartó és szülői közösség.

Bevezetése közben:

A nevelési év folyamatában, dokumentáció és ellenőrzése:

- a nevelési terv-tervek szokás és szabályrendszerét évenként tervezzük,
- szervezési feladatok tervezése fél évente
- fejlesztési terveket hetente, tagintézményünkben havonta, és a hozzájuk tartozó reflexió
- nevelési terv-tervek, csoportnaplók-folyamatos ellenőrzése, mely történik fél évente
- a gyermekek egyéni fejlődéséről a feljegyzéseket fél évente elkészítjük, és értékeljük, ennek alapján készítjük a differenciált fejlesztés tevékenységeit,
- felvételi és mulasztási napló folyamatos vezetése
- gyermekek folyamatos megfigyelése az iskolai munkához szükséges fejlettségi szint elérése érdekében
- éves beszámolók készítése a szorgalmi időszak végén

Kimenet:

Három-négy évenként a nevelési folyamat végén az iskolába lépő gyermekek vizsgálatával. A bemeneti és kimeneti mutatók összehasonlítása

Pedagógiai programunk belső ellenőrzési, értékelési, rendszere

a) A program felépítésének vizsgálata:

- A program követelményei megfelelnek-e a céloknak.
- A gyermekek tevékenységei hogyan szolgálják a fejlesztési célokat.
- Az óvodapedagógus feladatai segítik-e a gyermeki tevékenységek megvalósulását és hogyan.
- A helyi eszközrendszer alkalmas-e az adott célok elérésére.
- A nevelés és a fejlesztés különböző területei között megfelelő-e az összhang.
- A tárgyi feltételek megfelelnek-e a programnak.
- A nevelőtestület felkészültsége-különösen az egy gyermekcsoportban dolgozó két óvónő összehangolt tevékenysége megfelelő-e.
- Megfelelő-e az óvoda és a család kapcsolata.
- Milyenek a szülők óvodával kapcsolatos helyi igényei.
- Megfelelőek-e a programnak a pénzügyi forrásai, lehetőségei.

b) Küldetésnyilatkozatunk felülvizsgálata, értékelése, szükség esetén újra értelmezése

c) Évente az iskolába távozó gyermekek eredményeinek vizsgálata alapján visszacsatolás a programhoz az éves beszámolóban.

d) a pedagógusok és a nevelő oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók munkájának értékelését évente végezzük, az értékelés eredményeinek visszacsatolása a programhoz.

e) A kapott eredmények továbbítása a fenntartó felé.

A pedagógiai program bemutatása, megismertetése a szülőkkel szülői értekezlet keretében történik, emellett az óvoda irodájában/honlapján a program mindenki számára hozzáférhető, megtekinthető.

A gyermekek mérése, értékelés

Célja:

- Valósuljon meg a gyermek pillanatnyi fejlettségi szintjének, állapotának megismerése.
- Legyen biztosított a gyermeki szükségletek megismeréséből, az óvodapedagógus megfigyeléseiből, a vizsgálati eredmények elemzésével a fejlesztés irányvonala.
- Mutasson képet arról, hogy a gyermek önmagához képest mely területen fejlett, hol van esetleges lemaradása.
- Segítse a nevelőmunkában a fejlesztendő területek, a kimagasló képességek meghatározásával a tervezést, a legmegfelelőbb eljárások kiválasztását.
- Legyen hatékony az óvodai nevelés, melynek alappillére a gyermek személyiségének, állapotának alapos ismerete, hogy ezzel biztosítva legyen a saját képessége szerinti, saját tempójának megfelelő magasabb fejlettségi szint elérése.
- Maga a fejlődés legyen a cél és eredmény.

A fejlődést nyomon követő dokumentáció vezetéséhez (méréshez) kapcsolódó óvodapedagógusi feladatok:

- Az anamnézis adatlap elkészítése.
- A befogadási- beszoktatási időszak végén az addigi tapasztalatok rögzítése, a fejlődést nyomon követő dokumentáció részeként.
- A megfigyelésekkel, mérésekkel a gyermeki személyiség képességterületeinek bemutatása (mozgás, látás, hallás fejlettsége, értelmi képességek, kognitív funkciók, szociális képességek, beszédfejlettség, anyanyelvi képességek, érzelmi, akaratil képességek, valamint a játék).
- A megfigyelés, mérés során keletkezett eredmények rögzítése minden gyermeknél a kidolgozott fejlődést nyomon követő dokumentációban.
- Az eredmények ismeretében, a gyermek önmagához mért fejlettségi szintjének értékelése után, a fejlesztő – nevelő munka tudatos tervezése.
- Az egyéni fejlesztési tervben a fejlesztendő terület meghatározása, az erre irányuló célirányos feladatok, tevékenységek, játékok tervezése, amelyek a hátránycsökkentés érdekében, vagy a kiemelkedő képességek miatt a gyermekek további fejlődését elősegítik. - Kizárólag azokra a képességterületekre tervezünk fejlesztést, amelyek konkrét feladatokat igényelnek.
- Szükség esetén szakember segítségének bevonása az óvodapedagógus kompetencia – határainak ismeretében.
- A szülők rendszeres és megfelelő, érdemi tájékoztatása gyermekük fejlettségével kapcsolatosan.
- A gyermek fejlettségét bemutató dokumentáció bizalmas kezelése.

Ellenőrzés:

Óvodavezető végzi. Részletes leírás a belső ellenőrzési tervben.

A K. R. K. Gólyafészek Óvoda dokumentációi.

Az óvoda működését szabályozó a külső irányítás által előírt, kötelezően alkalmazott alapidokumentum az Alapító Okirat. Az Alapító Okiratot a fenntartó a Kiskunhalasi Református Egyházközség Presbitériuma adta ki, amely tartalmazza az intézmény típusát, nevét, alaptevékenységét, célját, feladatát, gazdálkodását, a feladatok ellátásához szükséges nyilvántartott tárgyakat és az alapítás dátumát. Az Alapító Okiratban foglaltak belekerültek az óvoda belső szabályzataiba és a nevelési programba.

Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát (SZMSZ) a vezetés készítette el és elfogadtatásra került a nevelőtestülettel, szülői munkaközösséggel és a fenntartóval egyaránt. Az SZMSZ tartalmazza:

- az intézmény nevét, székhelyét, alapítóját és a fenntartója jogait és feladatait. Az óvoda vezetése szempontjából a vezetési szerkezetet határozza meg.
- Kimondja az óvodavezető alkalmasságának a feltételeit, megválasztásának módját, idejét, jogkörét, feladatait.
- Meghatározza az óvodavezető közvetlen helyettesét, munkatársait az óvónők közösségét és a nevelőtestület havi értekezletét, megbeszélését a fenntartó képviselőjével.
- Meghatározza a helyettesítés rendjét és a vezetők közti feladat és hatáskör megosztást.
- Tartalmazza az Alkalmazotti Szabályzatot, ami az alkalmazottak védelmét szolgálja, kötelességeik, jogaik meghatározásával. Ezenkívül a munkáltatóval való kapcsolattartás rendszerét, együttműködés formáját szabja meg.
- Meghatározza a nevelőtestület szervezeti és munkarendjét, az értekezleti rendszert és a pedagógiai munka belső ellenőrzési rendjét, módszereit.
- Ezen kívül a kapcsolattartás rendszerét is kiépíti a szülőkkel, fenntartóval, társintézményekkel, egészségügyi szervezetekkel, speciális szervekkel, (pl. gyámügy, családsegítő) pedagógiai szakszolgálattal egyaránt.
- Pontosan leírja a működési szabályokat, a házirend és a munkaterv alapján.
- Meghatározza az intézmény nyitva tartását és a vezető benntartózkodásának rendjét, az alkalmazottak munkarendjét, a helyiségek használatának rendjét illetve a gyermekek felvételének elveit és olyan záró rendeleteket, amelyek az eredményes és hatékony működéshez szükséges további intézkedéseket az óvodavezető hatáskörébe rendeli.
- Itt található meg a Szülők Munkaközössége Működési Szabályzata, ami tartalmazza az SZMK meghatározását, működését, tagjainak megválasztását, képviselőjének kinevezését, feladatait, gazdálkodását, kapcsolatrendszerét az óvodával és egyéb rendelkezéseket.

Az óvoda hivatalos dokumentumai közé tartoznak a tanügy-igazgatási nyilvántartások. Az óvoda felvételének rendjét a fenntartó határozza meg. A beíratás a felvételi és előjegyzési naplóba történik.

Ezenkívül minden csoportban van egy felvételi és mulasztási napló, amely a gyermek adatain kívül dokumentálja az óvodába járás rendszerességét, a mulasztást. Ez a tankötelezettségi teljesítésének a nyomon követésére is alkalmas. Ezen kívül van egy étkezési nyilvántartó, amely az étkező gyermekek létszámát regisztrálja.

Az óvodavezetés és a nevelőtestület által meghatározott dokumentumok közé tartozik a nevelőtestületi értekezletek és a szakmai munkaközösségek működését tartalmazó dokumentumok, amik igen nagy jelentőséggel bírnak, hiszen támpontot jelentenek a változtatási, javítási, fejlesztési döntéseknek. Ezek a dokumentumok tartalmazzák a nevelőtestület terveit, működési programját.

A nevelőtestületi értekezletekről részletes jegyzőkönyv készül, ami előre megtervezve évi három alkalmat jelent. Természetesen vannak rendkívüli értekezletek, amelyeket a rendkívüli

helyzetek, feladatok, problémák felvetődése indokol. A jegyzőkönyvek segítenek a feladatok felidezésében, értelmezésében, értékelésében, számonkérésében, a visszacsatolás folyamatában, a hibák korrekációjában, és a további feladatok kijelölésében.

Emellett van egy továbbképzési terv, ami tartalmazza az óvónők és technikai dolgozók továbbképzésére vonatkozó elképzeléseket, célokat, finanszírozási lehetőségeket, keretet, illetve igazolásokat az eddigi továbbképzésen részt vett dolgozók részvételéről és a sikeres elvégzésről. Az óvoda célul tűzte ki, hogy minél sokoldalúbb, szélesebb látókörű, tájékozottabb munkatársak alkossák az óvoda munkaközösségét.

A következő dokumentációs csomag pedagógiai szempontból a legfontosabb, hiszen az óvodában folyó nevelőmunkát szabályozó dokumentumokról van szó. Óvodánk pedagógiai programjának alapját képezi a 363/2012. Kormányrendelettel kiadott Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, amely alapja az óvodai helyi programoknak. Ez tartalmazza az óvodai nevelés alapelveit, célkitűzéseit, azokat a nevelési feladatokat, amelyek biztosítják a gyerekek fejlődését, a gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenységet, az óvoda speciális lelki nevelését, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit és az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, értékelési rendszerét.

Minden csoportnak van külön csoportnaplója, melynek tartalmát és formáját az óvoda saját pedagógiai programjához igazított, amelyet közösen a nevelőtestület szerkesztett. A csoportnapló tartalmazza a gyermekcsoport összetételét, adatait, a nevelési célokat, feladatokat és azok megvalósítási lehetőségeit, módjait, eszközeit, (féléves tervezési és értékelési rendszer) az óvodai élet szervezeti kereteit, (napirend, heti rend) a szervezési feladatokat, a csoport nevelőit, dajkáját, a családdal való együttműködés lehetőségeit és megvalósulási formáját, a pedagógiai szakszolgálatokkal való kapcsolattartás lehetőségeit. Emellett részletes kidolgozását a tanulási folyamat tevékenységformáinak, tevékenység tartalmainak, lehetőségeinek, eszközeinek, módszereinek. Minden csoport éves lebontásban, saját, belső használatra való gyűjteményt is összeállított, amelyek a munkájuk folytonosságát, a feladatok egymásra épülését stb. segítik elő.

A nevelőmunka tervezése a következő lebontásban valósul meg: éves terv, befogadási terv, nevelési terv, tematikus terv és a heti/napi tervek.

A kiscsoportban a befogadási terv a novemberig terjedő időszak feladatait tartalmazza, ezt követi a nevelési terv, amely májusig fogalmazza meg a feladatokat. A többi korosztálynál is éves nevelési tervet készítünk, de félévkor felülvizsgáljuk azokat és szükség esetén módosítunk, korrigálunk, változtatunk.

A tematikus terv egységeit az aktuális téma függvényében az óvodapedagógus határozza meg. A heti tevékenységekben megvalósuló tanuláshoz terv készül, amelyben részletesen fel van tüntetve a tartalom, a cél, a feladatok, a módszerek, eszközök és a hozzájuk kapcsolódó reflexiók.

A csoportnapló olyan alapvető ismereteket, dokumentumokat tartalmaz, amelyek a pedagógiai munka értékelése szempontjából szükségesek. A csoportra vonatkozó folyamatos bejegyzések is megjelennek a csoportnaplóban, amelyet kiegészítünk a saját megfigyeléseinkkel, véleményünkkel. A nevelési terv magában foglalja kiscsoport, illetve újonnan érkező gyermekek esetén a befogadási tervet, a gondozási, tanulási, játék és munka jellegű tevékenységek tervezését.

A csoportnaplóhoz csatoljuk a gyermekek személyiség dossziéját, amely a gyermekek megismerésére, a folyamatos megfigyelésre, a fejlődés rögzítésére, és az aktuális fejlettségi állapot meghatározására szolgál. Ezek a megfigyelések, mérések évente két alkalommal dokumentálva vannak, melyek összegzése után fejlesztési lehetőségeket, feladatokat állítunk össze az adott gyermek számára. Ez a személyiség dosszié tartalmazza az anamnézist, amely fontos információkkal szolgál a gyermek jelleméről, családi körülményeiről, fejlettségéről, stb. és választ adhat később jelentkező fejlődési zavarra. Tartalmazza az egyéni fejlődési

naplót, amely a gyermek aktuális fejlettségi állapotát tükrözi. Ez kiterjed minden területre (beszéd, mozgás, gondolkodás, figyelem, emlékezet, szociális-társas kapcsolatok) és alapja a fejlesztési tervek elkészítésének. Ahol szükséges, (különleges bánásmódot igénylő gyermek) ott egyénre szabott fejlesztési tervet dolgozunk ki. Ezek a személyiség dossziék átlátható, logikus képet adnak a gyermekről, ezáltal a csoportról is, ami segít a célok, feladatok meghatározásában, a minőségi munkavégzésben, a folyamatos fejlesztés gyakorlatának megvalósításában. Összességében a nevelési folyamat tervezése, majd ezek elemzése, értékelése és erre az értékelésre épített következő nevelési terv készítése tartalmazza a visszacsatolást. A gyermekek fejlettségi állapotáról szóló szülői beszélgetések (melyek fél évente legalább egy alkalommal fogadó óra, családlátogatás alkalmával kell megtörténnie) tartalmát a fejlődési naplóban meghatározott eredményekre, fejlesztendő területekre szükséges alapozni, majd a szülő a fejlődési naplóban aláírásával ad nyomatékot a közös megbeszélések tartalmának.

A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési tervei, az óvoda pedagógiai programja azok, amelyek a gyermekcsoportok nevelését, a tanulási folyamatot és az egyes gyermekek képességfejlesztését tartalmazó pedagógiai stratégiák.

Az óvoda éves tervvel is rendelkezik, ez az éves munkaterv. Ez kiterjed a kiinduló helyzetkép rögzítésére, tárgyi és személyi feltételekre, a pedagógiai munka területére, stratégiai tervekre, szakmai programok, rendezvények, kapcsolattartási programok megszervezésére, illetve a gazdálkodás és a fejlesztés lehetőségeire. Az óvoda éves munkatervéhez csatolt dokumentum, a vezető ellenőrző feladatainak az ütemezése, havi lebontásban, pedagógiai, tanügyi, és gazdasági ügyviteli szempontok figyelembevételével.

A fentiekben említett dokumentumok képezik a K. R. K. Gólyafészek Óvoda dokumentációs rendszerét, amely az ismereteink gyarapodásával, tökéletesedésével alapjává válik az óvoda magas színvonalú szakmai működésének.

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP

<p align="center">Intézmény OM - azonosítója:</p> <p align="center">100440</p>	<p align="center">Készítette:</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">Igazgató Ph</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások</p>	
<p>Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot a ../2023.(IX.01) határozatszámom a nevelőtestület elfogadta:</p> <p>.....</p> <p align="center">nevelőtestület nevében</p>	<p>20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) az óvoda szakmai munkaközössége nevében szakmai véleményt nyilvánított</p> <p>.....</p> <p align="center">szakmai munkaközösség -vezető</p>
<p>Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, tetelesen: pl: pedagógiai asszisztens státusz biztosítása 2020. 09.01.-től, továbbá az évente megrendezésre kerülő gyermekközösségi napok rendezvény költségvetésének finanszírozása (stb amit terveznek...) a fenntartó egyetértését megadta és jóváhagyta a</p> <p>...../2023. (.....)fenntartói határozatszámom</p> <p>.....</p> <p align="center">a fenntartó képviselőjében</p>	<p>20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.</p> <p>.....</p> <p>b) az iskola-egészségügyi szolgálat/védőnő</p> <p>128. § (8)⁺ Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok elkészítésénél beszerezte a) az óvodapszichológus véleményét.</p> <p>.....</p> <p align="center">óvodapszichológus</p>
<p align="center">Az Nkt 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot az óvoda vezetője készítette el:</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">óvodavezető</p>	
<p align="center">A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">a szülői közösség képviselőjében</p>	
<p>A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.golyafeszekovoda.hu</p>	<p>Érvényes: A kihirdetés napjától 2023.09.01-től visszavonásig</p>
<p>Verziószám: 7/2023. (ahányadik módosítása a programnak)</p>	<p>Iktatószám: .../2023 Készült:eredeti példány</p>

▪ **2. sz. melléklet**